

Střednědobá koncepce sbírek Muzea regionu Valašsko, příspěvková organizace

na léta 2016–2020

Sbírka Muzea regionu Valašsko, muzeum ve Vsetíně (MVV/002-05-22/282002)

Sbírka Muzea regionu Valašsko, muzeum ve Valašském Meziříčí (MVŠ/002-05-22/283002)

Organizace	Název	Muzeum regionu Valašsko, p.o.
	Sídlo	Horní náměstí 2, PSČ 755 01 Vsetín
	Právní forma	Příspěvková organizace
	Statutární orgán	Ing. Tomáš Vitásek, ředitel
	IČ	00098574
	Bankovní ústav	Komerční banka, a.s. pobočka Vsetín
	Číslo účtu	3136-851/0100
	Tel.	(+420) 571 411 690
Schválil		
	Ing. Tomáš Vitásek	Datum a podpis

Sestavil	RNDr. Lukáš Spitzer, Ph.D.	spitzer@muzeumvalassko.cz
Zpracovatelé	Mgr. Ivana Ostřanská Mgr. Milada Fohlerová Mgr. Pavel Mašláš Mgr. Olga Mehešová RNDr. Karel Pavelka Mgr. Kateřina Janíčková RNDr. Lukáš Spitzer, Ph.D. Mgr. Bohdana Šimčíková Mgr. Kamila Valoušková	ostranska@muzeumvalassko.cz fohlerova@muzeumvalassko.cz maslan@muzeumvalassko.cz mehesova@muzeumvalassko.cz pavelka@muzeumvalassko.cz - spitzer@muzeumvalassko.cz simcikova@muzeumvalassko.cz valouskova@muzeumvalassko.cz

Obsah

1. Úvod.....	4
2. <i>Sbírka Muzea regionu Valašsko, muzeum ve Vsetíně (MVV/002-05-22/282002)</i>	9
- Podsbírka č. 9 – Archeologická	10
- Podsbírka č. 10 – Historická	12
- Podsbírka č. 11 – Etnografická	15
- Podsbírka č. 15 – Výtvarného umění.....	18
- Podsbírka č. 19 – Písemnosti a tisky.....	20
- Podsbírka č. 24 – Další – Etnografický písemný materiál	23
- Podsbírka č. 24 – Další – Pozůstalosti osobností.....	25
- Podsbírka č. 24 – Další – Sklo	27
- Podsbírka č. 25 – Jiná – uměleckořemeslných a uměleckoprůmyslových výrobků	29
3. <i>Sbírka Muzea regionu Valašsko, muzeum ve Valašském Meziříčí (MVŠ/002-05-22/283002)</i>	33
- Podsbírka č. 1 – Geologická.....	34
- Podsbírka č. 4 – Paleontologická.....	36
- Podsbírka č. 5 – Botanická.....	38
- Podsbírka č. 6 – Mykologická	42
- Podsbírka č. 7 – Entomologická.....	44
- Podsbírka č. 8 – Zoologická	47
- Podsbírka č. 9 – Archeologická.....	52
- Podsbírka č. 10 – Historická	55
- Podsbírka č. 11 – Etnografická	59
- Podsbírka č. 15 – Výtvarného umění.....	61
- Podsbírka č. 17 – Uměleckoprůmyslové práce	64
- Podsbírka č. 19 – Písemnosti a tisky.....	68
- Podsbírka č. 25 – Jiná – Zoologická-Evertebrata	70
- Podsbírka č. 25 – Jiná – Staré tisky a rukopisy	72
- Podsbírka č. 25 – Jiná – Sbírka v zámku Lešná u Valašského Meziříčí.....	77
4. Úkoly plynoucí k dopracování koncepce.....	80

Úvod

Muzeum regionu Valašsko, příspěvková organizace spravuje dle své zřizovací listiny sbírku vlastněnou svým zřizovatelem – Zlínským krajem. Sbírkotvorná koncepce důsledně vychází ze zákonných požadavků a z vnitřních směrnic Muzea regionu Valašsko č. 17 (**Režim zacházení se sbírkou – depozitární řád**) a č. 18 (**Režim zacházení se sbírkou – správa, tvorba, evidence a ochrana sbírek muzejní povahy**).

Sbírka Muzea regionu Valašsko byla do roku 2015 z historických důvodů členěna na tři sbírky: *Sbírka Muzea regionu Valašsko, muzeum ve Vsetíně (MVV/002-05-22/282002)*, *Sbírka Muzea regionu Valašsko, muzeum ve Valašském Meziříčí (MVŠ/002-05-22/283002)* a *Sbírka Muzea regionu Valašsko, fond Kelč (MVK/002-05-22/284002)*. Toto členění je dáno rozdílným místem vzniku v původně samostatných muzejních organizacích před založením sloučeného Okresního vlastivědného ústavu ve Vsetíně v roce 1964. Celá sbírka byla zapsána do centrální evidence sbírek ČR (CES ČR), osvědčením MKČR ze dne 10.12.2002. V roce 2015 došlo k reorganizaci sbírky vycházející mimo jiné ze zrušení jedné sbírky (*Sbírka Muzea regionu Valašsko, fond Kelč, MVK/002-05-22/284002*) a převedení předmětů, které v ní byly vedeny, do ostatních sbírek.

Jednotlivé sbírky se dále dělí na celkem 27 podsbírek, struktura sbírek je uvedena v části Koncepce věnující se jednotlivým sbírkám.

Střednědobá koncepce sbírky Muzea regionu Valašsko, p.o. na léta 2016–2020 vychází důsledně ze zřizovací listiny organizace vydané Zlínským krajem (zřizovatelem) ve Zlíně dne 16.6.2010, a to především z článku č. III:

1. Organizace shromažďuje sbírky přírodnin i sbírky ze všech oborů lidské činnosti včetně hmotných dokladů vývoje průmyslu, vědy a techniky české i zahraniční provenience, se zvláštním zaměřením na dokumentaci regionu Valašsko. Sbírky vytváří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti v oborech přírodních, technických a společenských věd. V případě potřeby vytváří specializované sbírky

věnované vědě a technice, udržitelnému rozvoji.

2. Organizace spravuje veřejně přístupné základní knihovny se specializovanými fondy (odbornými knihovnami) ve smyslu § 3 odst. 1 písm. c) zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů a spolupracuje se zahraničními institucemi v rámci mezinárodní výměny publikací.

3. Sbírky spravuje v souladu s ustanoveními zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Provádí zejména:

- Podává žádosti o zapsání sbírek do Centrální evidence sbírek, provádí jejich inventarizaci a zabezpečuje jejich ochranu.
- Poskytuje standardizované veřejné služby vymezené § 10 a).
- Sbírkové předměty, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a krátkodobých výstav (se stanovenou návštěvní dobou), vlastní publikační a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími výchovnými a popularizačními aktivitami určenými pro nejširší veřejnost, zejména dětem a mládeži, rodinám s dětmi, seniorům a handicapovaným občanům.
- Dává do výpůjčky sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí, nebo za účelem jejich vědeckého zkoumání či konzervování a restaurování za předpokladu, že je zajištěna jejich bezpečnost a ochrana ve smyslu zákona. Obdobně přijímá výpůjčku od jiných subjektů, vystavuje originály a rozmnoženiny děl.
- Umožňuje studium svých sbírek badatelům za podmínek stanovených zákonem č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a badatelským řádem, který vydává.

4. Provádí základní nebo aplikovaný výzkum a další odborné aktivity v oborech přírodních, technických a společenských věd. Šíří jejich výsledky prostřednictvím výuky (vzdělávacích, osvětových a výukových akcí a programů), publikování nebo převodu technologií; veškerý zisk je zpětně investován do těchto činností nebo šíření jejich výsledků. Umožňuje rovný přístup všem bez rozdílu k využívání a zpřístupňování výsledků své činnosti a svých služeb, přičemž účelem těchto činností není dosažení zisku. Žádné subjekty nemají žádný přednostní přístup k výzkumným kapacitám organizace nebo k výsledkům výzkumu vytvořeným organizací. Provádí popularizaci, propagaci a medializaci vědy a techniky. Poskytuje odbornou metodickou radu a pomoc veřejným i soukromým institucím a jednotlivcům (konzultace, poradenství, expertízy, účast v grémiích apod.). V oblasti přírodních věd provádí na vyžádání orgánů státní ochrany přírody, samosprávy i státní správy, výzkumných pracovišť, vysokých škol a dalších subjektů průzkumy a výzkumy

chráněných a ohrožených částí přírody za úhradu nákladů.

5. Organizace provádí odborná astronomická pozorování, zpracovává a vyhodnocuje jejich výsledky a předává je našim i zahraničním spolupracujícím institucím pro odborný výzkum. Pravidelně zabezpečuje meteorologická měření, registruje a statisticky zpracovává bleskové výboje. Potřebné údaje, informace a odborná vyjádření poskytuje za podmínek stanovených právními předpisy veřejnosti a organizacím.

6. Vydává a veřejně šíří periodické (z. č. 46/2000 Sb.) a neperiodické (z. č. 37/1995 Sb.) publikace, propagační materiály a jiné drobné tisky, zhotovuje fotokopie sbírkových předmětů a jiného badatelského materiálu.

7. Na základě oprávnění ve smyslu § 21 zákona 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, provádí archeologické výzkumy.

8. Organizace vykonává činnost v oblasti ekologické výchovy, vzdělání a osvěty.

9. Provozuje a doplňuje fotoarchívy ve Vsetíně a ve Valašském Meziříčí, snímky nebo jejich analogové či digitální kopie vypůjčuje právníkům i fyzickým osobám za podmínek daných badatelským řádem a zákonem č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů. Za tyto služby může požadovat úhradu. Provozuje konzervátorskou a preparátorskou dílnu, fotolaboratoř a videopracoviště.

10. Organizace pořizuje a využívá databáze (dle zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů). Svou činnost, sbírky, výstavy, výsledky vlastní a oborové badatelské i osvětové práce včetně dalších odborných aktivit prezentuje také pomocí elektronických a informačních technologií. Každoročně zpracovává informace o činnosti ve výroční zprávě, kterou zveřejní v informačním systému s dálkovým přístupem.

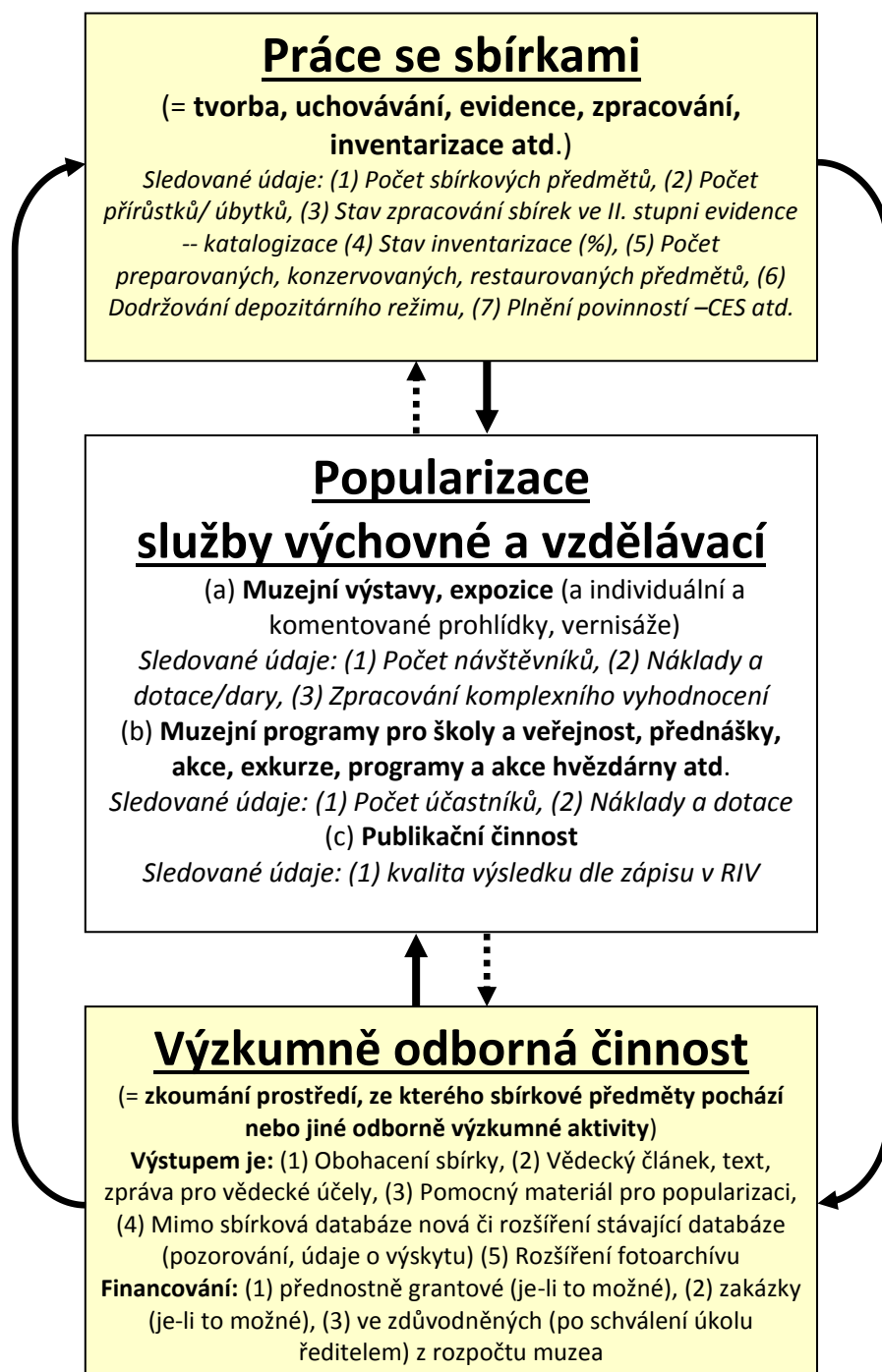
11. Organizace ve vztahu k předmětu své činnosti pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými právníky nebo fyzickými osobami pro širokou veřejnost, zejména pro děti, mládež a rodiny s dětmi, pro školská zařízení, pro zájmová sdružení dětí a mládeže a další organizace:

- Odborné konference, sympózia a semináře, výstavy.
- Akce a programy k popularizaci, propagaci a medializaci vědy a techniky.
- Kulturní, vzdělávací, osvětové, výukové akce a programy. Provádí přednáškovou a další vzdělávací činnost. Vytváří zázemí pro mimoškolní činnost dětí a mládeže.
- Astronomická pozorování. Podle potřeby může organizovat pro mládež v areálu hvězdárny letní tábory a astronomická soustředění, doplněná přednáškami a pozorováními.

12. Vykonává činnosti vyplývající z předmětu činnosti a ve vztahu zajištění provozu veřejně přístupných prostor. Umožňuje návštěvu expozic, výstav, dalších kulturních akcí, fotografování, filmování a pořizování audio či videozáznamů, pořizování kopií dokumentů, poskytování fotografií, negativů a diapozitivů. Krátkodobě poskytuje výstavní sály a jiné

části zařízení, včetně inventáře institucím a jednotlivcům k pořádání výchovných akcí.

13. Může vstupovat do profesních sdružení za účelem koordinace odborné činnosti. V oborech své činnosti spolupracuje s tuzemskými i zahraničními partnery.

Předkládaná „Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti Muzea regionu Valašsko, p.o. na léta 2016–2020“ vychází a zcela logicky navazuje na stávající obory a sbírkové fondy, které rozpracovává dle stanovených následujících kritérií.

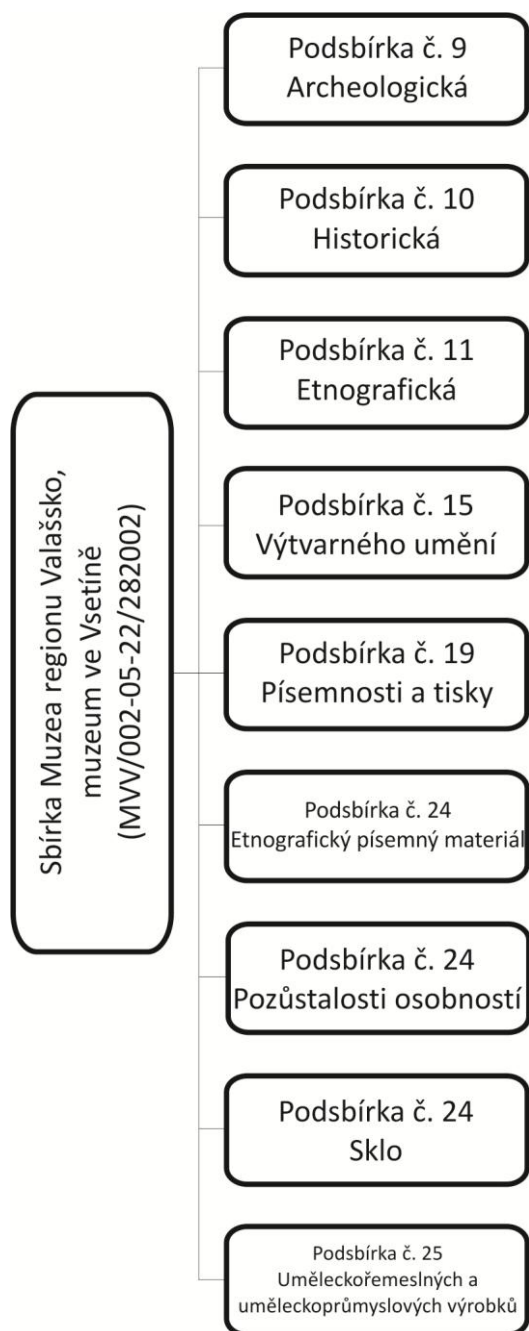
Kriteria pro koncepci a charakteristiky sbírkových fondů:

Název podsbírký dle zápisu v databázi CES

1. Charakteristika podsbírký a její členění
 - b. Vývoj a stručná historie podsbírký (struktura sbírký, založení, kurátoři)
 - c. Velikost podsbírký (počet kusů, invent. čísel)
 - d. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)
2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)
3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)
4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020
 - a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti
 - b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti
 - c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů
 - d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

1. Sbírka Muzea regionu Valašsko, muzeum ve Vsetíně (MVV/002-05-22/282002)

Sbírka se dělí na celkem devět podsbírek. Přesné rozvržení dílčích fondů v rámci všech jednotlivých podsbírek je uvedeno v jejich detailním popisu.

Koncepce pro jednotlivé podsbírký (řazeno dle CESu)

Podsíbírka č. 9 – Archeologická

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Fond začal vznikat ve 40. letech 20. století formou darů náhodných nálezů, jako v případě nálezu depotu bronzových náramků z Huslenek, Kýchové. Rozšiřován je od roku 1961, kdy přichází historik B. Peroutka, který zakládá kroužek mladých historiků. S tímto kroužkem a etnografkou muzea Mgr. E. Urbachovou a zájemci o vlastivědu ing. V. Hagenem a ing. J. Urbachem podnikají drobné sondážní výzkumy např. na Půlčíně a na Kopcích nad Čertovými skalami.

O další rozšíření fondu se postarali archeolog J. Kohoutek, který spolu s ředitelem Okresního archivu L. Baletkou, bývalým historikem muzea, zkoumali skalní hrad na Klenově (větší a významnější část nálezů skončila ve zlínském muzeu). Jedná se o keramické nálezy z počátku 14. stol.

Systematická činnost se datuje až od poloviny 90. let 20. stol., kdy bylo vytvořeno místo archeologa. Prvním archeologem spravujícím sbírku byl Mgr. Ladislav Štěpánek (1994–2010) následovaný Mgr. Evou Čermákovou, Ph.D. (2010–2013). Od roku 2014 pak spravována Mgr. Samuelem Španihalem.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

K 31. 12. 2015 byla sbírka tvořena 707 evidenčními čísly a celkovým počtem 10 216 věcí movitých. Nejvíce zastoupenou skupinou v této podsbírcce je středověká a zejména raně novověká keramika, následována keramikou lužické kultury (doba bronzová a případě Vsetínska také doba železná) a keramikou stavební. Druhou nejpočetnější skupinou jsou kovy (zajímavý je zejména mincovní depot z Lhoty u Choryně, bronzový depot z Kýchové a středověký meč). Ostatní skupiny jsou zastoupeny jen okrajově (kosti, dřevo, kámen a sklo).

Fond obsahuje také velké množství hlavně keramického materiálu střepinového charakteru středověkého a novověkého stáří bez průvodní dokumentace, nebo jen s dokumentací nedostatečnou. Dané soubory se momentálně posuzují a následně bude rozhodnuto o jejich zařazení do sbírky, nebo do pomocného materiálu.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Podsíbírka je z 90 % zpracována v 1. stupni, z cca 50 % katalogizována ve druhém stupni dokumentace. Převážně je užito hromadné papírové dokumentace. V roce 2015 bude dokončen převod evidenčních čísel do DEMUSu a budou vytisknuty nové karty. Rovněž bude v roce 2015 dokončena katalogizace všech přírůstkových čísel – převážně formou hromadné evidence.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Podsíbka je uložena na sucho v klimatizovaném depozitáři v budově Vsetínského zámku MRV (Muzeum regionu Valašsko, Horní náměstí 2, Vsetín). V místnosti jsou pravidelně sledovány teplotní a vlhkostní parametry a další parametry, které by mohly zapříčinit poškození uložených sbírkových kusů. Sbíрка uložená na sucho je každoročně ošetřována plynováním.

Velká část evidovaných artefaktů je uložena volně, bez obalu. Rozčlešení sbírky je náhodné a nereflexuje chronologické (či už archeologické nebo to v jakém pořadí byli zapsané do sbírky), geografické, typologické ani materiálové hledisko. Do konce roku 2016 bude vypracován nový lokační systém a nálezy budou uloženy do velikostně odpovídajících kartónových krabiček.

V následujících letech bude vsetínský archeologický fond přesunut do Valašské Meziříčí a začleněn do tamní archeologické sbírky.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Podsíbka momentálně není přístupná. Náprava bude zjednána do konce roku 2016. Poté bude standardně badatelsky využívána.

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Cílem sbírkotvorné činnosti pro danou podsíbku je shromažďování, dokumentace a ochrana archeologického dědictví širšího regionu Valašska. Prioritou je záchrana artefaktů z lokalit, které jsou ohroženy nelegální prospekční činností detektorářů. Jeden z výstupů této činnosti bude katalog/výstava/odborní publikace vypracovaná v spolupráci s geograficky blízkými organizace s obdobným zaměřením.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Sbírkotvorná činnost bude zaměřena na posílení fondu archeologie, jako celku. Vzhledem na komplexní charakter archeologických souborů, není ani možné upřednostňovat selektivně jeden druh nálezů. Větší ohled však bude brán na kovové artefakty, které jsou díky detektorářům ve výraznějším ohrožení, než jiné typy nálezů a soubory pocházející z městského a hradního prostředí, kvůli jejich specifickému postavení v regionu.

Sbíрка bude doplňovaná z následujících zdrojů:

- vlastní výzkumnou činností. Muzeum obnovilo k roku 2015 vlastní činnost v rámci archeologické památkové péče, výhledově je možný i systematický výzkum. Prováděna bude též prospekční činnost odborného pracovníka na ohrožených lokalitách.
- získávání artefaktů od sběratelů a spolupracujících detektorářů. Jde zejména o regionální nálezy, získané náhodným sběrem, cílenou prospekci, nebo odevzdáním sbírky.

- výměnou, nebo předáním nálezových souborů od jiných muzeí, nebo organizací s pověřením pro vykonávání archeologických výzkumů, a to následujícími způsoby. Přesunutí některých souborů z muzeí, která v minulosti z různých důvodů vykonávala archeologické výzkumy na území regionu. Dále přesunutí regionálních nálezů z jiných odborných institucí, kterým byli tyto nálezy odevzdané sběrateli nebo detektoráři, a konečně odevzdání nálezových celků od organizací s pověřením vykonávat výzkumy v rámci archeologické památkové péče, no bez možnosti vytvářet sbírku.

K zvýšení hodnoty podsbírky (hlavně nákupy a zrychlením digitalizace) je plánováno využití mimomuzejních zdrojů (EU, MK ČR) a rozpočtu Muzea, v případě významných akvizic i rozpočtu zřizovatele.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Inventarizace bude prováděna podle schváleného plánu inventarizací MRV. Do roku 2022 bude dokončena inventarizace celé podsbírky.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Ze sbírkové evidence budou vyřazovány následující dvě skupiny sbírkových předmětů:

- sbírkové předměty nelokalizované a nedatované, včetně exemplářů s nedostatečnou lokalizací (příliš široká lokalizace; nevěrohodné a chybné položky)
- sbírkové předměty nevratně a zásadně poškozené (pokud se ale bude jednat o zásadní sbírkový předmět, nebude tento vyřazen). Informace (určení a nálezové údaje), které nesou sbírkové předměty navržené k vyřazení z důvodu poškození, budou databázovány v oddělené databázi vedené souběžně s hlavním databázovacím programem (zde DEMUS).

Zpracoval: Mgr. Samuel Španihel

Podsbírka č. 10 – Historická

1. Charakteristika podstrky a jejího členění

1.a. Vývoj a stručná historie podsbírky (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Podsbírka vznikla v roce 2012 vyčleněním historického fondu z původní podsbírky č. 25 – Jiná – Sbírková Oddělení společenských věd, která před svým zrušením představovala soubor předmětů, které byly tematicky rozděleny do třech fondů: **Etnografický fond, Historický fond a Fond uměleckořemeslných a uměleckoprůmyslových výrobků**.

Podsbírka zahrnuje předem vybrané předměty historického charakteru: obsahuje fond středověké keramiky, starých tisků, rukopisů, zbraní a zbroje, praporů, pečetidel, mincí, bankovek a medailí, textilu 1. a 2. světové války, výrobků regionálních družstev a průmyslových podniků, užité předměty z vybavení městských i venkovských domácností, úřadů a obchodů, sportovní náčiní, technické přístroje a modely a další.

Sbírky vztahující se k starší minulosti Vsetínska byly získány do muzea vlastní odbornou činností historiků, a to především při terénních výzkumech nebo při opravách památkově chráněných objektů ve správě muzea, jako např. keramika ze sklípků vsetínského zámku. Některé přírůstky byly muzeu darovány nálezci z řad veřejnosti.

Nejstarší historické sbírky pocházejí z doby působení místních spolků (Snaha) a příprav na první národopisné a umělecké výstavy v 90. letech 19. století. Ty byly většinou předány už na přelomu 19. a 20. stol. existující Musejní společnosti ve Valašském Meziříčí. Část sbírek pochází z původně soukromých sběrů zakladatelů vsetínského muzea MUDr. F. Sovy a jeho manželky B. Sovové, i od dalších vlastivědných pracovníků a podporovatelů muzejní myšlenky (J. Válek, bří Bubelové, M. Václavek, M. Urbánek, R. Pavlík, rodina Pokorných, Obadalů, Hlaviců a další).

Nejstarší předměty této podsbírký byly uloženy v muzeu bez evidence až do počátku sedmdesátých let, kdy odbornou činností tehdejších historiků (R. Randýsek, J. Volfová, H. Jabůrková od 80. let) začaly být zpracovávány a fond byl rozšiřován především vlastní sběratelskou činností (soudobá dokumentace života zdejších obyvatel), případně dary nejrozličnějších regionálních institucí i jednotlivců.

Samostatnou kapitolou vytváření podsbírký byla tzv. dokumentace současnosti v 70. a 80. letech 20. stol., která plánovaně přispěla do sbírkového fondu oboru historie dokumentací průmyslové a družstevní výroby na Valašsku.

Část historie podsbírký byla a je dále utvářena rovněž v souvislosti s prezentační muzejní činností – s přípravou nových expozic a výstav, jako výsledek výzkumné odborné činnosti a přípravou tiskovin a publikací vydávaných muzeem.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

K 31.12.2015 byla sbírka tvořena 3 756 evidenčními čísly a celkovým počtem 5 998 věcí movitých.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Všechny předměty podsbírký jsou zpracovány v evidenci I. stupně a jsou vedeny v klasických přírůstkových knihách. Přírůstky od roku 2002 jsou pravidelně zapisovány i v elektronické podobě – Přírůstkové knize v programu BACH.

V evidenci II. stupně je 100 % z celkového počtu e. č., označené řadovým číslem bez indexu (pocházející z původní muzejní řady společenskovedních předmětů). Podsbírký je vedena na katalogizačních kartách v chronologické řadě a v řadě tematické podle jednotlivých fondů. Karty obou řad jsou uloženy v pracovně historika oddělení společenských věd. Podsbírký je digitalizována v elektronickém programu BACH.

Od roku 2002 v souvislosti se zápisem muzejních sbírek do Centrální evidence sbírek na MK ČR byly znovu zavedeny samostatné přírůstkové knihy pro společenskovední oddělení na pracovištích ve Vsetíně a ve Valašském Meziříčí (samostatné byly do r. 1984, od r. 1984 do r.

2002 fungovala jednotná evidence přírůstků ve společné přírůstkové knize pro obě pracoviště).

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Předměty jsou uloženy v novém depozitáři vsetínského muzea, částečně ve skříních, na policích regálů podle svého rozměru a charakteru. Kapacita úložného prostoru je v současnosti dostatečná.

Stav sbírkových předmětů odpovídá ve většině případů svému stáří a použití. Silně poškozený a znehodnocený materiál se v podsbírce nenachází. Prvotní konzervace se provádí jen u některých přírůstků, dále pak v souvislosti s využíváním exponátů k prezentaci.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Jednotlivé materiály jako archivní a ikonografické doklady dob minulých jsou často využívány k účelům studijním, výstavním, publikačním i kulturně – výchovným, a to jak na půdě samotného muzea, tak i jinými muzei či institucemi k výstavním účelům nebo jako studijní materiál pro badatele. Sbírkový materiál je hojně využíván také pro účely výstavní v rámci muzea i výpůjček. V neposlední řadě předměty se sbírky představují při edukačních programech muzeu probíhajících, při dodržování pravidel jejich ochrany.

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Cílem vytváření historické sbírky je dokumentace životního stylu obyvatel Vsetínska a doplňkově i okolního Valašska. Podsbírka byla a je vytvářena a rozšiřována spíše příležitostným sběrem v terénu a při záchranných sběrech, částečně prostřednictvím darů nebo nákupem od jednotlivců, výjimečně pak prostřednictvím obchodu se starožitnostmi.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

- zajistit finanční podporu k doplňování fondu historických průmyslových výrobků (ohýbaný nábytek, Sousedíkovy elektromotory, nožířská výroba, sklářské výrobky, vánoční ozdoby atp.) a vzácnějších památek ze soukromého majetku
- pokračovat v evidenci II. stupně (odborné zpracování dosud nezkatalogizovaných přírůstků)
- postupně převést (u některých nutno zrevidovat staré, často neodborné a neúplné údaje!) staré katalogizační karty do elektronické podoby v programu BACH a současně s tím doplnit záznamy fotodokumentací sbírkových předmětů
- převést se sbírky fond starých tisků do Valašského Meziříčí
- oddělit se sbírky archeologické nálezy a přiřadit je do podsbírky archeologické

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Poslední inventarizace podsbírky byla provedena v roce 2014, v rámci mimořádné inventarizace. Bylo inventarizováno celkem 3 756 e. č.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Vyřazování sbírkových předmětů z evidence sbírek (CES) se řídí Zákonem o ochraně sbírek muzejní povahy č. 122/2000 Sb., a o změně některých dalších zákonů. Podle něj lze vyřadit předměty pouze z důvodů neupotřebitelnosti a přebytku.

Zpracoval: Mgr. Pavel Mašláš

Podsbírka č. 11 – Etnografická

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Etnografická podsbírka vznikla jako samostatná rozdělení multioborové podsbírky jiná – oddělení společenských věd v roce 2013. Z historického a dokumentačního hlediska patří k velmi cenným podsbírkám. Pro svou dokumentační hodnotu v oblasti lidové kultury Valašska, zvláště Vsetínska, jí patří nezastupitelné místo.

Pro větší přehlednost je fond rozdělen na 6 dílčích fondů: nejobsáhlejším je **fond dřevěného a kovového nářadí**, který zahrnuje předměty lidové výroby jak řemeslné (kovářství, kolářství, stolařství aj.), tak podomácké (křiváčkářství, brouskařství, výroba textilu a další), předměty z oblasti hospodářství (zemědělské nástroje, včelařství, salašnictví a další), předměty dokladující vybavení domácnosti (nábytek, osvětlení, kuchyňské nářadí aj.); druhým nejrozsáhlejším je **fond národopisného textilu** obsahující především krojové součásti a doplňky většinou z oblasti Vsetínska; dále zde patří **fond lidového umění** sestávající především z dřevorezby, vizovického pečiva, hudebních nástrojů či zvykoslovných předmětů – zejména početné kolekce kraslic a jiných; **fond národopisné keramiky**, kde jsou zastoupeny výrobky nejen valašských hrnčírů, ale i vzácné kusy na Valašsko importované; **fond křiváků a nožů** od valašských křiváčkářů a **fond národopisné dokumentární kresby**, jenž v dílech A. Strnadla, K. Hofmana a J. Kobzáně dokumentuje hlavně lidovou výrobu, zemědělství, lidový oděv a architekturu.

Národopisné sbírkové předměty dokumentují především oblast Valašska, zejména Vsetínska, okrajově i jiných regionů (Slovácko, Slovensko), časově zahrnují období od 18. století dodnes.

První předměty etnografické povahy se do muzea dostaly hned po jeho založení. Velká část předmětů pochází z původně soukromých sbírek zakladatele vsetínského muzea MUDr. Sovy a jeho ženy a dalších významných osobností (Bubelové, Pokorní, Obadalové aj.). Tyto často nejstarší přírůstky vsetínského muzea, i když většinou velmi staré a jedinečné, však postrádaly základní provenienční údaje. Teprve po nástupu odborné pracovnice pro

etnografii Evy Urbachové v roce 1960 byly starší sbírkové předměty odborně zpracovávány a národopisné sbírky byly postupně systematicky doplňovány, a to sběrem přímo ve Vsetíně nebo v nejbližším okolí, cílenými nákupy nebo dary. Pílí a úsilím této etnografky tak postupně vznikla ojedinělá kolekce předmětů dokumentující lidovou kulturu na Valašsku /zejména na Vsetínsku) ve své celistvosti.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Etnografická podsírka k 31. 12. 2015 obsahuje 5 568 evidenčních čísel a stejný počet sbírkových předmětů. Nejpočetnější je fond dřevěného a kovového nářadí čítající 2 114 ev. č./ 2 114 kusů, obsáhlým je fond národopisného textilu s 1202 ev. č./ 1202 kusy, následuje fond lidového umění s 1 084 ev. č./ 1 084 kusy, fond národopisné keramiky obsahující 478 ev. č./ 478 kusů, fond národopisné dokumentární kresby s celkovým počtem 408 ev. č./ 408 kusů a fond křiváků a nožů čítající na 282 ev. č./ 282 kusů.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Všechny předměty jsou vedeny v přírůstkových, popřípadě inventárních knihách a celá etnografická část podsírky je ze 100 % zpracována v evidenci I. stupně.

Celkem 96 % předmětů je zpracováno v evidenci II. stupně (předměty přijaté do sbírek před rokem 1994 katalogizovala E. Urbachová, přírůstky po roce 1994 M. Fohlerová). Tyto odborně zpracované předměty mají papírové katalogizační karty, které jsou řazeny jednak chronologicky, jednak předmětově a jsou uloženy v pracovním etnografu.

Postupně dochází k digitalizaci národopisných fondů, a to přepisováním starých katalogizačních karet do počítačového systému BACH. V roce 2015 byla digitalizace záznamů dokončena, přepsáno je tak 100 % karet.

Po vzniku samostatné etnografické podsírky dochází postupně k narovnávání zápisů v CES tak, aby byla evidence v CES shodná s evidencí v přírůstkových knihách a na katalogizačních kartách, zároveň jsou jednotlivá evid. čísla rozepisována tak, aby byla shodná s počtem kusů.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Národopisné předměty jsou uloženy v nově zrekonstruovaných depozitářích na vsetínském zámku (D1 a D3). Objemnější sbírkové předměty jsou deponovány v objektu kasáren ve Valašském Meziříčí, kde není kvůli absenci topení zajištěn stálý klimatický režim, jsou předměty ohroženy výkyvy teplot a vlhkosti.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Národopisné předměty bývají díky své jedinečnosti hojně využívány jak domovským muzeem, tak i jinými muzei nejčastěji pro edukační, publikační, výstavní a expoziční účely (několikrát ročně), anebo jako studijní materiál pro badatele (několik desítek ročně).

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Cílem sbírkotvorné činnosti této podsbírky je dokumentace lidové kultury na Valašsku, zejména na Vsetínsku, ve své celistvosti. Proto by měla být tato podsbírka v letech 2016–2020 doplňována o materiál dokumentující současný stav lidové kultury v této oblasti, popřípadě o předměty, jež by ještě zvýšily vypovídací hodnotu stávajících fondů.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Pro co nejvyšší vypovídací hodnotu této podsbírky bude nutné zajistit systematické doplňování jednotlivých fondů o chybějící sbírkový materiál a zabezpečit akvizici předmětů současné lidové kultury na Valašsku, zejména na Vsetínsku, především v odvětvích, v nichž je lidová kultura stále živá – což je zejména lidová výroba, lidové umění (díla současných řezbářů aj.) a zvykosloví. Aby byla podsbírka etnografická doplňována systematicky a obraz dokumentované skutečnosti byl co nejkompletnější, bude nutné zajistit finanční prostředky na cílenou akvizici. Ta byla v posledních letech značně omezena, a tak byly národopisné fondy odkázány na dary a sběr.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Řádná inventarizace se řídí muzejním zákonem č. 122/2000 Sb., Vyhláškou č. 275/2000 Sb. K 31. 12. 2012 byla ukončena 1. dekáda inventarizace sbírek a začala nová dekáda, která se řídí plánem inventarizací MRV na roky 2013–2022. Dle tohoto plánu proběhla v roce 2013 inventarizace fondu národopisné dokumentární kresby.

V souvislosti s rekonstrukcí vsetínského zámku a budování nových depozitářů proběhla v roce 2014 a 2015 generální inventarizace celé sbírky vsetínského muzea (v roce 2014 v souvislosti s ukládáním předmětů do provizorních prostor, v roce 2015 ve spojitosti s ukládáním sbírkových předmětů do nových depozitářů). V dalších letech budou inventarizace dílčích fondů etnografické podsbírky probíhat dle plánů inventarizace MRV na roky 2013–2022.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Vyřazování sbírkových předmětů z evidence sbírek (CES) se řídí Zákonem o ochraně sbírek muzejní povahy č. 122/2000 Sb., a o změně některých dalších zákonů. Podle něj lze vyřadit předměty pouze z důvodů neupotřebitelnosti a přebytečnosti. V případě vyřazení předmětů z důvodu neupotřebitelnosti budou pro co největší vypovídací hodnotu sbírky informace, jež vyřazený předmět nesl, i nadále evidovány, bude u nich ovšem uvedeno, že předmět již byl ze sbírky vyřazen.

Zpracovala: Mgr. Milada Fohlerová

Podsbírka č. 15 – Výtvarného umění

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Specifičnost fondu výtvarného umění utváří umělecká díla výtvarných umělců spjatých svou tvorbou či místem působení, resp. rodištěm, s Valašskem. Jádrem kolekce představují díla regionálních umělců, tvořících od konce 19. stol. po současnost (např. zakladatelů domácí výtvarné tradice na Vsetíně – bratří Hlaviců, „mistrů ze Soláně“ – K. Hofmana, J. Kobzáně, J. Podešvy a A. Schneiderka, dále A. Strnadla, L. Majera, J. Hrnčárka atd.), v níž převládají témata krajinářská, portrétní, venkovský žánr i zátiší. Z tradicionalisticky laděné tvorby se vymyká vysoce oceňované dílo moderního malíře M. Borii a umělecky hodnotná tvorba současných umělců J. J. Králíka, M. Adámka, M. Machaly, P. Drdy aj. Část sbírky tvoří kvalitní díla mimoregionálních českých výtvarných umělců, získaná do sbírek bezplatným převodem majetku, např. z MK ČR. Součástí výtvarné sbírky je i konvolut z konfiskátu po Marii Baťové, obsahující např. grafiku a tisky ze stol. 18.–20. století (grafické listy z období baroka, japonerie, veduty, genre aj.).

Základ fondu tvořily tzv. staré sbírkové předměty výtvarné povahy, zanesené do muzejní evidence dodatečně v 70. a 80. letech 20. století (např. miniaturní podobizny z liptálského zámku). Po roce 1948 byl fond rozšířen o grafiky a obrazy z konfiskovaného majetku Marie Baťové (72 e.č.). Od 50. let docházelo k postupnému rozrůstání fondu prostřednictvím darů jednotlivců (např. rodiny Hlavicových) a organizací, skrze bezplatné převody majetku z úřadů i pozůstalostí, dále koupěmi od autorů, akvizicemi z Díla (podniku ČFVU) atd. Cílené nákupy se uskutečňovaly zejména v souvislosti s výstavní činností, realizacemi expozic a v návaznosti na výzkumnou práci (např. dokumentace partyzánského odboje – portréty partyzánů od J. Kobzáně). Intenzivní a kvalitní sbírkotvorná činnost se rozvíjí zejména v letech 1984–95, za působení kurátora PhDr. T. Mikuláščíka (zaměřena na dílo M. Borii, A. Schneiderky, J. J. Králíka apod.). Od roku 1995 klesá počet přírůstků oproti předchozí etapě průměrně o 50 %. Ke stagnaci sběratelské aktivity v posledních letech dochází v důsledku nedostatku finančních prostředků.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Uměleckohistorický fond výtvarného umění tvoří 1 592 ev. č.:

Fond obrazů (1 442 ev.č.), obsahující vedle maleb, podmaleb i kresby, skici, volnou i užitou grafiku, knižní ilustraci, umělecké fotografie i užitá obrazová díla určená do architektury (tapiserie, kartony monumentálních nástěnných obrazů atd.).

Fond plastik (150 ev.č.), zahrnující vedle plastik, soch a objektů i modely a reliéfy, včetně komorních reliéfních děl – plaket a medailí.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Fond výtvarného umění obsahuje 1 592 evidenčních čísel sbírkových předmětů. Všechny předměty jsou vedeny v přírůstkových, popřípadě inventárních knihách a fond je ze 100 % zpracován v evidenci I. stupně.

Dosavadními kurátory (V. Sovadinovou, T. Mikulašíkem, O. Mehešovou) bylo v evidenci II. stupně zpracováno v podfondech obrazů 88,4 % a podfondech plastik 91,5 %. Katalogizační karty jsou pro jednotlivé fondy vedeny ve dvou číselných řadách – s indexem UH (649 i. č.) a bez indexu (735 i. č.).

Od roku 2003 dochází k digitalizaci fondu, a to přepisováním starých katalogizačních karet do počítačového systému BACH a zápisem nových katalogizačních karet u přírůstků po roce 2001. V roce 2014 byla digitalizace starých katalogizačních karet dokončena (v tomto roce celkem zdigitalizováno 60,67 % = 966 ks).

Od roku 2014 dochází k napravování evidence v CES (tak, aby byla v souladu s evidencí v přírůstkových knihách a na katalogizačních kartách) a po přerozdělení sbírky OSV (2013) bylo provedeno 624 změn.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Sbírkové předměty fondu výtvarného umění jsou od února 2015 uloženy v nových depozitářích vsetínského muzea (v D1 a D2).

Konzervace a provedení drobných restaurátorských zásahů (včetně retuší) a výjimečně i rozsáhlejších restaurátorských prací probíhá v souvislosti s výstavní činností, tj. s prezentací předmětu na veřejnosti.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Fond je hojně využíván jak domovským muzeem, tak i jinými muzei především pro výstavní, edukační a publikační účely, resp. jako studijní materiál pro badatele a sběratele.

Např. výběr z výstav pořádaných MRV ve Vsetíně (autorka O. Mehešová): Výstava grafiky prof. Karla Langra k 100. výročí jeho narození (7.12. 2003 – 30. ledna 2004, Galerie Gratis Vsetín). MATER NOSTRA, Matka a dítě ve výtvarném umění (5.12. 2004 – 28.3. 2005, Zámecká galerie Vsetín). Krajináři (z) Valašska (16.6. – 25.9. 2005, Zámecká galerie Vsetín). Průřez tvorbou Karla Hofmana, Marcely Vajceové - Hofmanové a Ondřeje Vajceho (11.6. – 3.9. 2006, Zámecká galerie Vsetín). Splněný sen (9.1. – 30.8. 2007, Galerie Sýpka ve Valašském Meziříčí). Přátelé Miroslavu Adámkovi (8.3. – 27.5. 2007, Zámecká galerie Vsetín). Lidové Valašsko v regionálním výtvarném umění (11. 11. 2007 – 24. 2. 2008, Zámecká galerie Vsetín). Galerie valašských umělců zastoupených dílem v muzejní Suchomelově sbírce a ve sbírce Města Valašské Meziříčí (16.9. – 28.10. 2007, Zámecká galerie Vsetín). Vladimír Pukl - kresby, grafiky, malby , plastiky (17.5. – 9.7. 2008, Zámecká galerie Vsetín). František Podešva, Salonní malíř venkova (19.7. – 30.8. 2009, Zámecká galerie Vsetín). Zbojnický mýtus (4.4. – 12.9. 2010, Zámecká galerie Vsetín). Proměny Vsetína (26.5. – 2.12. 2012, Zámecká

galerie Vsetín). Lidové Valašsko v regionálním výtvarném umění (6.10. 2012 – 30.4. 2014, Zámek Vsetín).

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Cílem sbírkotvorné činnosti pro uměleckohistorický fond výtvarného umění je dokumentace tvorby regionálních výtvarných umělců.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Soustavné doplňování fondu z hlediska dokumentačního i kvalitativního: z hlediska vnitřních priorit systematicky pokračovat v doplňování profilové části fondu – tvorby regionálních valašských umělců od konce 19. stol. po současnost, s dvojím zaměřením: 1.) na fenomén folklorismu ve valašském výtvarném umění a 2.) na kvalitní příklady moderního a současného výtvarného umění regionu.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Celková inventarizace uměleckohistorického fondu výtvarného umění v souvislosti se stěhování podsbírek před a po rekonstrukci depozitářů v 1. patře vsetínského zámku (od dubna 2014 do února 2015) proběhla ve 2. a 3. třetině roku 2014.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

V případě vyřazení předmětů z důvodu neupotřebitelnosti budou pro co největší vypovídací hodnotu sbírky informace, jež vyřazený předmět nesl, i nadále evidovány, bude u nich ovšem uvedeno, že předmět již byl ze sbírky vyřazen.

Zpracovala: Mgr. Olga Mehešová

Podsbírka č. 19 – Písemnosti a tisky

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Podsbírka písemností a tisků obsahuje písemný a tištěný materiál převážně z obcí na území dnešního okresu Vsetín. Nejpočetnější je materiál provenience města Vsetín. V menším počtu je zde zařazen materiál s původem vzniku mimo hranice Valašska. V tomto případě se jedná především o úřední dokumenty, korespondenci a materiál zařazený v osobních pozůstalostech. Sbíрка obsahuje materiál z období od konce 18. století do současnosti.

Podsbírka zahrnuje jak písemný, tak tištěný dvojrozměrný materiál, který dokumentuje rozvoj řemesel a průmyslu v regionu, vznik a činnost organizací, spolků, institucí i život jednotlivců. Zařazen je zde rovněž soubor kartografického materiálu – mapy a plány. Podsbírka doplňuje po stránce dokumentační ostatní muzejní sbírky a je neustále aktuálně rozšiřována (zejména dary a sběrem) o nové materiály. Obsahuje úřední i osobní doklady,

korespondenci, legitimace, vysvědčení, osvědčení, diplomy, pamětní listy, pamětní knihy, deníky, plakáty, pozvánky, informační letáky, firemní katalogy, reklamní a propagační materiály, oběžníky, vyhlášky, účty, smlouvy, zprávy, školní učebnice, jednotlivá čísla novin a časopisů, drobné brožury, kulturní programy, stanovy spolků, volební materiál, aj.

Ojedinelé přírůstky této podsbírky byly uloženy v muzeu bez evidence až do počátku sedmdesátých let, kdy odbornou činností historika R. Randýska a jeho nástupců začaly být pravidelně evidovány a fond byl rozšiřován především vlastní sběratelskou činností (soudobá dokumentace regionu), příp. dary nejrůznějších regionálních institucí i jednotlivců (dokumenty historické). Podsbírka písemností a tisků byla a je dále utvářena rovněž v souvislosti s prezentační muzejní činností – s přípravou nových expozic a výstav, jako výsledek výzkumné odborné činnosti a přípravou tiskovin a publikací vydávaných muzeem.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

K 31. 12. 2015 byla sbírka tvořena 2 927 evidenčními čísly a celkovým počtem 3 320 věcí movitých.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Všechny předměty jsou zpracovány v evidenci I. stupně (2 927 ev. č.) a jsou vedeny v klasických přírůstkových knihách, uložených v pracovně vedoucí oddělení SV. Přírůstky od roku 2002 jsou pravidelně zapisovány i v elektronické podobě – Přírůstkové knize v programu BACH.

V evidenci II. stupně (2.264 i.č., t.j. 78 % z celkového počtu ev. č.), označené indexem HL, je podsbírka vedena na katalogizačních kartách v chronologické řadě (do r. 2002 je společná řada pro podsbírku písemností a tisků pro pracoviště Vsetín i Valašské Meziříčí) a v řadě tematické podle jednotlivých historických období. Karty obou řad jsou uloženy v pracovně historika oddělení společenských věd. Podsbírka písemností a tisků je digitalizována v elektronickém programu BACH.

Od roku 2002 v souvislosti se zápisem muzejních sbírek do Centrální evidence sbírek na MK ČR byly znovu zavedeny samostatné přírůstkové knihy pro společenskovědní oddělení na pracovištích ve Vsetíně a ve Valašském Meziříčí (samostatné byly do r. 1984, od r. 1984 do r. 2002 fungovala jednotná evidence přírůstků ve společné přírůstkové knize pro obě pracoviště).

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Podsbírka písemností a tisků je uložena v nových depozitářích vsetínského muzea, společně s ostatním historickým materiálem. Sbírkové předměty jsou uloženy částečně v papírových kartonech v pojízdných regálech, částečně v kovových mapových skříních nebo volně, zarámované v regálech (diplomy, pamětní listy, atp.). Rezerva volného úložného prostoru je dostatečná.

Stav sbírkových předmětů odpovídá ve většině případů svému stáří a použití. Silně poškozený a znehodnocený materiál se v podsбірce nenachází. Nejnutnější konzervace se provádí v souvislosti s využitím materiálu k prezentačním účelům.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Jednotlivé materiály jako archivní a ikonografické doklady dob minulých jsou často využívány k účelům studijním, výstavním, publikačním i kulturně – výchovným, a to jak na půdě samotného muzea, tak i jinými muzei či institucemi k výstavním účelům nebo jako studijní materiál pro badatele. Písemný materiál slouží jako pramen pro výzkumnou činnost zaměstnanců muzea i badatelů. Je hojně využíván také pro účely výstavní či publikační, v rámci muzea i výpůjček písemnosti byly využity na výstavy Osvobození Vsetína, Josef Sousedík, zapůjčeny do Masarykovy knihovny ve Vsetíně a budou využity pro nové muzejní expozice – Valašské rebelie, Průmyslová revoluce na Vsetínsku, Moravský Edison a Odboj na Vsetínsku). V poslední řadě se oskenovaný materiál se sbírky používá při edukačních programech muzeu probíhajících.

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Cílem vytváření historické sbírky je dokumentace životního stylu obyvatel Vsetínska a doplňkově i okolního Valašska. Podsбірka písemností a tisků byla a je vytvářena spíše příležitostným sběrem v terénu a při záchranných sběrech, částečně prostřednictvím darů, v posledních letech výjimečně nákupem. Při rozšiřování fondu respektovat stávající archivní zákon.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Pokračovat v evidenci II. stupně (odborné zpracování dosud nezkatalogizovaných přírůstků, tj. 22 % podsбірky – přírůstky zapsané do sbírek před rokem 2000); přepsat staré katalogizační karty do elektronické podoby v programu BACH, u významnějších sbírkových předmětů doplnit digitální záznamy o jejich fotodokumentaci; systematicky doplňovat stávající fondy a provádět záchranné sběry v regionu.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Poslední revize podsбірky se zápisem a vyhotoveným lokačním seznamem byla provedena v roce 2014, v rámci mimořádné inventarizace. Bylo inventarizováno celkem 2 927 ev.č.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Vyřazování sbírkových předmětů z evidence sbírek (CES) se řídí Zákonem o ochraně sbírek muzejní povahy č. 122/2000 Sb., a o změně některých dalších zákonů. Podle něj lze vyřadit předměty pouze z důvodů neupotřebitelnosti a přebytečnosti.

Zpracoval: Mgr. Pavel Mašláň

Podsbírka č. 24 – Další – Etnografický písemný materiál

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Tato podsbírka obsahuje písemné materiály dokladující národopisný ruch a etnografické bádání v regionu. Nejstarší písemnosti představují organizaci lidozpytného hnutí v souvislosti s přípravami na národopisnou výstavu ve Vsetíně roku 1892 a Národopisnou výstavou československou v Praze v roce 1895 (korespondence, zprávy, nákresy, plakáty, rukopisné záznamy aj.), mladší materiály se týkají především etnografického výzkumu (záznamy o životě na Valašsku, ročníkové a diplomové práce s národopisnou tematikou), muzejní etnografie (pozdávky, plakáty a katalogy národopisných výstav a akcí, úmrtní oznámení vlastivědných pracovníků a etnografů činných v regionu atd.) a folklorismu (plakáty, pozvánky, programy národopisných a folklorních akcí aj.).

Písemné dokumenty etnografické povahy dokladují oblast nejširšího Valašska a dokumentují dobu od konce 19. století dosud.

Nejstarší materiály se do muzea dostaly zřejmě už při jeho vzniku, nebyly ovšem odborně zpracovány. Novější materiály byly získávány nejčastěji sběrem při terénních výzkumech nebo byly zasílány jinými organizacemi.

Písemný materiál s národopisnou tematikou byl odborně zpracován a systematicky utříděn počátkem 80. let 20. století dlouholetou etnografkou muzea Evou Urbachovou, od té doby je také systematicky doplňován a aktualizován.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Podsbírka etnografického písemného materiálu obsahuje 505 ev. čísel/ 958 kusů sbírkových předmětů.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Všechny předměty, tedy 100 %, jsou zpracovány v evidenci I. i II. stupně – jsou zapsány do přírůstkových knih a mají vlastní katalogizační karty, které jsou uloženy v pracovně etnografie. Předměty z této podsbírky jsou vedeny pod inv. čísla začínajícími indexem E. Digitalizace katalogizačních karet včetně všech doprovodných odborných záznamů této podsbírky do systému Bach bude dokončena v roce 2016.

V dalších letech budou prováděny změny v CES tak, aby se shodovala evidence v CES s evidencí v přírůstkových a na katalogizačních kartách, zároveň budou ev. čísla rozepisována tak, aby seděl počet ev. čísel s počtem kusů.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Etnografický písemný materiál je uložen v krabicích v novém depozitáři vsetínského muzea (D1). Stav sbírkových předmětů odpovídá svému stáří a použití. Většina písemností je

v dobrém stavu, starší písemnosti jsou obvykle poškozeny věkem. Řada písemností je poznamenána nevhodným zacházením předchozího správce sbírky.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Písemnosti s národopisnou tematikou jsou využívány jako studijní materiál badateli z řad odborné i laické veřejnosti. Nejčastěji slouží jako podklady pro diplomové práce studentů univerzit (viz výroční zprávy MRV). Značné využití nejen domovským muzeem, ale i muzei okolními má tato podsbírka též k účelům výstavním, expozičním či publikačním.

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Cílem sbírkotvorné činnosti této podsbírky je dokumentace lidové kultury na Valašsku, zejména pak kultury duchovní, jejíž dokumentaci se nevěnuje žádná instituce v okolí, prostřednictvím dvourozměrných dokladů (většinou písemných, fotografických či kresebných materiálů).

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Rozšiřování podsbírky etnografického písemného materiálu by se měla orientovat především na dokumentaci výročního zvykoslovného cyklu ve sběrné oblasti muzea, zejména pak v regionu Valašskomeziříčska, jenž byl a je etnografy značně opomíjen. Dalším cílem je zaměřit se na výzkum rodinného zvykosloví na území širšího Valašska. Výstupy těchto výzkumů by měly být v podobě písemných a fotografických záznamů.

Ostatní oblasti, jež písemný materiál dokumentuje, by měly být doplňovány o aktuální písemný materiál (písemnosti z terénních výzkumů, katalogy k výstavám s národopisnou tematikou, diplomové práce s etnografickou problematikou atd.).

Protože u starších písemností hrozí vlivem jejich stáří a častého používání mechanické poškození, měly by být naskenovány a digitalizovány např. v rámci pokračování projektu digitalizace kulturního dědictví příspěvkových organizací Zlínského kraje.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Řádná inventarizace se řídí muzejním zákonem č. 122/2000 Sb., vyhláškou č. 275/2000 Sb. K 31. 12. 2012 byla ukončena 1. dekáda inventarizace sbírek a začala nová dekáda, která se řídí plánem inventarizací MRV na roky 2013-2022. Dle tohoto plánu by měla inventarizace dané podsbírky proběhnout v roce 2020.

V souvislosti s rekonstrukcí vsetínského zámku a budování nových depozitářů proběhla v roce 2014 a 2015 mimořádná inventarizace celé sbírky vsetínského muzea (v roce 2014 v souvislosti s ukládáním předmětů do provizorních prostor, v roce 2015 ve spojitosti s ukládáním sbírkových předmětů do nových depozitářů).

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Vyřazování sbírkových předmětů z evidence sbírek (CES) se řídí Zákonem o ochraně sbírek muzejní povahy č. 122/2000 Sb., a o změně některých dalších zákonů. Podle něj lze vyřadit předměty pouze z důvodů neupotřebitelnosti a přebytnosti.

V případě vyřazení předmětů z důvodu neupotřebitelnosti budou pro co největší vypovídací hodnotu sbírky informace, jež vyřazený předmět nesl, i nadále evidovány, bude u nich ovšem uvedeno, že předmět již byl ze sbírky vyřazen.

Zpracovala: Mgr. Milada Fohlerová

Podsírka č. 24 – Další – Pozůstalosti osobností

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Podsírka pozůstalosti osobností obsahuje materiál od zůstavitelů fondů působících na území Vsetínska v období 19. až 20. stol. Jedná se většinou o písemný materiál, částečně i tiskoviny a drobné trojrozměrné předměty z osobních pozůstalostí představitelů kulturního, společenského a politického života regionu. Jsou zde zařazeny např. osobní doklady, úřední tiskoviny, korespondence, rukopisy, deníky, zápisníky, opisy, výpisy, fotografie, kresby, knihy, ilustrační materiál o činnosti původců fondů, materiál z pozůstalostí rodinných příslušníků zůstavitelů fondů, drobné osobní a upomínkové předměty.

Písemné pozůstalosti byly muzeu předávány postupně, a to jako dary pozůstalými rodinnými příslušníky nebo státními organizacemi. První inventář pozůstalosti J. Misárka-Slavičinského pochází ještě z Okresního Sovova muzea na Vsetíně, stejně jako pozůstalosti M. Václavka, K. Koblihy, rodiny Sovovy. Odborně zpracovávat se v muzeu začaly až od počátku 70. let 20. stol.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

K 31. 12. 2015 byla sbírka tvořena 6989 evidenčními čísly a celkovým počtem 7025 věcí movitých.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Všechny pozůstalosti jsou zpracované formou archivních inventářů nebo inventárních seznamů, 7 z nich i na katalogizačních kartách podle zásad II. evidence muzejních sbírek. Pozůstalosti osobností jsou označeny inv. č. 1 – 24 s indexem P. Na pracovišti OSV ve Vsetíně je uloženo 13 pozůstalostí (P1 – P7, P9 – P11, P16, P17, P22), ve Valašském Meziříčí zbývajících 10. Pozůstalost P 17 po františku Hlavicovi je zpracována od 90. let 20. stol. jen

částečně (60%). Podsbírka pozůstalostí není dosud digitalizována v II. stupni, I. stupeň evidence je digitalizován ze 100 %.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Podsbírka pozůstalostí osobností je uložena v novém depozitáři vsetínského muzea, společně s ostatním historickým materiálem. Sbírkové předměty jsou uloženy částečně v papírových kartonech v regálech, větší formáty volně v pojízdných regálech. Rezerva volného úložného prostoru je dostatečná.

Stav sbírkových předmětů odpovídá ve většině případů svému stáří a použití. Silně poškozený a znehodnocený materiál se v podsbírce nenachází. Konzervace materiálu není nutná.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Jednotlivé materiály jsou využívány k účelům studijním, výstavním, publikačním i kulturně-výchovným, a to jak na půdě samotného muzea, tak i jinými muzei či institucemi k výstavním účelům nebo jako studijní materiál pro badatele. Písemný materiál slouží jako pramen pro výzkumnou činnost zaměstnanců muzea i badatelů. V poslední době byl zájem badatelů směřován na pozůstalost Miloše Borii či Rudolfa Marečka. Materiál je příležitostně využíván také pro účely výstavní či publikační, v rámci muzea i výpůjček.

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Cílem vytváření historické sbírky je dokumentace životního stylu obyvatel Vsetínska a doplňkově i okolního Valašska. Podsbírka pozůstalosti osobností byla a je vytvářena a rozšiřována spíše příležitostnými dary pozůstalých nebo předáním materiálu z jiných institucí.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Dokončit zpracování pozůstalosti F. Hlavici dalších případných přírůstků (úkol pro historika umění); doplňovat stávající fond s respektováním platného Zákona o archivnictví a provádět záchranné sběry v regionu.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Poslední inventarizace podsbírky se zápisem a vyhotoveným lokačním seznamem byla provedena v roce 2014, v rámci mimořádné inventarizace. Bylo zpracováno celkem 6 989 ev. č.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Vyřazování sbírkových předmětů z evidence sbírek (CES) se řídí Zákonem o ochraně sbírek muzejní povahy č. 122/2000 Sb., a o změně některých dalších zákonů. Podle něj lze vyřadit předměty pouze z důvodů neupotřebitelnosti a přebytku.

Zpracoval: Mgr. Pavel Mašláň

Podsbírka č. 24 – Další – Sklo

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Fond skla náleží k profilovým fondům regionálního muzea, neboť mapuje významnou historii sklářství na Valašsku (tj. skláren ve Vsetíně, Valašském Meziříčí, Karolince, Karlovic aj.) a to od období rozkvětu ve 2. polovině 19. stol. (podnikatelské aktivity firmy Reich) až po počátek 21. stol. Vedle historického i současného stolního, nápojového skla obsahuje fond především početný soubor osvětlovacího a technického skla, včetně historického nářadí, převzatých přímo ze vzorkoven vsetínských skláren. Dochované památky svědčí o řemeslných dovednostech, technologické vynalézavosti i výtvarném cítění svých více či méně známých tvůrců a návrhářů. K originální kolekci ručního uměleckého a dekorativního skla patří sbírkové předměty vytvořené ve vsetínské sklářské huti B. A. G. s.r.o. (1992–2002), v níž zkušení sklářští mistři realizovali kreativní nápady významných českých výtvarníků i zahraničních designérů. Část sbírky tvoří i sklářské artefakty a výrobky neznámého původu, pocházející z měšťanských domácností, a datované od konce 18. stol. po současnost.

Sbírka byla tvořena dary a akvizicemi od jednotlivců, organizací a sběrem přímo ze vzorkoven skláren. K cílené sbírkotvorné činnosti docházelo v souvislosti s tzv. dokumentací současnosti v 70. a 80. letech 20. stol. a sběratelská aktivita v porevoluční krizové situaci sklářského průmyslu v 90. letech nabyla na intenzitě a vyvrcholila zánikem sklářských provozoven a firem (jedním z posledních cenných přírůstků byl např. dar unikátního souboru stolního, nápojového a dekorativního skla, dokumentujícího tzv. „fenomén BAG“). Po roce 2003 nastává stagnace sběratelské aktivity a přírůstky do sbírek jsou získávány příležitostně, nejčastěji formou darů z majetku sklářských, resp. měšťanských rodin.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Umělecko-historický fond skla (1 292 ev.č. / 1 969 ks) tvoří: historické i současné užité a umělecké sklo i historické výrobní nástroje, tj. stolní nápojové a dekorativní sklo, technické sklo (laboratorní), osvětlovací sklo a umělecké sklo.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Umělecko-historický fond skla obsahuje 1292 evidenčních čísel sbírkových předmětů. Všechny předměty jsou vedeny v přírůstkových, popřípadě inventárních knihách a fond je ze 100 % zpracován v evidenci I. stupně.

Dosavadními kurátory (V. Sovadinovou, T. Mikulašíkem) bylo v evidenci II. stupně zpracováno 93 %. Katalogizační karty jsou vedeny ve třech číselných chronologických řadách – s indexem S (470 i. č.), s indexem UH (11 i. č.) a bez indexu (722 i. č.).

Od roku 2003 dochází k digitalizaci umělecko-historických fondů počítačovým systémem BACH.

Od roku 2014 dochází k napravování evidence v CES (tak, aby byla v souladu s evidencí v přírůstkových knihách a na katalogizačních kartách) a po přerozdělení sbírky OSV (2013) bylo provedeno celkem 1 297 změn.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Sbírkové předměty podsbírky sklo jsou od února 2015 uloženy zabalené v krabicích v novém depozitáři vsetínského muzea (v D1).

Sbírkové předměty nevyžadují konzervaci a restaurátorské zásahy (pouze v případě retuší u malbou a zlacením dekorovaného skla). Očisty sbírkového předmětu před vystavením se ujímá kurátor. V depozitářích je pravidelně sledován a zaznamenáván depozitární režim (teplota, vlhkost).

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Fond je hojně využíván jak domovským muzeem, tak i jinými muzei především pro výstavní účely, resp. jako studijní materiál pro badatele a sběratele.

Např. výběr z výstav pořádaných MRV ve Vsetíně (autorka či spoluautorka O. Mehešová): Poklady muzeí Zlínského kraje, Muzea a galerie Zlínského kraje (s H. Jabůrkovou) (10.8. – 1.10. 2006, Lobkovický palác, Praha-Hrad). Ze zámeckých komnat (autorka H. Jabůrková) (3.2. – 3.5. 2009, Zámek Vsetín); Vsetín na prahu moderní doby – Básník dřeva architekt D. Jurkovič, Salon bří Hlaviců, Počátky průmyslu na Vsetíně (od 9. 9. 2010, Zámek Vsetín – expozice 1. patra).

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Cílem sbírkotvorné činnosti fondu skla je dokumentace historické i současné sklářské výroby a sklářského umění v regionu a téhož v návaznosti na regionální vazby. Mezi prioritní očekávané výstupy patří vědecké zpracování „fenoménu BAG“ a jeho popularizace formou výstavy a doprovodného katalogu. Vytvoření sbírky děl Václava Ciglera jako základu pro stálou expozici – galerii slavného rodáka.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Z hlediska vnitřních priorit pokračovat v doplňování sbírkového fondu formou akvizic ze soukromých sbírek, aukcí a starožitnictví, resp. prodejních galerií, a pořizovat sbírkové předměty – reprezentanty nejvýznamnějších údobí v historii regionálního sklářství (od pseudohistorické produkce přes secesi a art déco po bruselský styl a 60. léta až po uměleckou produkci BAG). Zaměřit se autorskou tvorbu osobností, spjatých s regionálními sklárnami, a působícími mimo region (L. Smrčková, J. Šuhájek, R. Plesl, J. Exnar a další). Vytvořit v rámci fondu kolekci děl mezinárodně uznávaného sklářského umělce a vsetínského rodáka V. Ciglera, včetně autorových kreseb a návrhů. Z hlediska vnějších priorit pokračovat ve sběru sklářských výrobků, artefaktů a náradí z majetku sklářských rodin, v záchranných akvizicích z pozůstalostí apod.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Celková inventarizace uměleckohistorického fondu skla v souvislosti se stěhováním podsbírek před a po rekonstrukci depozitářů v 1. patře vsetínského zámku (od dubna 2014 do února 2015) proběhla ve 2. a 3. třetině roku 2014.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

V případě vyřazení předmětů z důvodu neupotřebitelnosti budou pro co největší vypovídací hodnotu sbírky informace, jež vyřazený předmět nesl, i nadále evidovány, bude u nich ovšem uvedeno, že předmět již byl ze sbírky vyřazen. V listopadu 2014 bylo pro neupotřebitelnost z důvodu ztráty vyřazeno celkem 12. e. č. / 12 ks.

Zpracovala: Mgr. Olga Mehešová

Podsíbírka č. 25 – Jiná – Uměleckořemeslných a uměleckoprůmyslových výrobků

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Fond uměleckořemeslných a uměleckoprůmyslových výrobků je druhově nejrozmanitějším uměleckohistorickým fondem MRV, Vsetín. Fond obsahuje trojrozměrné muzejní památky ze sběrné oblasti Vsetínska, Valašskomeziříčska a Rožnovska, tj. z regionu Valašska, pocházející ze zámeckých mobiliářů, měšťanských domácností, vybavení kostelů aj., a dokumentující charakter a úroveň životního stylu (i bytové kultury) zdejšího obyvatelstva. Jádrem fondu tvoří jednak sbírkové předměty vztahující se k významným historickým osobnostem regionu a pocházející např. z konfiskátu po Marii Baťové, z pozůstalosti po F. Hlavici, J. Válkovi atd. a také uměleckořemeslné a uměleckoprůmyslové výrobky zhotovené na Valašsku (např. nábytek dle návrhů D. Jurkoviče, ohýbaný nábytek firem Gebrüder Thonet a J. & J. Kohn, malovaný porcelán z rožnovské malírny A. Jaroňka, vánoční ozdoby z Irisy aj.). Ve fondu jsou zahrnuty památky z 18. až 20. stol.; nejpočetněji z 19. stol.

Základ fondu položily ve 20. a 30. letech původně soukromé sběry zakladatele vsetínského muzea MUDr. F. Sovy a dalších vlastivědných pracovníků a příznivců muzea (J. Válka aj.). Po roce 1948 fond kvalitativně i kvantitativně rozrostl začleněním konfiskovaného zámeckého mobiliáře z majetku Marie Baťové do muzejních sbírek (234 ev. č.). V 50. letech dochází k dalšímu rozšíření fondu (zásluhou např. odkazu F. Hlavici) a poté jsou přírůstky získávány sporadicky formou příležitostných sběrů, darů i akvizic (např. z majetku významných vsetínských rodin). K cílené sbírkotvorné činnosti dochází pouze u význačného profilového fondu ohýbaného nábytku. Zprvu pozvolna v souvislosti s tzv. dokumentací současnosti v 70. a 80. letech 20. stol. (11 ev. č./ 16 ks) a po roce 1989 již plánovitě (1989–1999: 46 ev. č./ 58 ks, 2000–2004: 60 ev. č./ 66 ks). Významnou měrou byl fond, jehož jádro tvoří část soukromé sbírky bratří Thonetů, obohacen akvizicemi ze sbírky předního českého

thonetologa a sběratele Jiří Uhlíře. Stagnace sběratelské aktivity nastává po 2005 (v rámci celé podsbírky zapsáno pouze 29 ev.č./ 79 ks), a to v důsledku nedostatku finančních prostředků.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Uměleckohistorickou podsbírku uměleckořemeslných a uměleckoprůmyslových výrobků (828 ev.č. / 1 354 ks) tvoří:

- Sbírkový fond keramiky (183 ev.č. / 240 ks)
- Sbírkový fond uměleckořemeslných a uměleckoprůmyslových výrobků z kovu (98 ev.č. / 144 ks)
- Sbírkový fond historického nábytku (124 ev.č. / 177 ks)
- Sbírkový fond ohýbaného nábytku (151 ev.č. / 165 ks)
- Sbírkový fond vánočních ozdob (204 ev.č. / 553 ks)
- Sbírkový fond uměleckořemeslných a uměleckoprůmyslových výrobků tzv. varií (63 e. č. / 69 ks ev.č.).

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Všechny předměty jsou vedeny v přírůstkových, popřípadě inventárních knihách a fond je ze 100 % zpracován v evidenci I. stupně.

Dosavadními kurátory (V. Sovadinovou, T. Mikulašíkem, H. Jabůrkovou, O. Mehešovou) bylo v evidenci II. stupně zpracováno ve fondech keramiky 96 %, kovu 97 %, historického nábytku 81 %, ohýbaného nábytku 98 %, vánočních ozdob 88 % a varií 99 %. Katalogizační karty jsou vedeny v rámci podfondů v jednotlivých inventárních řadách:

- sbírkový fond keramiky (inv. karty bez indexu: 174 i. č., s indexem „UH“: 2 i. č.)
- sbírkový fond uměleckořemeslných a uměleckoprůmyslových výrobků z kovu (inv. karty bez indexu: 88 i. č., s indexem „UH“: 8 i. č.)
- sbírkový fond historického nábytku (inventární karty bez indexu: 81 i. č., s indexem „UH“: 14 i. č.)
- sbírkový fond ohýbaného nábytku (inventární karty bez indexu: 42 i. č., s indexem „UH“: 104 i. č.)
- sbírkový fond vánočních ozdob (inventární karty bez indexu: 147 i. č., s indexem „UH“: 30 i. č., s indexem „S“: 2 i. č.)
- sbírkový fond uměleckořemeslných a uměleckoprůmyslových výrobků tzv. varií (inventární karty bez indexu: 56 i. č., s indexem „UH“: 8 i. č.)

Od roku 2003 dochází k digitalizaci fondu, a to jednak přepisováním starých katalogizačních karet do počítačového systému BACH a zápisem nových katalogizačních karet u přírůstků po roce 2001.

Od roku 2014 dochází k napravování evidence v CES (tak, aby byla v souladu s evidencí v přírůstkových knihách a na katalogizačních kartách) a po přerozdělení sbírky OSV (2013) bylo provedeno 669 změn.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Sbírkové předměty jsou od února 2015 uloženy zabalené (a drobnější i v krabicích) v novém depozitáři vsetínského muzea (v D2) a převážná část historického nábytku provizorně v prostorách bývalých pracoven (následně bude přemístěn do náhradního depozitáře v přízemí). V roce 2016 je plánováno vybalení a revize popsání předmětů.

Konzervace a provedení drobných restaurátorských zásahů (včetně retuší) a výjimečně i rozsáhlejších restaurátorských prací probíhá v souvislosti s výstavní činností, tj. s prezentací předmětu na veřejnosti.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Fond je hojně využíván jak domovským muzeem, tak i jinými muzei především pro výstavní, edukační a publikační účely (obzvláště fond historického a ohýbaného nábytku), resp. jako studijní materiál pro badatele a sběratele.

Např. výběr z výstav pořádaných MRV ve Vsetíně (autorka či spoluautorka O. Mehešová): Hliněná krása, současná umělecká keramika a užitá a dekorativní keramika z muzejních sbírek (s M. Fohlerovou) (4. 12. 2005 – 19. 2. 2006, Zámecká galerie Vsetín, Zámek Vsetín - přízemí). Souhra technologie a designu, Ohýbaný nábytek a gobelíny (Ľubovnianské múzeum - hrad, 29.4. – 23.9. 2007; Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici, 7.12.2008 – 9.3.2009). Ze zámeckých komnat (3.2. – 3.5. 2009, Zámek Vsetín); Ze zámeckých komnat (autorka H. Jabůrková) (3.2. – 3.5. 2009, Zámek Vsetín); Vsetín na prahu moderní doby – Básník dřeva architekt D. Jurkovič (9.9. 2010 – 30.4. 2014, Zámek Vsetín – expozice 1. patra); Stolička č. 14 a jiné kúsky od Thoneta (15. 5. – 8. 9. 2014, Hornonitrianske múzeum v Prievidzi); Fenomén ohýbaného nábytku (od 1.11. 2015, Zámek Vsetín – expozice 1. patra).

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Cílem sbírkotvorné činnosti tohoto fondu je dokumentace historické i současné uměleckořemeslné a uměleckoprůmyslové výroby v regionu, zejména v keramické a nábytkářské tvorbě. V souvislosti s přípravou expozice ohýbaného nábytku v rámci projektu Muzea budoucnosti se zaměřit na produkci firem Gebrüder Thonet a J. & J. Kohn.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Z hlediska vnitřních priorit systematicky pokračovat v doplňování profilového fondu ohýbaného nábytku, jak z hlediska kvalitativního, tak dokumentačního. Soustředit se i na další významné počiny v nábytkářské tvorbě v regionu od pseudohistorických slohů, secese a funkcionalismu... až po současnost (např. nábytek dle návrhů D. Jurkoviče, architektů – pedagogů i absolventů Státní odborné školy pro zpracování dřeva ve Valašském Meziříčí

atd.), včetně sběru návrhů, technických výkresů apod. Rozšířit sbírku o uměleckou užitou keramiku regionální provenience od secese a art déco až po současnost. Z hlediska vnějších priorit pokračovat ve sběru uměleckořemeslných a uměleckoprůmyslových výrobků z domácností významných osobností regionu, v záchranných akvizicích z pozůstalostí aj.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Celková inventarizace uměleckohistorického fondu skla v souvislosti se stěhováním podsbírek před a po rekonstrukci depozitářů v 1. patře vsetínského zámku (od dubna 2014 do února 2015) proběhla ve 2. a 3. třetině roku 2014.

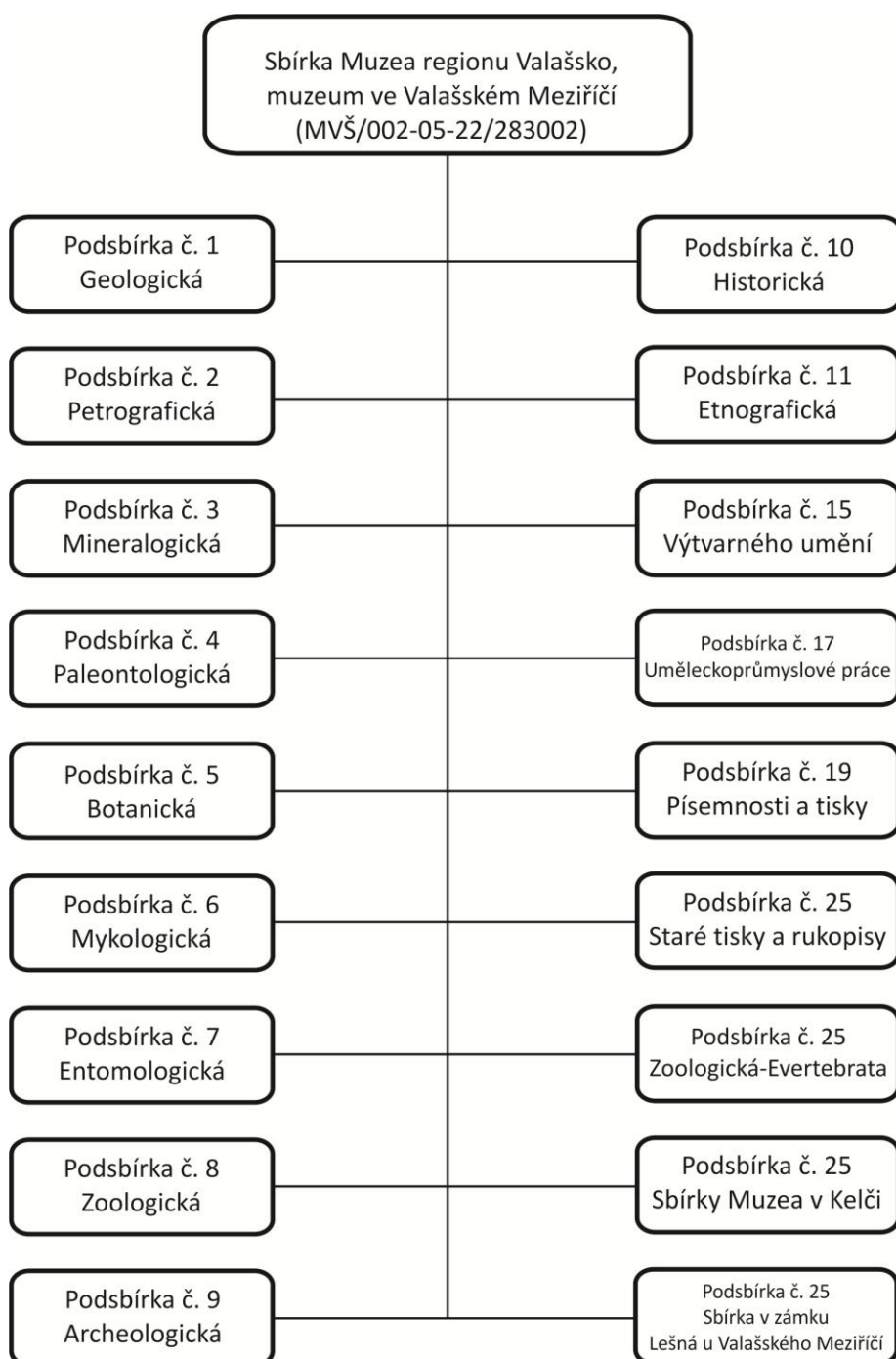
4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

V případě vyřazení předmětů z důvodu neupotřebitelnosti budou pro co největší vypovídací hodnotu sbírky informace, jež vyřazený předmět nesl, i nadále evidovány, bude u nich ovšem uvedeno, že předmět již byl ze sbírky vyřazen.

Zpracovala: Mgr. Olga Mehešová

3. Sbírka Muzea regionu Valašsko, muzeum ve Valašském Meziříčí (MVŠ/002-05-22/283002)

Sbírka se dělí na celkem devět podsbírek. Přesné rozvržení dílčích fondů v rámci všech jednotlivých podsbírek je uvedeno v jejich detailním popisu. Do této sbírky byly v roce 2015 zařazeny jako nová podsbírka předměty ze zrušené sbírky Muzea v Kelči. Taktéž došlo k vydělení předmětů původem ze zámku Lešná do samostatné podsbírky.

Koncepce pro jednotlivé podsbírký (řazeno dle CESu)

Podsíbírka č. 1 – Geologická

1. Charakteristika fondu a její členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Podsíbírka byla dříve dělena na tři podsbírký: geologická, petrografická a mineralogická. V roce 2015 bylo na základě mimořádné inventarizace rozhodnuto o sloučení do jedné podsbírký. Podsíbírka vznikla na základě starší sbírky. Nejstarší horniny byly do muzejní sbírky sbírány ještě za Muzejní společnosti, kdy se zde dostávaly předměty jako dary koncem 19. a počátkem 20. století. Ve sbírce je také zastoupen ucelený soubor sběrů hornin (převážně pískovců a břidlic) z Valašska od evangelického faráře Gustava Říčana z let 1895–1928, který byl zapsán do sbírky z fondu Sovova muzea ve Vsetíně v roce 1971 (76 přír. čísel, 145 kusů). Dále se sbírka dotvářela sběry pracovníků přírodovědného oddělení muzea a dary spolupracovníků a příznivců muzea.

Sbírka obsahuje jak horniny typické pro geologické poměry Valašska – pískovce, slepence, jílovce, pelosiderity, vápence a jiné, tak i exotiku střeoevropského regionu, např. erozí modelované karerské mramory donesené sem ledovcem při předposledním zalednění, kdy je odtávající proudy vody zanášely do údolí Bečvy Porubskou bránou (severské žuly, souvky) z oblasti Starého Jičina-Janovic (čelo ledovce).

Původní sbírka minerálů je tvořena nesourodým souborem kusů zakoupených a příležitostně sbíraných odborníky, učiteli i amatérskými geology působícími v regionu, jako byli například V. Dědina, J. Očenášek, V. Kalabis, B. Peroutka a další. Vznikla dary Muzejní společnosti koncem 19. a počátkem 20. století. Tehdy obsahovala pouze 32 kusů minerálů. Jejimi kurátory byli v počátcích především profesori gymnázia. Po obnovení činnosti vzniku muzea po 2. světové válce se o tento fond starali lidé bez přírodovědného vzdělání. Až od roku 1966 byla spravována osobou s částečně geologickým vzděláním, RNDr. Lubomírem Brabcem, která se o ni spolu s dalšími geologickými sbírkami staral až do roku 1997. V roce 1978 byly převedeny ze starých sbírek gymnázia ve Valašském Meziříčí minerály, které byly lokalizovány a další byly evidovány v pomocném materiálu k přírodovědným sbírkám. K systematictějšímu sbírání mineralogických dokladů došlo až v letech 1997–2008, kdy bylo v muzeu existovalo samostatné místo geologa. Sbírku v tomto období svými sběry značně rozšířil kurátor – geolog, Miloslav Požár.

Kurátorem sbírky byl na počátku 20. století Václav Dědina, pozdější významný český geomorfolog, profesor na přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. V druhé polovině 20. století byl v letech 1966–1997 kurátorem sbírky RNDr. Lubomír Brabec a na přelomu 2. a 3. tisíciletí v letech 1997–2008 Miloslav Požár. V letech 2014–2015 spravovala podsíbírku Kateřina Janíčková.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Celkem podsběrka obsahuje (v evidenci do konce roku 2015) 628 ev. č., což je 1 202 věcí movitých.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Sběrka je kompletně evidována v I. a II. stupni evidence, včetně kompletního zpracování v programu DEMUS 01. V roce 2016 dojde ke kontrole zápisu v CESu a bude doplněna papírová evidence.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Větší část sbírky je uložena v depozitáři geologie v podkroví zámku Kinských ve Valašském Meziříčí. Část sbírek (objemné a těžké sbírkové předměty) jsou uloženy v přepravech ve sklepení zámku Kinských. Sběrka je jinak uložena v umělohmotných krabičkách, část je uložena v papírových krabicích a zabalena do papíru.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Badatelské využití je v případě této sbírky omezeno pouze na studenty středních, případně vysokých škol. Určitou možnost pro amatérské i profesionální badatelské využití lze spatřovat ve sběrech severských hornin z předposledního zalednění. Sběrka je určena pro dokumentaci a prezentaci geologických poměrů regionu.

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Sběrka je vzhledem k neobsazení pozice kurátora – geologa dočasně uzavřena pro další zápis nových přírůstků. Pokud bude pozice obsazena, bude sběrovou činnost zaměřit na oblast údolí Bečvy mezi Kladerubami a Černotínem na sběry exotických severských hornin zanesených do oblasti odtávajícími vodami severského ledovce z předposledního zalednění, jehož čelo dosahovalo na jižní okraj města Nového Jičína. Dále je třeba doplnit sběry hornin z oblastí Rožnovska a Valašskomeziříčska, které jsou ve sbírce jen ojediněle zastoupeny.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Sběrku je potřeba systematizovat, předměty přebytečné nebo nesplňující požadavky na existenci v muzejní sbírce vyřadit. Následně je třeba ji posoudit z hlediska její úplnosti – jak dle spektra zastoupení druhů hornin, tak z hlediska valašských podregionů a jednotlivých význačných geologických lokalit – a následně aktualizovat tuto koncepci a vypracovat podrobnější dokument, plán sbírky.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Inventarizace byla kompletně dokončena v roce 2014.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Pokud jsou stejné horniny ve více exemplářích z jedné lokality, je třeba duplikáty vyřadit. Dále je třeba navrhnout na vyřazení vzorky rozpadavé (pyritové konkrce), které ztrácejí muzejní hodnotu. Ve sbírce je zapsána ještě řada předmětů z počátků jejího budování, kde není znám původ – lokalita. I tyto předměty bude potřeba postupně ze sbírky vyřadit. Z různých souborů zařazených do sbírky se zde nachází mnoho duplikátů, především vápenců a pískovců.

Zpracoval: RNDr. Karel Pavelka a RNDr. Lukáš Spitzer, Ph.D.

Podsírka č. 4 – Paleontologická

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Paleontologická sbírka je nejvýznamnější geologickou sbírkou muzea. V roce 2015 byla sloučena s paleontologickou sbírkou bývalého Muzea v Kelči. Uchovává doklady zachovávající zkamenělé zbytky rostlin a živočichů. Zatímco fosilních rostlinných dokladů je několik desítek, zkamenělé zbytky živočichů jsou zastoupeny 1 333 ev. č./ tj. 1 902 kusy. Počátek sbírky spadá do konce 19. století, kdy bylo Musejní společnosti věnováno 175 kusů zkamenělin z vápencových lomů ve Štramберку, v Jasenicích u Valašského Meziříčí a ve Skaličce. Dále byla doplněna dary i nákupy z lokalit Skalička a Jesenice a také sběry pracovníků přírodovědného oddělení z těchto lokalit i odjinud.

Prvohorní floru útržku karbonu od Choryně představují četné kaprad'orosty, přesličky a cordaity, vzácně plavuně. Druhovorní fauna je zastoupena vzácnými amonity a ramenonožci svrchní křídly (nové sběry), amonity, ramenonožci, mlži, plži, korály, mechovkami a houbami z exotických vápenců svrchní jury (lokality Choryně, Jesenice, Štramberk, Loučka aj.).

Třetihorní fosilní flora krytosemenných rostlin je zastoupena zkamenělými listy skořicovníků, javorů, zkamenělými dřevy kmenů buků a tisovců a drobnými semeny dosud nespecifikovaných rostlin, nalezených ve výplavech zvětralých pískovců od Lhotky nad Bečvou. Třetihorní faunu ve sbírkách představují především fosilie četných zbytků paryb (žraločí zuby, žaberní násadce) a ryb, šupiny, kosti i celé kostry především drobných povrchových i hlubokomořských ryb, včetně dravých i se světelnými orgány. Vzácně jsou zastoupeny téměř celé kostry až dvoumetrových exemplářů dravých hlubinných ryb rodu *Anenchelum* (*Lepidopus*). Nejmladší doklady třetihorní fauny poslední mořské záplavy v období miocénu, v regionu zastupují fosilie mlžů hřebenatek a ústřic a vrtby skulařů ve vápencích z lokalit Černotín, Teplic a Ústí nad Bečvou.

Čtvrtohorní, pleistocenní fauna je v původní paleontologické sbírce zastoupena zuby mamuta (*Mammuthus primigenius*), z lokality Kelč, stehenní kostí nosorožce srstnatého

(*Coelodonta antiquitatis*) z lokality Hrachovec a dosud nelokalizovanou stehenní kostí pabuvola (bizona) z nejmladšího geologického útvaru – holocénu.

Kurátory sbírky byli v počátcích profesori gymnázia ve Valašském Meziříčí, mimo jiné i pozdější významný český geomorfolog a profesor Karlovy univerzity Janda. Až do 60. let 20. století se o sbírku starali neoborníci. Od roku 1966 ji měl v péči biolog muzea a pozdější zoolog a entomolog, RNDr. Lubomír Brabec. V letech 1997–2008 sbírku spravoval a značně ji rozšířil svými sběry kurátor – geolog Miloslav Požár. V letech 2014–2015 spravovala sbírku Kateřina Janíčková.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Celkem podsbírka obsahuje (v evidenci do konce roku 2009) 1 333 přírůstkových čísel (1 902 kusů).

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Sbírka je evidována v I. stupni kompletně v počítači (program DEMUS). Zpracování sbírky do II. stupně evidence neproběhlo.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Větší část sbírky je uložena v depozitáři geologie v podkroví zámku Kinských ve Valašském Meziříčí. Část sbírek (objemné a těžké sbírkové předměty) jsou uloženy v přepravech ve sklepení zámku Kinských. Sbírka je jinak uložena v umělohmotných krabičkách, část je uložena v papírových krabicích a zabalena do papíru.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Badatelské využití je v případě paleontologické podsbírky největší z geologických sbírek. Mnohé sběry nejsou určeny nebo jsou určeny jen přibližně či do skupin či rodů. I ve starých sběrech jsou předměty, které je potřebné dát posoudit specialistovi (na ryby či hmyz), aby se pokusil o přesnější determinaci. Mnohé sbírkové předměty však stojí za posouzení, zda je ve sbírce ponechat nebo vyřadit. Ve sbírce existuje holotyp od jediného nově popsáního druhu pocházejícího ze sbírek Muzea regionu Valašsko – křídlo vážky *Oligoaeschna kwaceki*.

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2010–2015

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Sbírka je vzhledem k neobsazení pozice kurátora – geologa dočasně uzavřena pro další zápis nových přírůstků. Pokud bude pozice obsazena, bude třeba sbírkotvorné úsilí zaměřit na několik významných lokalit. První oblastí je koryto a niva Bečvy Bečvy mezi Lhotkou/B., Choryní, Kladerubami a Hustopečemi/B. (karbonský útržek, třetihorní zkameněliny).

Další význačnou lokalitou je oblast Kelče-menilitové souvrství – třetihorní ryby a další organismy obývající moře. Mělo by tak dojít k doplnění sbírky jednak pro potřeby budované expozice přírody Valašska, ale i pro další popularizaci činnosti muzea a přírodovědného oddělení.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Sbírku je potřeba systematizovat, předměty přebytečné nebo nesplňující požadavky na existenci v muzejní sbírce vyřadit. Následně je třeba ji posoudit z hlediska její úplnosti – jak dle spektra zastoupení druhů hornin, tak z hlediska valašských podregionů a jednotlivých význačných geologických lokalit – a následně aktualizovat tuto koncepci a vypracovat podrobnější dokument, plán sbírky.

V případě nabídky zajímavých sběrů ze sběrné oblasti muzea ke koupi od regionálních sběratelů, které vhodně doplní muzejní sbírku zkamenělin, je žádoucí ji využít k doplnění sbírky. Toto bude v případě nutnosti řešeno s externími geology. Týká se to všech lokalit i podoblastí regionu.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Inventarizace byla kompletně dokončena v roce 2014.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Mnohé předměty z jedné lokality představují vícenásobnou kopii nebo jen různě velké exempláře od jednoho druhu zkameněliny – je vhodné posoudit, zda budou vyřazeny ze sbírky a přeřazeny do pomocného materiálu nebo navrženy k likvidaci. Předměty poškozené nebo zničené (např. rozbitím), které ztratily muzejní hodnotu je třeba po inventarizaci sbírky navrhnout k vyřazení.

Zpracoval: RNDr. Karel Pavelka a RNDr. Lukáš Spitzer, Ph.D.

Podsírka č. 5 – Botanická

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Fond zahrnuje herbářové položky cévnatých rostlin (*Spermatophyta*), mechorostů (*Bryophyta*) a lišejníků (*Lichenes*). V malém počtu jsou zastoupeny také vysušené vzorky semen a plodů našich domácích i exotických keřů a stromů. Botanická sbírka je zaměřena především na cévnaté rostliny a mechorosty.

Základem botanické sbírky se stal materiál sbírkové povahy shromážděný Musejní společností ve Valašském Meziříčí. Základ sbírky tvoří ucelený a obsáhlý „Valašský herbář“, který sestavil František Gogela a v rozmezí let 1898 až 1907 jej daroval Musejní společnosti ve Valašském Meziříčí. Původně byl Gogelův herbář 18ti svazkový, dnes je tento herbář sloučen do 16 svazků a obsahuje téměř 1000 položek převážně z Hostýnských vrchů. Příruční herbář pro Valašsko významných rostlin (19. svazek) obsahuje sběry z Podbeskydské pahorkatiny a z Beskyd. Gogela sestavil také sbírku nejhojnějších mechorostů s 39 druhy, kterou v roce 1911 daroval Musejní společnosti. Další ucelenou botanickou sbírkou jsou dva svazky herbáře Gustava Říčana z 20. let 20. století. Říčanovy cenné sběry byly doplněny

v roce 1978, kdy muzeum získalo svazek se 76 druhy, zvláštnostmi a vzácnostmi květeny vsetínského okresu.

Velkou část botanické sbírky tvoří sběry získané vlastní činností pracovníků muzea při výzkumech v pralesovitých porostech a dalších biotopech regionu a jiné sběry z terénních činností. Dále byla botanická sbírka průběžně doplňována nákupy od amatérských i profesionálních botaniků působících v regionu Vsetínska. Hlavními sběrateli jsou: Oskar Ressel, Milena Kašparová, Jiří Borovička, Ladislav Pokluda, Josef Duda, Martin Dančák, Jana Tkáčiková.

Převážná část herbářových položek pochází ze SV Moravy: Hostýnské vrchy, Vsetínské vrchy, Javorníky. Menší část zahrnuje sběry z Moravskoslezských Beskyd, Bílých Karpat a východního a středního Slovenska. Jen ojediněle jsou zastoupeny sběry ze zbytku ČR a z ostatních částí Evropy.

Sbírka byla od svého založení spravována a rozvíjena Ing. Milenou Kašparovou (1969–2004), od roku 2004 do roku 2015 pak Mgr. Janou Tkáčikovou.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Ke konci roku 2015 byl celkový počet inv. čísel podsbírký 3 558. Celkový počet kusů podsbírký byl 27 179. Nejvíce zastoupenou skupinou v této podsbírci jsou cévnaté rostliny (*Spermatophyta*), jejichž počet dosahuje 15.030 herbářových položek a tvoří cca 55 % sbírkového fondu. Druhou nejpočetnější skupinou jsou mechorosty (*Bryophyta*), s počtem 10.979 herbářových položek, tvořící cca 40 % sbírkového fondu. Další skupiny jsou zastoupeny jen okrajově (lišejníky (*Lichenes*) s 1.057 kusy herbářových položek a semena a plody se 103 vzorky).

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Podsíbírka je ze 100 % zpracována v 1. stupni, z cca 98 % katalogizována ve druhém stupni dokumentace. V elektronické podobě (program DEMUS) je ke konci roku 2015 zpracováno 22.302 herbářových položek. Kompletně jsou zpracovány mechorosty. Zapsáno 10.940 herbářových položek (100 %) a částečně jsou zpracovány položky cévnatých rostlin. Zapsáno je 10 887 ks (66 %). Další skupiny nejsou elektronicky zpracovány.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Podsíbírka je uložena ve dvou samostatných místnostech – část materiálu (herbářové položky cévnatých rostlin, Gogelův herbář, Říčanův herbář, vzorky semen a plodů) je uložena v přízemí v dočasném úložišti ve staré knihovně (bývalý depozitář č. D16) v budově MRV v zámku Kinských (Muzeum regionu Valašsko, Zámecká 3, Valašské Meziříčí). Herbářové položky mechorostů a lišejníků jsou uloženy v podkroví v pravém křídle budovy (bývalý depozitář č. D14). V obou místnostech jsou pravidelně sledovány teplotní a vlhkostní parametry a další parametry, které by mohly zapříčinit poškození uložených sbírkových kusů. Sbírka je každoročně ošetřována plynováním, desinsekce nového materiálu je zajištěna pomocí desinsekční látky s rychlým účinkem (globol).

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Podsbírka je pravidelně navštěvována odbornými badateli, kteří využívají fondu ke komplementaci znalostí o rozšíření jednotlivých zájmových skupin. Digitalizací získaná data jsou poskytovány univerzitám, akademickým a dalším institucím a organizacím a badatelům-jednotlivcům pro potřeby přípravy katalogů, síťových atlasů rozšíření a pro použití v samostatných odborných publikacích. Sbírkový fond je navštěvován badateli (cca 10 x ročně). V nemalé míře je využíván při přípravě výstav (min 1 x ročně).

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2010–2015

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Hlavním úkolem sbírkotvorné činnosti je dokumentace současného stavu flóry a vegetace ve sběrné oblasti muzea. Zlepšení kvality znalostí o rozšíření jednotlivých druhů umožní vyhodnocovat trendy z hlediska ekologického i socioekonomického (z hlediska utlumující se zemědělské činnosti místních obyvatel). Výsledkem bude rozšíření pokrytí sběrné oblasti se zaměřením na biotopy, které z rozličných důvodů v krajině ubývají.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Sbírkotvorná činnost bude zaměřena na posílení zastoupení sbírek cévnatých rostlin (*Spermatophyta*) a mechorostů (*Bryophyta*) s cílem postupně dokumentovat chybějící taxony s prokazatelným výskytem v regionu. Z pohledu systematické botaniky budou průběžně doplňovány i běžnější taxony, které v herbáři dosud nejsou zastoupeny. Prioritu však mají nové a vzácné, dosud nedoložené druhy ze sběrné oblasti muzea, stejně tak i druhy vzácnější dříve doložené nebo uváděné ve starší literatuře a nyní nově ověřené.

Další skupiny podsbírky (lišejníky, semena a plody) budou rozšiřovány jen ojediněle, a to vždy exempláři vysoké sbírkové kvality (z pohledu expozičního a biologicko-ochranářského).

Kvantitativní a kvalitativní růst sbírky je založen na čtyřech zdrojích:

- na nákupech sbírek od zpravidla amatérských sběratelů – tento zdroj je závislý na množství finančních prostředků muzea. Vyhledávány a nákupu vybírány budou sbírky místních sběratelů, jejichž jádro bude tvořeno především sběry z definované sběrné oblasti muzea, budou obsahovat převážnou většinu dobře preparovaného a lokalizovaného materiálu, případně budou obsahovat dobře vedenou dokumentaci ke vzniku sbírky. Nakupované sbírky musí být vhodně rozloženy jak časem vzniku, tak i místem vzniku nutným pro dosažení komplexního pokrytí sběrné oblasti muzea historickými údaji. V současnosti se nabízí k nákupu sbírka mechorostů RNDr. Josefa Dudy z 90. let 20. století z oblasti Moravskoslezských Beskyd.
- na vlastním sběru materiálu – jedná se o materiál dokumentující činnost při řešení vědecko-výzkumných úkolů z floristiky a fytocenologie, a to jak z hlediska konkrétního ohrožení zajímavých lokalit, případně dle ochranných potřeb i vyhlášených nebo nově navrhovaných chráněných území:

a) extenzivní pastviny a xerothermní lokality ve sběrné oblasti muzea (ohrožené zarůstáním a upouštěním od soukromého obhospodařování)

b) zachovalé přírodní lesy ve sběrné oblasti muzea (ohrožené intenzifikací lesního hospodaření a převodech na jehličnaté monokultury)

c) mokřadní biotopy v krajině (luční a lesní prameniště, podmáčené louky a těsná okolí rybníků a vodních toků)

- na darech – z tohoto zdroje pochází většinou jen malé množství materiálu, někdy se jedná jen o ojedinělé položky. Pravidelně jsou muzeu darovávány sběry místních sběratelů v počtu několika desítek kusů za rok.
- na výměně materiálu – jedná se o výměnu duplicitních položek. Nejde o velký počet herbářových položek, ale tímto způsobem lze získat materiál z jinak obtížně dostupných území.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

V roce 2014 byl zpracován plán inventarizace sbírkového fondu botanické podsbírky. Po odchodu botanika bude dočasně inventarizaci zpracovávat k tomu určený dokumentátor (po podpisu hmotné zodpovědnosti za danou podsbírku).

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Ve sbírce budou zachovány sbírkové předměty duplicitní povahy z důvodu možné výměny těchto položek s dalšími institucemi a také z důvodu možného poškození sbírky a nutnosti zachování co nejvyšší vypovídající hodnoty sbírky (duplicitní sbírkové předměty nyní představují cca 1,5 % (350 ks) z celkového rozsahu sbírky. Ze sbírkové evidence budou vyřazovány následující dvě skupiny sbírkových předmětů:

- sbírkové předměty nelokalizované a nedatované.
- sbírkové předměty nevratně a zásadně poškozené (pokud se bude jednat o zásadní sbírkový předmět, nebude tento vyřazen). Informace (určení a nálezové údaje), které nesou sbírkové předměty navržené k vyřazení z důvodu poškození, budou databázovány v oddělené databázi vedené souběžně s hlavním databázovacím programem (zde DEMUS).

Zpracovala: Mgr. Jana Tkačíková

Podsbírka č. 6 – Mykologická

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Fond zahrnuje herbářové položky (exikáty) vřeckovýtrusých hub (*Ascomycetes*) a stopkovýtrusých hub (*Basidiomycetes*). Mykologická sbírka je zaměřena zejména na skupinu hub stopkovýtrusých.

Původní základ sbírky tvořily exikáty dřevokazných druhů hub, zejména *Aphyllporales* pořízené nahodile v terénu botanikem a vlastními zaměstnanci muzea v letech 1969 až 2004. Tyto herbářové položky však byly nevhodně usušeny. Rozměrné exikáty plodnic, včetně uložení pak zapříčinily jejich vážné poškození škůdci. Takže větší část původní sbírky byla vyřazena (z důvodu dalšího ohrožení sbírky) a pouze část původních sběrů byla dále použita následným zpracováním plodnic na řezy. Málohodnotná sbírka několika opakujících se běžných taxonů byla po r. 2007 nahrazena sbírkou se zaměřením na vzácné a ohrožené druhy z Červeného seznamu makromycet ČR.

Hlavní část mykologické sbírky dnes představují sběry získané vlastní činností kurátora v přírodních biotopech zájmového území, zejména v původních porostech jedobučin, dubohabřin, v bezlesí na extenzivně obhospodařovaných loukách, pastvinách a mokřadech. Dále byla mykologická sbírka doplněna sběry amatérského regionálního mykologa Josefa Hrnčíříka ze Vsetína.

Hlavními sběrateli jsou: Jitka Wolfová, Josef Hrnčířík, Milena Kašparová a Tomáš Kašpar. Pouze ojediněle představují herbářové položky nahodilé sběry, které byly poskytnuty muzeu jako dar např. botaniky působícími v regionu.

Převážná část herbářových položek pochází ze SV Moravy: Vsetínské vrchy, Javorníky, Moravskoslezské Beskydy. Menší část zahrnuje sběry z Hostýnských vrchů.

Sbírka byla založena a spravována Milenou Kašparovou (1969–2004), poté Janou Tkáčikovou (2004v2015), v mezidobí pak spravována Jitkou Wolfovou (2007–2009).

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Ke konci roku 2015 byl celkový počet ev. čísel podsbírky 464 a celkový počet kusů podsbírky 498. Nejvíce zastoupenou skupinou v této podsbírce jsou stopkovýtrusé houby (*Basidiomycetes*), jejichž počet je 300 herbářových položek a tvoří cca 70 % sbírkového fondu, skupina vřeckovýtrusých hub (*Ascomycetes*) je ve sbírce zastoupena 126 herbářovými položkami, tj. cca 30 % sbírkového fondu.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Podsbírka je ze 100 % zpracována v prvním i v druhém stupni dokumentace. V elektronické podobě (program DEMUS) je ke konci roku 2015 zpracováno 464 herbářových položek.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Podsátka je uložena ve společné místnosti v depozitáři č. D11 v budově MRV v zámku Kinských – Muzeum regionu Valašsko, Zámecká 3, Valašské Meziříčí v samostatných prosklených vitrínách. Sbíрка je každoročně ošetřována plynováním a hlubokým podmrzením. V místnosti jsou pravidelně sledovány teplotní a vlhkostní parametry. Nové herbářové položky (exikáty) jsou před zařazením do sbírek vymrazovány.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Podsátka je k dispozici odborným badatelům k rozšíření znalostí o rozšíření jednotlivých druhů. Vzhledem k nedávnému vzniku sbířky, kdy byly málohodnotné sběry skupiny dřevokazných hub nahrazeny sběry vzácných druhů se zaměřením na Červený seznam makromycet ČR se využití badateli teprve rozjíždí (cca 2x ročně). Dokladový materiál sbířek má využití při studiu systematiky, rozšíření, ekologie a chemismu hub. Následně slouží získaná data k přípravě samostatných odborných publikací, přípravě katalogů, síťových atlasů rozšíření atd. Každoročně je sbířka minimálně 1x využívána při výstavách.

4. Střednědobá koncepce sbířkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbířkotvorné činnosti

Hlavním úkolem sbířkotvorné činnosti je zdokumentování současného stavu mykoflóry ve sběrné oblasti muzea. Zvýšení znalostí o rozšíření jednotlivých taxonů umožní vyhodnocovat vývoj prostředí jak z pohledu ekologie, tak socioekonomie. Výsledkem bude rozšíření informací ze sběrné oblasti se zaměřením zejména na mizející typy biotopů.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbířkotvorné činnosti

Sbířkotvorná činnost bude zaměřena na rozšíření sbířek vřeckovýtrusných (*Ascomycetes*) i stopkovýtrusných hub (*Basidiomycetes*) s cílem doplnit chybějící taxony regionu. Prioritu budou mít jednoznačně vzácné a ohrožené druhy ČR. Průběžně budou ovšem doplňovány i běžnější druhy, které ve sbírce schází.

Kvantitativní a kvalitativní růst sbířky je založen na čtyřech zdrojích:

- na vlastním sběru materiálu – jedná se o materiál získaný při vědeckovýzkumných úkolech (mykofloristika) zájmových lokalit, které reprezentují ochránářsky zajímavé mizející přírodní biotopy.
 - a) přírodě blízké lesní porosty (ohrožené intenzivním lesním hospodařením a převodem na jehličnaté kultury)
 - b) extenzivně obhospodařované louky a pastviny (ohrožené ponecháním bez hospodaření a zarůstáním nebo naopak nevhodnými moderními způsoby hospodaření jako je např. mulčování, nevhodně načasovaná pastva apod.)
 - c) mokřady (prameniště, slatinné louky, zaplavované okolí rybníků – ohrožené odvodňováním, ponecháním bez hospodaření)

- Na nákupu sbírek od amatérských mykologů působících v regionu. Což je závislé na dostupných finančních prostředcích muzea. V současnosti se nabízí např. sbírky amatérského mykologa Josefa Hrnčířika ze Vsetína pořízené v 80. a 90. letech 20. století, nebo sbírky Jiřího Polčáka a Milana Gracy.
- na darech od profesionálních mykologů, jako je např. Mgr. Martina Vašutová, Mgr. Miroslav Beran nebo Ing. Helena Deckerová při krátkodobých terénních výzkumech přírodních biotopů zájmové oblasti. Nebo na darech od regionálně působících biologů – tj. herbářové položky, které byly získány jen mimochodem při jiných terénních výzkumech. Většinou se však jedná pouze o ojedinělé kusy za rok.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

K roku 2013 prošlo řádnou inventarizací 100 % sbírkového fondu mykologické podsbírky.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Ve sbírce budou zachovány sbírkové předměty duplicitní povahy z důvodu možné výměny těchto položek s dalšími institucemi a také z důvodu možného poškození sbírky a nutnosti náhrady poškozených položek. Ze sbírkové evidence budou vyřazovány sbírkové předměty:

- průběžnou kontrolu stavu bude provádět k tomu určený dokumentátor s podepsanou hmotnou zodpovědností za přidělenou podsbírku
- nenávratně a zásadně poškozené škůdci, protože tyto vážně ohrožují existenci celé sbírky. Pokud se bude jednat o herbářové položky vzácných taxonů, budou jejich nálezové informace databázovány v oddělené databázi vedené souběžně s hlavním databázovacím programem (zde DEMUS).

Zpracovala: Mgr. Bohdana Šimčíková

Podsíbírka č. 7 – Entomologická

1. Charakteristika fondu a její členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Zahrnuje většinu řádů třídy hmyz (*Insecta*) uloženou v lihu (hromadné sběry do zemních padacích pastí) a metodou preparace nasucho. V minulosti byly sběry z lihu cíleně převáděny na sběry na sucho, tato činnost v současnosti nepokračuje vzhledem k velkým nárokům vzniklé sbírky na depozitární prostor. Nejstarší sběry pocházejí ze sbírek Ferdinanda Hradila a Gustava Říčana, tyto jsou vedeny jako pomocný materiál vzhledem k převažující chybějící lokalizaci sbírkových kusů. V 60. letech 20. století byla zakoupena sbírka J. Starého (cca 1.500 kusů), provenienčně pocházející hlavně z jižní Moravy. Převážně ze sběrné oblasti MRV pochází nákup sbírky brouků a motýlů Otto a Miroslava Grigových. Obě sbírky byly zakoupeny v roce 2002 a obsahují 6.500 kusů brouků a 2.500 kusů motýlů. V roce 2007 byla zakoupena sbírka motýlů B. Novotného (Hulín) obsahující cca 10.000 kusů. Drtivou část

entomologické sbírky tvoří sběry získané vlastní činností pracovníků muzea – hromadné sběry do zemních padacích pastí získané při výzkumech v pralesovitých porostech a dalších biotopech regionu a jiné sběry z terénních činností. Celkový počet dosahuje téměř 250.000 kusů, povětšinou nedeterminováno. Další rozsáhlé kolekce dosud čekají na zápis do sbírek (sbírka p. Titze, p. Konečného, p. Fialy a dalších).

Sbírka byla od svého založení spravována a rozvíjena RNDr. Lubomírem Brabcem (1964–2002). Dále pak RNDr. Karlem Pavelkou (2002–2004). Od roku 2004 pak spravována RNDr. Lukášem Spitzerem, Ph.D.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Celkový počet přírůstkových čísel podsbírky je 12 545. Celkový počet kusů podsbírky je 278 925 ks. Nejvíce zastoupenou skupinou v této podsbírce jsou brouci (*Coleoptera*), jejich počet přesahuje 120 000 kusů (1 507 přír. čísel). Druhou nejpočetnější jsou dvoukřídla (*Diptera*), s počtem 79 076 kusů (1 107 přír. čísel). Další početnou skupinou jsou motýli (*Lepidoptera*), uchovávaní v suchém stavu v počtu přes 30 000 kusů (578 přír. čísel). Další skupiny jsou zastoupeny jen okrajově (z významněji zastoupených čeledí: Hymenoptera (337 přír. čísel / 9 213 ks), Dermaptera (215 přír. čísel / 6 416 ks), Ephemeroptera (71 přír. čísel / 1 260 ks).

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Podsíbírka je ze 100 % zpracována v 1. stupni, z cca 97 % katalogizována ve druhém stupni dokumentace. Převážně je užito hromadné papírové dokumentace, v elektronické podobě (program DEMUS 01, modul Entomologie) při použití individuálních čísel pro každý sbírkový kus je zpracována jen část sbírky – Lepidoptera, Coleoptera a Odonata. Další skupiny nejsou elektronicky zpracovány a jsou vedeny pouze v papírové dokumentaci.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Podsíbírka je uložena ve dvou samostatných místnostech – část materiálu uložená v lihu v „mokrém“ depozitáři, část preparovaná na sucho v samostatné místnosti s odvětráváním v budově MRV v zámku Kinských (Muzeum regionu Valašsko, Zámecká 3, Valašské Meziříčí). V obou místnostech jsou pravidelně sledovány teplotní a vlhkostní parametry a další parametry, které by mohly zapříčinit poškození uložených sbírkových kusů. Konzervační médium v materiálu uloženém v lihu je pravidelně doplňováno dokumentátorem. Sbírka uložená na sucho je každoročně ošetřována plynováním, desinsekce nového materiálu je zajištěna pomocí desinsekční látky s rychlým účinkem (globol, Invent).

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Podsíbírka je pravidelně navštěvována odbornými badateli, kteří využívají fondu ke komplementaci znalostí o rozšíření jednotlivých zájmových skupin. Digitalizací získaná data jsou poskytovány univerzitám, akademickým a dalším institucím a organizacím a badatelům-jednotlivcům pro potřeby přípravy katalogů, síťových atlasů rozšíření a pro použití v samostatných odborných publikacích. Sbírkový fond je navštěvován badateli (6–13 ročně). V nemalé míře je využíván při přípravě výstav (min 1 x ročně).

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Zlepšením kvality znalostí rozšíření hlavně společenstev motýlů a brouků ze sběrné oblasti muzea bude možno vyhodnocovat trendy z hlediska ekologického i socioekonomického (z hlediska utlumující se zemědělské činnosti místních obyvatel). Výsledkem bude rozšíření pokrytí sběrné oblasti se zaměřením na biotopy, které z rozličných důvodů v krajině ubývají. Další skupiny budou sbírány jen omezeně, a to převážně pouze na nejhodnotnějších lokalitách, kde lze předpokládat nejvyšší diverzitu dané skupiny.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Sbírkotvorná činnost bude zaměřena na posílení zastoupení sbírek řádů Lepidoptera a Coleoptera. Zmíněné skupiny patří mezi celorepublikově nejprozkoumanější řády hmyzu. Skupina Diptera není v současnosti vzhledem k momentální absenci odborného determinátora skupiny rozšiřována. Další skupiny podsbírkou budou rozšiřovány jen ojediněle, a to vždy exempláři vysoké sbírkové kvality (z pohledu expozičního a biologicko-ochranářského).

Kvantitativní a kvalitativní růst sbírky je založen na třech pilířích:

- na nákupech sbírek od zpravidla amatérských sběratelů – tento zdroj je závislý na množství finančních prostředků muzea. Vyhledávány a nákupu vybírány budou sbírky místních sběratelů, jejichž jádro bude tvořeno především sběry z definované sběrné oblasti muzea, budou obsahovat převážnou většinu dobře preparovaného a lokalizovaného materiálu, případně budou obsahovat dobře vedenou dokumentaci ke vzniku sbírky. Nakupované sbírky musí být vhodně rozloženy jak časem vzniku, tak i místem vzniku nutným pro dosažení komplexního pokrytí sběrné oblasti muzea historickými údaji. V současnosti se nabízí k nákupu několik sbírek převážně zakládané v 70. letech 20. století.
- na vlastním sběru materiálu – jedná se o materiál získaný při práci na vědecko-výzkumných úkolech, při exkurzích v rámci různých seminářů a kongresů atd. Vlastními sběry budou posilovány sbírky motýlů a brouků, a to hlavně sběry na v současnosti ohrožených biotopech:
 - a) extenzivní pastviny a xerothermní lokality ve sběrné oblasti muzea (ohrožené zarůstáním a upouštěním od soukromého maloplošného chovu domácích zvířat či naopak intenzifikací hospodaření)
 - b) zachovalé přírodní lesy ve sběrné oblasti muzea (ohrožené intenzifikací lesního hospodaření a převodech na jehličnaté monokultury)
 - c) mokřadní biotopy v krajině (luční a lesní prameniště, podmáčené louky a těsná okolí rybníků a vodních toků)

Materiál bude získáván pomocí světelných lapačů, zemních pastí, ale i zvýrazněním individuálních sběrů. Preparace a uchovávání takto odloveného materiálu bude v suchém stavu (pokud není možné jinak, pak v lihu).

- na darech – z tohoto zdroje pochází většinou jen malé množství materiálu, někdy se jedná jen o ojedinělé položky. Pravidelně jsou muzeu darovávány sběry místních sběratelů v počtu několika set kusů za rok. K zvýšení hodnoty podsbírky (hlavně nákupy a zrychlením digitalizace) je plánováno využití mimomuzejních zdrojů (EU, MK ČR).

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Inventarizace bude prováděna podle schváleného plánu inventarizací MRV. Do roku 2022 bude dokončena inventarizace celé podsbírky. V letech 2016–2020 bude pokračováno v digitalizaci sbírkového fondu, plánováno je dokončení digitalizace sbírky motýlů a brouků. Důkladnou katalogizací dat a dalších okolností, bude vytvořena srovnávací datová základna pro vyhodnocování a plánování nových sběrů. Výše vybrané skupiny je možno determinovat na druhovou úroveň (nutné bude pouze částečné zapojení externích specialistů na složité skupiny).

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Ve sbírce budou zachovány sbírkové předměty duplicitní povahy z důvodu budoucího možného poškození sbírky a nutnosti zachování co nejvyšší vypovídající hodnoty sbírky (duplicitní sbírkové předměty nyní nepředstavují víc než 5 % celkového rozsahu sbírky). Ze sbírkové evidence budou vyřazovány následující dvě skupiny sbírkových předmětů:

- sbírkové předměty nelokalizované a nedatované, včetně exemplářů s nedostatečnou lokalizací (příliš široká lokalizace; nevěrohodné a chybné položky)
- sbírkové předměty nevratně a zásadně poškozené (pokud se bude jednat o zásadní sbírkový předmět, nebude tento vyřazen). Informace (určení a nálezové údaje), které nesou sbírkové předměty navržené k vyřazení z důvodu poškození, budou databázovány v oddělené databázi vedené souběžně s hlavním databázovacím programem (zde DEMUS).

Zpracoval: RNDr. Lukáš Spitzer, Ph.D.

Podsbírka č. 8 – Zoologická

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Sbírka obratlovců (*Vertebrata*) zahrnuje doklady ze všech tříd – ryby (*Pisces*), obojživelníky (*Amphibia*), plazy (*Reptilia*), ptáky (*Aves*) a savce (*Mammalia*). Doklady jsou uchovávány jako dermoplastické stavěné preparáty, jako balky nebo jsou uloženy v lihu. Významnou součástí

sbírky tvoří fond kostí obratlovců (*Vertebrata*) získaných jejich preparací z vývržků dravců a sov.

Vznik sbírky se datuje již na konec 19. století, do doby založení Musejní společnosti ve Valašském Meziříčí. Z tohoto období se však zachovalo pouze několik preparátů ptáků. Budování této sbírky na přelomu 19. a 20. století se dělo především pro expoziční účely, přičemž preparáty ptáků a savců byly kupovány od preparátorských firem, především od firmy FALCO v Moravské Ostravě, méně již od jiných preparátorských firem (např. V. Frič Praha). Malá část dokladů obratlovců se do sbírky dostala jako dary ze zástřelů nebo nálezů z blízkého či širšího okolí města. Materiál pro zhotovení preparátů darovali významní členové Musejní společnosti. Inventář sbírky přírodnin Muzejní společnosti ve Valašském Meziříčí z let 1886–1890 obsahuje ze zoologie dokonce 14 druhů ryb a 21 kusů obojživelníků a plazů. U ptáků je zapsáno 81 položek, mimo jiné i *ostříž lesní* a *orlovec říční*, *mandelík hajní*, *dudek chocholatý*, *zedníček skalní*, *morčák velký* a další druhy. U savců je zaznamenán pouze 1 kus, a to *rejsek horský*.

Další velká část starých preparátů ptáků původem z první třetiny 20. století se do muzea dostala ze škol okresu v průběhu 70. až 80. let 20. století. Vzhledem k tomu, že preparáty postrádají lokality původu a s velkou pravděpodobností pocházejí z oblastí mimo region Valašska, jsou nyní evidovány pouze jako pomocný materiál k této sbírce. Objevuje se mezi nimi však i několik ptačích druhů, které v České republice již vyhynuly nebo jsou na pokraji vyhynutí, např. *mandelík hajní*, *výřeček malý*, *dudek chocholatý*, *ťuhýk rudohlavý* a *ťuhýk menší*. Po repreparaci mohou pak preparáty dále sloužit k výstavním účelům. Významným dokladem z konce 19. století je lebka jednoho z posledních medvědů vyskytujících se v této době v Beskydech, zastřeleného u Valašské Bystřice v roce 1885. Mezi cenné patří rovněž několik datovaných a lokalizovaných preparátů *tetřeva hlušce*, dva preparáty *tetřívka obecného* bez nálezových okolností nebo *orel skalní* z Moravskoslezských Beskyd ze začátku 20. století. Ze savců jsou z období 1. poloviny 20. století ojedinělé preparáty *rysa ostrovida* a *kočky divoké*.

Významnou a hodnotnou součástí této sbírky je větší část sbírky ptáků od sběratele Ferdinanda Hradila z Kelče, budovaná od konce 90. let 19. století do 30. let 20. století. Zahrnuje preparáty z okolí Fryčovic u Frýdku a Kelče. V současnosti tvoří kolekci uloženou v muzeu 377 kusů ptáků (z původních 477) a celkem 209 ptačích druhů. K nejvzácnějším patří samec a samice *ťuhýka menšího* od Kelče z roku 1905 z hnízdního období. Tento ptačí druh se již na Valašsku jako hnízdící nevyskytuje, stejně jako jinde v České republice.

Systematické budování sbírky obratlovců začalo až se založením přírodovědného oddělení Vlastivědného ústavu Vsetín od roku 1964. Rozšiřovány byly především fondy drobných zemních savců a obojživelníků, v menší míře ptáků a ryb a jen okrajově plazů.

Fond ryb (*Pisces*) byl získán převážně sběrem uhynulých jedinců při otravách vsetínské Bečvy v letech 1971 a 1977. Dále je fond doplněn sběry z 90. let 20. století. Fond obojživelníků (*Amphibia*) pak vznikl cíleným sběrem – přímých odchytů nebo druhotně ze

zemních pastí na odchyt hmyzu nebo drobných savců. Fond plazů (*Reptilia*) je nejmenší a jedná se o příležitostné nálezy jedinců v přírodě nebo materiál získaný druhotně ze zemních padacích pastí zaměřených na jiné skupiny živočichů.

U ptáků (*Aves*) je základem sbírky Hradilova sbírka ptáků. Další ptáci byli získáváni do sbírek sběrem uhynulých jedinců a jejich preparací. Několik preparátů podchází z původních sbírek Musejní společnosti z konce 19. a začátku 20. století. Část fondu tvoří hnízda ptáků (148 ev. čísel, 149 kusů) a také jejich vejce (98 ev. čísel, 108 kusů). Další částí fondu jsou lebky a sterna ptáků bez preparátů. Významná část preparátů ptáků byla v posledních 30 letech pořízena za účelem prezentace v expozici přírody Valašska, a proto jsou zapsány v pomocném materiálu.

Fond savců (*Mammalia*) je nejrozsáhlejší (celkem 2.298 ev. čísel). Tato část podsbírky byla cíleně sbírána a rozšiřována činností pracovníků přírodovědného oddělení odchycem do sklapovacích nebo zemních padacích pastí. Malou část fondu tvoří hnízda savců (16 ev. čísel a 16 kusů). Cenné jsou preparáty rysa ostrovida z roku 1956 a kočky divoké zřejmě z roku 1953. Nejvýznamnější podíl tvoří materiál uložený v lihu (1693 ev. čísel), zbytek je materiál preparovaný nasucho ve formě balků s preparovanými lebkami (615 ev. čísel, 831 kusů) a lebky bez balků (69 ev. čísel i kusů).

Zvláštním a nejrozsáhlejším fondem podsbírky jsou kosti obratlovců (*Vertebrata*) získané rozbořem vývržků dravců a sov (všechny skupiny obratlovců, především ptáky a savce a některé bezobratlé). Většinu kostí tvoří druhy z řádu savců, další významnější zastoupení mají ptáci a velmi vzácně jsou zastoupeni plazi, obojživelníci a ryby – tento fond patří nyní k nejrozsáhlejším v českých muzeích. Dále byl fond drobných zemních savců rozšířen o stovky dokladů získaných terénním průzkumem Radhoštských Beskyd a moravské části Javorníků (K. Pavelka). Na začátku třetího tisíciletí byly získány do sbírky výjimečné sběry – preparáty *medvěda hnědého* a *bobra evropského* z oblasti Vsetínska.

Nejvýznamnějším kurátorem přírodovědných sbírek v muzeu ve Valašském Meziříčí byl prof. Jiří Janda, který působil na místním gymnáziu od roku 1895 do roku 1899 a byl v tomto období také správcem přírodovědných sbírek Musejní společnosti. Na začátku 20. století pak spravoval přírodovědné sbírky Dr. Václav Dědina. O rozšíření sbírky v době existence okresního muzea se zasloužili RNDr. Lubomír Brabec a Tomáš Kašpar v 60. a 70. letech, v 80. a 90. letech 20. století pak RNDr. Karel Pavelka.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Počet evidenčních čísel podsbírky je k 31. 12. 2015 celkem 6 082. Celkový počet kusů podsbírky je 40 068. Podíl jednotlivých systematických skupin obratlovců ve sbírce je následující:

Ryby (*Pisces*) – 246 evid. čísel i kusů, obojživelníci (*Amphibia*) – 307 ev. čísel (354 kusů), plazi (*Reptilia*) – 39 evid. čísel (50 kusů), ptáci (*Aves*) včetně vajec – 685 ev. čísel (846 kusů), savci (*Mammalia*) – 2.375 ev. čísel (2.588 kusů), hnízda ptáků a savců (*Aves, Mammalia*) –

149 ev. čísel (150 kusů), kosti obratlovců z vývržků sov a dravců – 2.180 ev. čísel (35.729 kusů). Část sbírky není zapsána v CESu především u fondů vajec a hnízd ptáků, některých lebek, hrudních kostí, preparátů a kůže ptáků a také u lihového materiálu savců. Tyto budou vyřešeny do konce platnosti této koncepce.

Součástí sbírky je také doprovodná dokumentace ke sbírkovým předmětům. Kromě rozměrů nalezených nebo ulovených jedinců a jejich váhy obsahuje údaje o místě jejich nálezu nebo odchytu. U obojživelníků, plazů a ptáků existuje také množství záznamů výskytu na základě jejich vizuálního nebo jen akustického zjištění, které jsou v současnosti databázovány v počítači.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Podsbírka je ze 100 % zpracována v 1. stupni, z cca 66 % katalogizována ve 2. stupni dokumentace klasickou strojopisnou metodou, která byla převedena do elektronické podoby z 90 %. V roce 2015 byl do programu DEMUS převeden fond sbírky – kosti. Vzhledem k množství kusů u jednotlivých inventárních položek a obtížné měřitelnosti nejsou u předmětů proměřeny ani uvedeny míry. Celkový podíl evidence sbírek ve formě databází v PC dosahuje cca 99 %.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Podsbírka je uložena na dvou místech. Kapalinové preparáty a balky drobných savců jsou uloženy v depozitáři zoologie D12 v přístavku zámku Kinských. První fond v tzv. mokrému depozitáři, druhý v místnosti se sbírkami entomologie. Sběrka ptáků a vajec F. Hradila je uložena zčásti v depozitáři entomologie a zčásti v depozitáři botaniky. V obou místnostech jsou pravidelně sledovány teplotní a vlhkostní veličiny a další parametry, které by mohly způsobit poškození uložených sbírkových kusů. Konzervační médium (76% lihobenzin) v materiálu uloženém v lihu je pravidelně kontrolováno a doplňováno zoologem. Sběrka materiálu preparovaného na sucho je každoročně ošetřována plynováním. Desinsekce nového materiálu je zajištěna pomocí desinsekční látky s rychlým účinkem (globol, invet).

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Sběrka ptáků Ferdinanda Hradila byla v roce 2001, prohlédnuta, redeterminována a zahrnuta do databází sbírek ptáků celé České republiky tehdejším pracovníkem ornitologické stanice ORNIS při Muzeu Komenského v Přerově Mgr. Radimem Kočvarou.

Údaje o drobných savcích byly použity do několika atlasů rozšíření drobných savců a hmyzožravců v České republice (vydalo Národní muzeum Praha). Shrnující údaje o fondu kostí obratlovců z vývržků dravců a sov byly publikovány v samostatném odborném článku.

Materiál je využíván při přípravě krátkodobých i dlouhodobých výstav (minimálně 1 x ročně), při akcích pro veřejnost (např. Den země, přednášky, lektorské programy), je také zapůjčován pro výstavní a expoziční účely muzeím a dalším institucím. Potenciálně je využitelný pro genetické studie v případě hospodářsky využívaných druhů ptáků, ale také jako pozadí pro zjišťování znečištění životního prostředí v minulosti a nyní. Perspektivní je

využití především sbíraného materiálu pro sběr vzorků pro Genetickou banku živočichů, kterou od roku 2015 zřizuje Ústav biologie obratlovců v.v.i. AV ČR ve spolupráci s dalšími institucemi a partnery a kde je zapojeno také naše muzeum.

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Výsledkem dlouhodobé sbírkotvorné činnosti by mělo být rozšíření a zkvalitnění sbírky se snížením rozsahu bílých míst v průzkumu sběrné oblasti. Měl by být také podchycen stav biotopů, které z rozličných důvodů v krajině ubývají. Jedná se především o dokumentaci ve skupinách obojživelníci, plazi a drobní savci. U třídy ryb (*Pisces*) bude sběr prováděn pouze náhodně nebo při cílených průzkumech jiných odborných institucí.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Obojživelníci a plazi budou získávání sběrem uhynulých jedinců. Vzhledem k daleko větší účinnosti dokumentace výskytu ptactva v regionu neautentickými metodami bude sbírka ptáků rozšiřována jen okrajově – především to budou sběry uhynulých jedinců a především pro účely prezentace v expozici přírody Valašska ve věži vsetínského zámku, v EVVO Modrásek v zámku Kinských, při lektorských programech a na krátkodobých výstavách. Většina materiálu bude vedena v pomocné evidenci.

Prioritou by mělo být doplnění množství kusů preparovaných nasucho z materiálu uloženého v alkoholu v depozitáři ve spolupráci s externími preparátory ve formě balků či preparátů. Je to důležité především u netopýrů, kde prakticky neexistují novější suché preparáty a také u některých vzácnějších druhů drobných savců a hmyzožravců (*rejsek horský, rejsek černý, rejsek obecný, rejsek malý, hraboš mokřadní, plch velký, plch lesní, plšík lískový, myšice křovinná, myšivka horská...*).

Sběr netopýrů zaměřen především na uhynulé jedince ve volné přírodě, v lidských sídlech nebo na silnicích. Rozsah této formy rozšiřování sbírky bude vázán na časový prostor pro vlastní akviziční činnost kurátora-zoologa.

Nákupy do sbírky budou realizovány jednotlivě v případě hodnotných historických preparátů, případně lebek ptáků nebo větších savců, a to i s přesahem do širších oblastí Moravskoslezských Beskyd.

Na druhé straně je reálná množnost převodu některých předmětů z pomocné evidence do sbírky při zjištění skutečností, které by jejich muzejní hodnotu zvýšily (např. zjištění lokality i datace roku jejich získání ze starých historických záznamů či literárních údajů). Preparáty ptáků evidované v pomocném materiálu, které nebudou využity v expozici přírody ve věži vsetínského zámku, v EVVO v zámku Kinských nebo v zámku Lešná bude možné přeartovat do sbírkových fondů (u řady z nich existují údaje o lokalitě původu, datu získání a u většiny z nich jsou známy i míry).

V letech 2016–2020 bude nutno doměřit mnohé míry u lebek savců k balkům, které nejsou proměřeny. Mnohým sbírkovým předmětům dosud nejsou přidělena inventární čísla

– přidělení inventárních čísel všem sbírkovým předmětům dosud evidovaným pod přírůstkovými čísly bylo úkolem roku 2015. Bude nutné také doplnit evidenční etikety u předmětů, kde dosud chybí

V případě kostí obratlovců je nutné vyhotovit inventární karty a pro všechna evidovaná inventární čísla je vytisknout. Současně s tím je nutno všem zbývajícím přírůstkovým číslům bez inventárních čísel přidělit inventární čísla.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Inventarizace podsbírký bude prováděna dle schváleného plánu inventarizací MRV. Do roku 2020 bude dokončena inventarizace celé podsbírký. Ročně půjde o minimální počet ve výši 10 %. Inventarizace bude postupovat dle jednotlivých fondů nebo jejich dílčích částí (větší fondy).

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Na základě vyhodnocení výsledků inventarizací jednotlivých fondů sbírký budou z ní vyřazeny předměty, které jsou nevratně poškozené, a tedy ztratily muzejní hodnotu. Dále ty, které po celkovém zhodnocení sbírký u fondu drobných savců budou vyhodnoceny jako nadpočetné – tedy více jedinců stejného druhu z jedné lokality a přednostně mladí a nedospělí jedinci.

K vyřazování budou také navrhovány předměty bez časové nebo územní lokalizace.

Zpracoval: RNDr. Karel Pavelka

Podsíbírka č. 9 – Archeologická

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírký, založení, kurátoři)

Sbírký je tvořena v drtivé většině nálezy z okresu Vsetín. Několika kusy jsou zastoupeny lokality Štramberk-Kotouč a nálezy ze St. Louis (Missouri, USA), pravděpodobně patřící Mississippské kultuře (USA).

Nejpočetnější skupinu nálezu tvoří keramika, převážně ve fragmentárním stavu, no několik desítek nádob je částečně, nebo úplně zrekonstruovaných. V keramickém souboru výrazně převládají nádoby kultury lužických popelnicových polí, doplněné nálezovými celky zejména z eneolitu, púchovské kultury, raného až pozdního středověku a raného novověku.

Počátky sbírkové dokumentace Valašskomeziříčska jsou spojovány se jménem Eduarda Domlivila. V roce 1893 realizoval archeologický výzkum na Kaštýle, dnešním Helštýně, kde zachytil několik žárových hrobů z halštatského období (starší doba železná – cca 750–500/450 př. n. l.). V roce 1911 uskutečnil na Helštýně výzkum Vladimír Beránek.

K zamlžení situace kolem nálezů z Helštýna (a nejenom z Helštýna) definitivně přispěl matoucí evidencí těchto nálezů L. Baletka, tehdejší historik muzea ve Val. Meziříčí.

O vytvoření sbírkového fondu dokumentujícího osídlení Kelečska se svými rozsáhlými aktivitami zasloužil Jaroslav Očenášek, a to především ve 30. a 40. letech. Sbírkové předměty zde deponované byly převzaty v 50. letech do správy Okresního muzea ve Val. Meziříčí, jehož se stala Kelč pobočkou. V polovině 50. let tehdejší ředitel muzea ve Val. Meziříčí J. Maliva převezl část sbírek z Kelče do budované expozice ve Val. Meziříčí. Tyto sbírkové předměty již ve Val. Meziříčí zůstaly a byly zde zaevidovány. U archeologických nálezů tím došlo k roztržení původních nálezových celků. Vlivem přečíslování v 70. letech došlo u celé řady nálezů ke ztrátě původních informací, protože stará čísla byla vymazána.

Sbírka byla od svého založení spravována nearcheology, převážně členy valašskomeziříčské Muzejní společnosti – Eduardem Domlúvilem a Vladimírem Beránkem. Následně ji spravoval historik Ladislav Baletka. Prvním archeologem spravujícím sbírku byl Mgr. Ladislav Štěpánek (1994–2010) následovaný Mgr. Evou Čermákovou, PhD. (2010–2013). Od roku 2014 pak spravována Mgr. Samuelom Španihelom.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

K 31. 12. 2015 byla sbírka tvořena 745 evidenčními čísly a celkovým počtem 1 631 věcí movitých. Nejvíce zastoupenou skupinou v této podsbírce je keramika lužické kultury (doba bronzová). Druhou nejpočetnější skupinou je středověká a raně novověká keramika. Další početnou skupinou jsou kovy. Ostatní skupiny jsou zastoupeny jen okrajově (kosti, dřevo).

Fond obsahuje také velké množství hlavně keramického materiálu střešinového charakteru středověkého a novověkého stáří bez průvodní dokumentace, nebo jen s dokumentací nedostatečnou. Dané soubory se momentálně posuzují a následně bude rozhodnuto o jejich zařazení do sbírky, nebo do pomocného materiálu.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Podsbírka je z 90 % zpracována v 1. stupni, z cca 66 % katalogizována ve druhém stupni dokumentace. Převážně je užito hromadné papírové dokumentace, v elektronické podobě (program DEMUS 01, modul Archeologie) při použití individuálních čísel pro každý sbírkový kus je zpracována jen část sbírky. Další skupiny nejsou elektronicky zpracovány a jsou vedeny pouze v papírové dokumentaci. V roce 2015 byl dokončen převod evidenčních čísel do DEMUSu a budou vytisknuty nové karty. Rovněž byla v roce 2015 dokončena katalogizace všech přírůstkových čísel – převážně formou hromadné evidence.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Podsbírka je uložena na sucho v samostatné místnosti – s odvětráváním v budově MRV v zámku Kinských (Muzeum regionu Valašsko, Zámecká 3, Valašské Meziříčí). V místnosti jsou pravidelně sledovány teplotní a vlhkostní parametry a další parametry, které by mohly zapříčinit poškození uložených sbírkových kusů. Sbírka uložená na sucho je každoročně ošetřována plynováním.

Velká část evidovaných artefaktů je uložena volně, bez obalu. Rozčlenění sbírky je náhodné, s výjimkou několika zajímavějších celků (komorové kachle z hradu Rožnov),

nereflektuje chronologické (či už archeologické nebo to v jakém pořadí byli zapsané do sbírky), geografické, typologické ani materiálové hledisko. Koncem roku 2015 byl vypracován nový lokační systém a nálezy byly uloženy do velikostně odpovídajících kartónových krabiček.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Podsbírka je, po dlouhodobém útlumu, znovu uvedená do provozuschopného stavu. Sbírkový fond je opětovně pravidelně navštěvován převážně amatérskými badateli (12 x za půl roku) a potencionálními přispěvateli, kteří ji využívají k poznávání materiální kultury regionu. Také odborní badatelé začali navštěvovat archeologickou podsbírku (4 x za půl roka). Artefakty jsou poskytovány muzeím, univerzitám, jiným odborným organizacím nebo individuálním odborníkům za účelem vystavování (MZM Brno, MaGC, AC Olomouc), pro použití v samostatných odborných publikacích a analýz různých typů (spektrální analýzy měděných seker).

Sbírkový fond je využíván pro vlastní publikační činnost kurátora (Putování Valašskem koncem doby bronzové I, II, Muzejní kukátko), při tvorbě expozic a výstav muzea (Od kamene k soše, expozice ve Vsetínském zámku, Pojdte s námi do pravěku) a vytváření podkladů pro různé krátkodobé akce (Den země, přednášky apod.)

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Cílem sbírkotvorné činnosti pro danou podsbírku je shromažďování, dokumentace a ochrana archeologického dědictví širšího regionu Valašska. Prioritou je záchrana artefaktů z lokalit, které jsou ohroženy nelegální prospekční činností detektorářů. Jeden z výstupů této činnosti bude katalog/výstava/odborní publikace vypracovaná v spolupráci s geograficky blízkými organizace s obdobným zaměřením.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Sbírkotvorná činnost bude zaměřena na posílení fondu archeologie jako celku. Vzhledem na komplexní charakter archeologických souborů, není ani možné upřednostňovat selektivně jeden druh nálezů. Větší ohled však bude brán na kovové artefakty, které jsou díky detektorářům ve výraznějším ohrožení, než jiné typy nálezů a soubory pocházející z městského a hradního prostředí, kvůli jejich specifickému postavení v regionu.

Sbírka bude doplňovaná z následujících zdrojů:

- vlastní výzkumná činnost. Muzeum obnovilo k roku 2015 vlastní činnost v rámci archeologické památkové péče, výhledově je možný i systematický výzkum. Dále budou prováděny prospekční činnost odborného pracovníka na ohrožených lokalitách a získávání artefaktů od sběratelů a spolupracujících detektorářů. Jde zejména o regionální nálezy, získané náhodným sběrem, cílenou prospekci, nebo odevzdáním sbírky.

- výměnou nebo předáním nálezových souborů od jiných muzeí, nebo organizací s pověřením pro vykonávání archeologických výzkumu. Přesunutí některých souborů z muzeí, která v minulosti z různých důvodů vykonávala archeologické výzkumy na území regionu. Dále přesunutí regionálních nálezů z jiných odborných institucí, kterým byly tyto nálezy odevzdané sběrateli nebo detektoráři. Nebo také odevzdání nálezových celků od organizací s pověřením vykonávat výzkumy v rámci archeologické památkové péče, no bez možnosti vytvářet sbírku.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Inventarizace bude prováděna podle schváleného plánu inventarizací MRV. Poslední mimořádná inventarizace proběhla v roce 2015. V případě, že dojde k plánované rekonstrukci depozitárních prostor v zámku Kinských, bude nařízena mimořádná inventarizace. Rovněž může být plán inventarizace upraven podle požadavků badatelů na zapůjčení či zpřístupnění rozsáhlejších fondů.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Ze sbírkové evidence budou vyřazovány následující dvě skupiny sbírkových předmětů:

- sbírkové předměty nelokalizované a nedatované, včetně exemplářů s nedostatečnou lokalizací (příliš široká lokalizace; nevěrohodné a chybné položky)
- sbírkové předměty nevratně a zásadně poškozené (pokud se ale bude jednat o zásadní sbírkový předmět, nebude tento vyřazen). Informace (určení a nálezové údaje), které nesou sbírkové předměty navržené k vyřazení z důvodu poškození, budou databázovány v oddělené databázi vedené souběžně s hlavním databázovacím programem (zde DEMUS).

Zpracoval: Mgr. Samuel Španihel

Podsíbírka č. 10 – Historická

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Historická podsíbírka patří v muzeu druhově k nejrozmanitějším. Patří do ní řemeslné a průmyslové výrobky, výrobní nástroje, předměty z domácností, školní pomůcky, hudební nástroje, nábytek, historický textil a obuv, hodiny, různé technické pomůcky, sportovní potřeby aj., dále byly přiřazeny k této sbírce známky, mince, bankovky, medaile a plakety, otisky pečidel (sfragistika), poštovní známky. Všechny mají nějakou spojitost s regionem: byly buď přímo na Valašskomeziříčsku, Rožnovsku, Vsetínsku, popř. Frenštátsku či Novojičínsku vyrobeny anebo alespoň využívány. Jedná se vesměs o předměty z 16. – 21. století, výjimku tvoří soubor platidel, z nichž některé jsou výrazně starší.

Základ historické podsbírky vytvořila koncem 19. století tzv. sbírka průmyslová, do které byly vřazovány původně produkty řemeslné, uměleckořemeslné práce a výrobní nástroje. Původně do této sbírky nepatřily zbraně, (které tvořily samostatnou skupinu) a numismatika (rovněž samostatná). V průběhu let se postupně sbírka rozšiřovala a zužovala podle počtu předmětů a potřeb.

Ve třicátých letech byly vypracovány seznamy muzejních sbírek, ze kterých se dovídáme, že se sbírka průmyslových výrobků dělila do skupin: řezby, nádobí, hole, dýmky, hodiny, pečetidla a cechovní předměty, nábytek, hudební nástroje, cín a jiné kovy, kamenné předměty, technické předměty (229 ks), železné předměty (158 ks) a jiné.

Podsíbírka historická se začala nejvíc rozšiřovat až po institucionalizaci muzea, kdy do muzejních sbírek přibýly nejvíce předměty z domácností, výrobní nástroje a řemeslné výrobky a z konfiskátu zámku Kinských v Lešné se do muzea dostal soubor nábytku (předměty ze zámku Lešná se však po jeho zpřístupnění veřejnosti rovněž vyčlenily do samostatné sbírky). Od šedesátých let se také postupně rozšiřovala nevelká sbírka historického textilu a v 1959 byl v historické podsбірce zaevidován jako dar početný soubor známek (asi 1 100 ks). Kurátoři této podsбірky se velmi často měnili.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

K 31. 12. 2015 bylo v podsбірce historie evidováno 4 929 evidenčních čísel, což čítá 8 815 kusů sbírkových předmětů. V současné době dělíme podsбірku do několika samostatně vedených fondů, vedených na kartách pod společnou signaturou - značenou písmenem „H“. V rámci inventarizace historické sbírky v roce 2013 bylo zrušeno její staré nefunkční členění na rozličné fondy, které byly dříve revidovány společně. Nově také došlo k vytvoření podsбірky Lešná, do které byly začleněny i předměty dříve spadající např. do zoologických či uměleckohistorických podsбірkek. V nové podsбірce jsou zahrnuty předměty, které podléhaly konfiskaci německého majetku po roce 1945 a původně tvořily mobiliář zámku Lešná u Valašského Meziříčí (hrabata Kinských), časově předměty spadají do období od 16. století po 40. léta 20. století, kdy byly zkonfiskovány.

Historická podsíbírka se nově dělí na tyto fondy:

Fond zbraní: obsahuje 227 inventárních čísel, tj. 250 kusů zbraní a výzbroje. Dělí se dále do několika souborů (oddílů): ***Soubor chladných zbraní; Soubor palných zbraní; Soubor předmětů zahrnující výstroj a zbroj.*** Všechny předměty v tomto fondu jsou zpracovány v II. evidenci. Každý sbírkový kus je označen touto signaturou „H“, přírůstkovým číslem a kromě toho se objevuje na některých předmětech i staré označení s písmenem "Z" (Zbraně). Ke sbírce je zpracován lístkový katalog ve trojím vyhotovení s řazením podle inventárních čísel. Nedostatky sbírkové evidence k fondu zbraní byly napraveny při inventarizaci fondu v roce 2013.

Fond hodin a hodinářských výrobků: ve fondu je evidováno okolo 40 ks předmětů. Předměty jsou zpracovány ve II. stupni evidence, se signaturou H, s číselným řazením v katalogu.

Fond historického textilu (a módních doplňků, textilních hraček apod.): obsahuje okolo 350 evidenčních čísel, tj. asi 500 ks. Asi 70 procent předmětů je zpracováno v II. evidenci pod signaturou „H“. Katalog je ve trojím vyhotovení s řazením podle inventárních čísel. Karty zatím nejsou vedeny v počítačové evidenci.

Fond nábytku: zahrnuje umělecký nábytek z Lešné a ostatní muzejní nákupy a dary. Celkem je evidováno ve sbírce asi 150 evid. čísel. (tj. asi 170 ks předmětů). Ve II. stupni je zaevidováno asi 10 % fondu. Karty jsou zčásti vedeny v počítačové evidenci.

Fond sfragistika: tento fond obsahuje 300 evidenčních čísel, tj. 300 ks předmětů. Registrace v I. i II. evidenci 100 %.

Fond dřevařská škola: obsahuje 172 ev. čísel, tj. 221 kusů sbírkových předmětů, které jsou tématicky svázány s historií zdejší Odobrné školy pro zpracování dřeva, založené roku 1874. Celý fond je zpracován ve II. stupni evidence.

Fond numismatika: tvoří jej okolo 1 350 ks čísel. V II. evidenci zpracováno 100 % fondu.

Fond filatelie: tvoří jej 1.087 ks známek. Všechny jsou evidovány v první evidenci v přírůstkové (inventární knize), 787 kusů bylo zkatalogizováno v II. evidenci. Katalogy byly zpracovány ve trojím vyhotovení. Katalog z II. karet je ve Valašském Meziříčí a je řazen podle inventárních čísel.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Všechny předměty jsou vedeny v I. evidenci, ve II. stupni evidence (na katalogizačních kartách) je jich zpracováno asi 80 %.

Podsátka historická je po inventarizaci v roce 2013 kompletně vedena v počítačové evidenci v systému Bach. Díky tomu je možné předměty snadno zpřístupňovat badatelům či kolegům z jiných institucí při tvorbě výstav a expozic. V budoucnosti je vhodné dokončit fotodokumentaci sbírky a přiřadit ji ke katalogizačním kartám.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Předměty z podsátky historické jsou uloženy ve více depozitářích – v depozitáři železa, textilu, nábytku, národopisném depozitáři, v kasárnách a částečně v depozitáři archeologie (v trezoru). Jsou pod pravidelnou kontrolou konzervátora a kurátorů. Konzervátor muzea zajišťuje ošetření předmětu v případě, kdy mu hrozí poškození, popř. před jeho vystavením.

Fyzický stav předmětů je většinou uspokojivý, až na fond historického textilu, který by potřeboval v řadě případů zásah odborného restaurátora. Zvláště spolkové prapory jsou v katastrofálním stavu a hrozí jejich definitivní zánik. Ve špatném stavu je rovněž fond hodin, kde by téměř polovina předmětů potřebovala odborný zásah, jinak je nevystavitelná.

Depozitáře muzea pro historickou podsátku jsou v současnosti naplněny. Nábytek je uložen zčásti zámku Kinských, zčásti v kasárnách, kde nejsou uloženým předmětům zajištěny optimální podmínky pro jejich uložení.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Historická podsbírka patří v muzeu k velmi využívaným. Velká část předmětů tvoří pravidelně nosnou část muzejních výstav naší instituce i jiných muzeí. Badatelsky je pravidelně využíván především fond Dřevařské školy, o jehož studium mají trvalý zájem odborníci i studenti. Ve fondu dřevařské školy objevují nové náměty ke své práci studenti. Podle historických prací bývají vytvářeny nové interiérové doplňky (např. lustry na radnici Val. Meziříčí).

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Historická sbírka je sbírkou otevřenou, neustále rozšiřovanou. V současné době se však stává předmětem diskuse, jaké předměty (zejména u fondu řemesel a průmyslu, předmětů z domácností, historického textilu aj.), se mají do regionálního muzea sbírat. Jsou stírány rozdíly mezi jednotlivými regiony. Znaky, charakteristické pro danou oblast, se vytrácejí: Ubývá klasických řemesel, téměř vše nahrazuje průmyslová výroba velkých podniků, které nevytvářejí konečné produkty, pouze jeho části (DEZA a.s., Cabot s.r.o., Schott s.r.o. aj.).

Výsledkem sbírkotvorné činnosti u podsbírky historické by mělo být v příštích letech zkvalitnění akviziční činnosti. Odborní pracovníci musí zpřísnit kritéria pro zařazování předmětů do této podsbírky a získávat pouze předměty zachovalé, v případě přístrojů a nástrojů většinou funkční. Hlavně však bude nutné zvažovat, zda nový přírůstek má potřebnou vypovídací hodnotu odpovídající regionálnímu hledisku.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Podsíbírka historická doplňována nákupy, dary a vlastním sběrem. Prioritou je získávat předměty splňující kritéria určená regionálním muzeím. V rozporuplném případě se při akvizici upřednostňuje též skutečnost, že předmět sice není z regionu, avšak jeho dárce nebo poslední vlastník zde žil a používal ho (nábytek, průmyslové zboží, historický textil, nářadí, spotřebiče apod.) Tato skutečnost platí zvláště u sběrů z doby socialismu a nedávné současnosti, kde se muzeum snaží doplnit sbírky alespoň z části o předměty charakteristické pro danou dobu (v odívání např. „šustáky“, obuv – „galoše“, spartakiádní oblečení, ve vybavení domácnosti umělohmotné doplňky, nábytek, hračky, elektropřístroje atd.). Důležité bude v těchto případech uvádět při katalogizaci podrobnější informace o majitelích předmětu. Při přijímání předmětů do podsbírky je brán zřetel na naplněnost stávajících depozitářů.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Historická podsbírka je revidovaná podle jednotlivých fondů. Do roku 2012 byly zinventarizovány řádně všechny fondy podsbírky, v období 2013–2022 pokračuje inventarizace podsbírky dle schváleného plánu.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

V podsbírce historie bude nutné vyřadit předměty, které chyběly při posledních dvou revizích a doposud nebyly nalezeny.

Zpracovala: Mgr. Ivana Ostřanská

Podsíbírka č. 11 – Etnografická

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Vzácná národopisná podsbírka, jež patří v muzeu k historicky nejcenějším, se skládá z **fondu lidového textilu**, který je tvořen nejčastěji krojovými součástmi a doplňky, **fondu keramiky**, kde jsou zastoupeny především výrobky četných valašskomeziříčských keramických dílen, **fondu dřevěného a kovového nářadí**, kam patří předměty dokumentující hospodářství, řemeslnou i podomáckou výrobu (ševcovství, kovářství, výrobu textilu a další), vybavení domácnosti (kuchyňské nářadí a náčiní, nábytek a další), **fondu lidového umění**, který sestává z dřevořezb, hraček, hudebních nástrojů a dalších a velikostí nepříliš početného, přesto však vzácného **fondu podmaleb na skle**.

Etnografická podsbírka eviduje předměty zejména z regionu Valašskomeziříčska a Rožnovska, v menší míře i Vsetínska a okrajově též Frenštátska, Novojičínska, Slovácka a Slovenska. Časově tato podsbírka dokumentuje období od 18. do 20. století.

Vznik této podsbírky souvisí s přípravami na Národopisnou výstavu československou v Praze roku 1895, po jejímž ukončení se předměty nasbírané na tuto akci dostaly mimo jiné právě do valašskomeziříčského muzea a vytvořily tak základ jedné z historicky nejcenějších sbírek muzea. Největšími donátory nejstarších předmětů národopisné povahy byl spolek Snaha ze Vsetína, manželé Mikyškovi či Joža Orság Vranecký. Národopisné sběry byly původně řazeny do tzv. sbírky průmyslové, s přibývajícím počtem kusů se však velmi záhy vytvořila samostatná sbírka národopisná. Ta byla i nadále průběžně doplňována dary (v letech 1928 a 1932 se značně rostl zejména fond keramiky díky darům a nákupům od meziříčského lékaře MUDr. Bendy), sběrem i cíleným nákupem.

Téměř celá etnografická podsbírka byla odborně zpracována teprve ve 2. polovině 20. století etnografkou Evou Urbachovou, na jejíž záslužnou práci se dnes navazuje.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Etnografická podsbírka k 31. 12. 2015 obsahuje 3 284 ev. čísel/ tj. 4 091 kusů sbírkových předmětů.

Nejobsáhlejším je fond keramiky čítající 1 104 ev. č./ kusů, dále fond dřevěného a kovového nářadí spolu s fondem lidového umění obsahují 1 516 ev. č./ kusů, fond textilu 1 374 ev. č./ kusů a fond podmaleb na skle čítající 77 ev. č. / 77 kusů a další.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Všechny předměty jsou zpracovány v evidenci I. stupně a jsou zapsány v přírůstkových knihách.

Většina předmětů – celkem 96 % je též odborně zpracována v evidenci II. stupně (většinu přírůstků před rokem 1990 zkatalogizovala etnografka E. Urbachová, zbytek a přírůstky po roce 1990 M. Fohlerová). Zkatalogizované předměty jsou vedeny pod souvislou řadou čísel začínajících indexem „N“. Papírové katalogizační karty v chronologickém řazení jsou uloženy v pracovně historika umění ve Valašském Meziříčí, chronologicky i tématicky řazené katalogizační karty jsou uloženy v pracovně etnografa ve Vsetíně.

Digitalizace podsbírky národopisu – přepsání starých katalogizačních karet do počítačového systému BACH – byla dosud provedena jen u větší části fondu národopisného textilu a keramiky. Na digitalizaci se stále pracuje. Dosud bylo plně zdigitalizováno 24 % katalogizačních karet.

Od roku 2015 postupně dochází k narovnávání zápisů v CES tak, aby byla evidence v CES shodná s evidencí v přírůstkových knihách a na katalogizačních kartách, zároveň jsou jednotlivá evid. čísla rozepisována tak, aby byla shodná s počtem kusů, současně jsou přesouvána čísla nepatřící do etnografické podsbírky do příslušných podsbírek.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Sbírkové předměty podsbírky se nacházejí ve čtyřech depozitářích v budově zámku Kinských, větší kusy jsou deponovány v kasárnách.

Předměty jsou uloženy v regálech a skříních, které však nezajišťují protiprašnost, čímž trpí zejména textilie. V depozitářích v přízemí zámku, kde jsou uloženy předměty z fondů textilu, dřevěného a kovového nářadí, lidového umění a podmaleb na skle se opakovaně vyskytuje plíseň. V prostorách kasáren, kde není kvůli absenci topení zajištěn stálý klimatický režim, jsou předměty ohroženy výkyvy teplot a vlhkosti.

Většina předmětů se nalézá v dobrém stavu, je-li zjištěno nějaké poškození, je předmět předán do konzervátorské dílny.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Národopisné předměty bývají díky své jedinečnosti hojně využívány jak domovským muzeem, tak i jinými muzei nejčastěji pro výstavní a expoziční účely (několik desítek až set ročně), anebo jako studijní materiál pro badatele (několikrát ročně).

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Cílem sbírkotvorné činnosti této podsbírky je dokumentace lidové kultury na Valašsku, zejména v oblasti Valašskomeziříčska, ve své celistvosti. Proto by měla být tato podsbírka

doplňována o materiál dokumentující současný stav lidové kultury ve sběrné oblasti muzea, popřípadě o předměty, jež by ještě zvýšily vypovídací hodnotu stávajících fondů.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Pro co nejvyšší vypovídací hodnotu této podsbírky bude nutné zajistit systematické doplňování jednotlivých fondů o chybějící sbírkový materiál a zabezpečit akvizici předmětů současné lidové kultury na Valašsku, zejména na Valašskomeziříčsku (především v oborech, kde je ještě lidová kultura nejživější – což je lidová výroba, lidové umění a zvykosloví)

Kvůli ochraně jedinečných sbírkových předmětů bude zapotřebí zajistit lepší vybavení depozitářů (protiprašné skříně, posuvné systémy, přístroje zajišťující stálé hodnoty teploty a vlhkosti apod.).

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Řádná inventarizace se řídí muzejním zákonem č. 122/2000 Sb., vyhláškou č. 275/2000 Sb.

K 31. 12. 2012 byla ukončena 1. dekáda inventarizace sbírek a začala nová dekáda, která se řídí plánem inventarizací MRV na roky 2013–2022. Dle tohoto plánu proběhla v roce 2013 inventarizace fondu podmaleb na skle.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Vyřazování sbírkových předmětů z evidence sbírek (CES) se řídí Zákonem o ochraně sbírek muzejní povahy č. 122/2000 Sb., a o změně některých dalších zákonů. Podle něj lze vyřadit předměty pouze z důvodů neupotřebitelnosti a přebytku.

V případě vyřazení předmětů z důvodu neupotřebitelnosti budou pro co největší vypovídací hodnotu sbírky informace, jež vyřazený předmět nesl, i nadále evidovány, bude u nich ovšem uvedeno, že předmět již byl ze sbírky vyřazen.

Zpracovala: Mgr. Milada Fohlerová

Podsbírka č. 15 – výtvarného umění

1. Charakteristika podsbírky a její členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Předměty z podsbírky výtvarného umění pocházejí především z území Valašskomeziříčska, Rožnovska a Vsetínska, jejich stáří se pohybuje od 17. století po současnost. Podsbírku tvoří předměty výtvarného charakteru a je členěna na fondy: **malba, kresba, grafika, sochařství, tisk a tapiserie**. Součástí sbírky je i tzv. Suchomelova sbírka, tvořena zejména grafikami a malbami českých výtvarníků 2. poloviny 20. století, získanými z odkazu sběratele Adolfa Suchomela.

Podsbírka výtvarného umění má své počátky ve sbírce *fotografií a obrazů*, která se vyčlenila z muzejních sbírek v roce 1898. Vedle zvlášť zmíněných fotografií zahrnovala i

kresby a grafiky. V dalším roce do sbírek přibývají i první drobné sošky a byla také založena „malá galerie obrazů rodáků valašských“. V letech 1904/1905 se od společné sbírky oddělila *sbírka obrazů*, obohacená i díky Národopisné výstavě československé o studie s lidovými valašskými náměty a ze sbírky *průmyslové* byla zvláště vyjmuta *sbírka řezb*. V roce 1928 již obsahovala sbírka obrazů 87 položek a soch bylo zaznamenáno 22 kusů. V letech třicátých se sbírka obrazů více než zdvojnásobila – čítala 221 předmětů, mezi nimiž byly olejomalby, akvarely, pastely, malby na skle, grafiky a kresby. V prvních letech po institucionalizaci muzea zůstávala sbírka výtvarného umění rozdělena na tři základní skupiny, které byly samostatně zapsány do inventárních knih – *obrazy*, *sochy* a *drobné řezby*. K dalšímu užšímu rozdělení došlo až se změnou způsobu katalogizace, kdy se jednotlivé zpracované předměty začaly opět zaznamenávat do lístkového katalogu. Od konce 60. let 20. století tak vznikaly skupiny, ze kterých se postupně vyvíjely dnešní fondy – nejprve fond tapiserií (gobelínů) a od konce 80. let byl PhDr. T. Mikulaščíkem zaveden logický systém i do původní sbírky obrazů a vznikly tak fondy *malby*, *kresby*, *grafiky*, *sochařství (plastiky)* a *tisků*. V roce 1987 byla v rámci této sbírky umělecké historie označena sbírka Adolfa Suchomela, vytvořená z děl, které prof. Suchomel postupně věnoval muzeu a z děl, která byla zakoupena z jeho odkazu ke zřízení galerie ve Valašském Meziříčí. Současné označení sbírky "*podsbírka výtvarného umění*" je užíváno od roku 2002.

O sbírku výtvarného umění pečoval v 50. letech PhDr. Josef Maliva, pak PhDr. Alena Podzemná (1963–1974 a 1994–1997), PhDr. Olga Badalíková, Vanda Kolmačková, PhDr. Tomáš Mikulaščík, Mgr. Olga Mehešová (1998–2001) a od roku 2001 ji spravuje Mgr. Kamila Valoušková.

1.b. Velikost podsbírky (počet kusů, invent. čísel)

Podsbírka výtvarného umění obsahuje k 31. 12. 2015 celkem 1 807 evidenčních čísel, což je 2 472 kusů sbírkových předmětů. Nejpočetněji je v ní zastoupen fond grafiky, který tvoří asi 42 % podsbírky, další rozsáhlým fondem je malba, tvořící 20% podsbírky, kresba je ve skladbě podsbírky zastoupena 17%. Z celkové velikosti fondu pak připadá asi 11 % na fond tisků, do něhož jsou začleněny i bibliofilie a asi 7% evidenčních čísel pak náleží fondu sochařství. Početně nejméně zastoupen je fond tapiserií (84 ev. čísel), který je však svým zaměřením na produkci nejstarší gobelínové dílny v českých zemích velmi hodnotnou součástí podsbírky.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Podsbírka výtvarného umění je ze 100% zpracována v I. stupni evidence – je zaznamenána v přírůstkových knihách a v počítači prostřednictvím programu BACH. Ve druhém stupni evidence je dosud zpracováno asi 83 % evidenčních čísel. Na rok 2016 je plánováno dokončení katalogizace všech přírůstkových čísel.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Sbírka výtvarného umění se nachází v pěti depozitářích v budově MRV v zámku Kinských (Muzeum regionu Valašsko, Zámecká 3, Valašské Meziříčí). Rámované sbírkové předměty (malby, kresby, grafiky) jsou zavěšeny na posuvných pletivových rámech v depozitáři obrazů,

uloženy opřené za sebou v regálech či opřeny o stěnu depozitáře (rozměrné obrazy). Sochy jsou umístěny volně, menší plastiky jsou uzavřeny ve skříních. Práce na papíře jsou uloženy v mapových skříních, menší tapiserie jsou svinuty a uloženy ve skříních, větší leží svinuté a zabalené na skříních či na podlaze depozitáře textilu.

Část sbírky je pak umístěna ve stálé expozici muzea (tapiserie, kresba, malba, sochařství) a část sbírky je vystavena v Lapidáriu Trojice (sochařství).

V depozitářích jsou pravidelně sledovány teplotní a vlhkostní parametry a další vlivy, které by mohly zapříčinit poškození uložených sbírkových kusů. V letních měsících je v depozitářích zaznamenávána vyšší vlhkost, která je regulována prostřednictvím odvlhčovačů. Tyto depozitáře jsou každoročně plynovány. O sbírkové předměty pečuje muzejní konzervátor, který je připravuje před vystavením, konzervuje a restauruje podle aktuálních potřeb a podle dlouhodobého plánu konzervace. Na rok 2016 je naplánována především konzervace a restaurování sbírkových předmětů z fondu malby.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Sbírka výtvarného umění bývá nejčastěji používána pro výstavní účely a to i jinými institucemi formou zápůjček, v menší míře pak jako studijní (případně dokumentační) materiál. Během posledních pěti let byly sbírky využity pro více než dvě desítky výstav pořádaných MRV, nejvíce při výstavě *Rudolf Schlattauer – poezie gobelínu* (2011, vydána i monografie); *Josef Hapka – malebnost Valaška* (2012) či *Jaroslava Hýžová – malba* (2015). Sbírkové předměty bývají zapůjčovány i pro výstavy pořádaných jinými institucemi, například dlouhodobě pro expozice *Výtvarné umění na Valašsku I-III* realizované VMP v Rožnově pod Radhoštěm (2011–2016). Dále slouží výtvarná díla ke studiu badatelům a studentům, v posledních dvou letech byly vypracovány dvě bakalářské práce čerpající sochařského fondu podsbírk. Sbírkové předměty bývají publikovány i v odborných a popularizačních článcích (např. ve *Vlastivědné revue Valaško*), z publikací vydaných MRV se většímu počtu děl této podsbírk věnují např. Martišková, Ivana – Valoušková, Kamila. *Proměny Valašského Meziříčí*. Vsetín 2013; Valoušková, Kamila. *Sklo a gobelíny z Valašského Meziříčí*. Vsetín 2015.

Pro větší využití sbírkových předmětů je třeba především kvalitní konzervátorské a restaurátorské péče – právě na (nákladném) restaurování je závislá rozsáhlejší prezentace a využití podsbírk.

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Podsíbírka výtvarného umění obsahuje především hodnotná výtvarná díla, která není možné získat vlastním sběrem, ale formou nákupů či darů. A právě pozastavení nákupní činnosti během posledních let naprosto omezuje její rozvoj a zvyšování její hodnoty.

Prostřednictvím současných akvizičních možností lze sbírku rozvíjet jen velmi omezeně, primárním ukazatelem pro přijetí výtvarných děl do sbírek je jejich souvztažnost s regionem

a vedle výtvarné hodnoty i dokumentační (ikonografická) hodnota díla. Cílené rozšiřování sbírky je z důvodu zastavení nákupní činnosti nerealizovatelné.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Důležitým bodem pro zhodnocení sbírky je zpracování výtvarných děl se sakrální tematikou, ať už z fondu sochařství či fondu malířství a grafiky. V souvislosti se zpracováním se nabízí nové možnosti uplatnění mnohdy unikátních děl a otevírá se možnost jejich restaurování. Dále je třeba zpracovat starší výtvarná díla (17.–19.století), které tím získají (nejen) na výpovědní hodnotě. Vedle zhodnocení samotného díla jsou významné i okolnosti jeho vzniku a zařazení do muzejních sbírek (osobnost dárce a pod.).

Požadavky na zpracování starších sbírkových předmětů jsou ve shodě s poptávkou laické i odborné veřejnosti, v posledních letech je o tento typ sbírkových předmětů zájem především v souvislosti s rekonstrukcí zámku Žerotínů ve Valašském Meziříčí. Zrestaurované sbírkové předměty by našly uplatnění ve všech třech zámcích spravovaných MRV.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Inventarizace bude prováděna podle schváleného plánu inventarizací MRV na léta 2013–2022. Do roku 2022 bude dokončena inventarizace celé podsbírky: v roce 2020 fond malby, v roce 2021 fond kresby, grafiky a tisků a v roce 2022 fond sochařství a tapiserií. V případě, že dojde k plánované rekonstrukci depozitárních prostor v zámku Kinských, bude provedena mimořádná inventarizace.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Z podsbírky výtvarného umění jsou postupně vyřazovány předměty nevratně poškozené bez prokazatelné umělecké hodnoty. Takové předměty mohou být pro neupotřebitelnost přearženy do pomocného materiálu (pro dokumentační účely). U sbírky grafiky a tisků je možné vyřadit ze sbírky duplicity.

Zpracovala Mgr. Kamila Valoušková

Podsíbírka č. 17 – uměleckoprůmyslové práce

1. Charakteristika podsbírky a její členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Podsíbírka uměleckoprůmyslových prací obsahuje předměty pocházející převážně z Valašskomeziříčska (krásenské sklárny), v menší míře i z Rožnovska a Vsetínska. Předměty pocházejí zejména z období od druhé poloviny 19. století po současnost. Podsíbírka je členěna na tři fondy: fond skla, porcelánu a fond sklářské dokumentace. **Fond skla** obsahuje především osvětlovací sklo a je nerozsáhlejší takto profilovanou sbírkou v České republice, která je svým zaměřením výjimečná i v kontextu evropském. Součástí fondu **porcelánu** je i kolekce předmětů z malířské dílny Aloise Jaroňka. Fond **sklářské dokumentace** obsahuje

především doklady produkce skláren ve Valašském Meziříčí, od návrhů tvarů skla, přes vzorníky malířských dekorů až po katalogy kompletních osvětlovadel, z doby od 60. let 19. století po konec 20. století. Okrajově obsahuje tento fond i katalogy produktů jiných evropských skláren.

Podsbírka uměleckoprůmyslových prací vznikla v roce 2002 v souvislosti se zápisem do CES, kdy došlo ke spojení rozsáhlé *sbírky skla* se *sbírkou porcelánu*, vyčleněnou z historické a etnografické podsbírky. Historie samotné sbírky skla však sahá k počátku 20. století. První přírůstek do pozdější sbírky skla pochází z roku 1899, dále bylo sbíráno především nápojové a užitkové sklo. Postupně se sbírka skla vyčlenila ze sbírky průmyslové, i když byla ještě spojena se sbírkou cínu. Ve třicátých letech je již cín oddělen a muzeum získává od místních Reichových skláren darem 367 ks svých výrobků. Přesto muzeum věnovalo zvýšenou pozornost produkci těchto skláren až od roku 1965, kdy v byla v n. p. Osvětlovací sklo ve Valašském Meziříčí zrušena vzorkovna skla a muzeu se naskytla příležitost převzít kolekci stínidel. Byla tak vytvořena ojedinělá sbírka osvětlovacího skla, čítající více než 2300 předmětů, která byla prvotně zpracovávána PhDr. Alenou Podzemnou. Spolu s předměty byly získány i starší katalogy, vzorníky a nákresy svítidel, které byly vedeny v podsbírce písemností a tisků. Další rozsáhlá akvizice ze skláren proběhla v roce 2003 v souvislosti s ukončením její činnosti. Fond porcelánu byl z širokého spektra sbírkové činnosti muzea do této podsbírky přiřazen v roce 2002, fond sklářské dokumentace v roce 2015.

Podsbírku uměleckoprůmyslových prací spravovala PhDr. Alena Podzemná (1963–1974 a 1994–1997), PhDr. Olga Badalíková, Vanda Kolmačková (do r. 1984), PhDr. Tomáš Mikulaščík a od roku 2001 o ni pečuje Mgr. Kamila Valoušková.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Podsbírka uměleckoprůmyslových prací obsahuje k 31. 12. 2015 celkem 4 073 evidenčních čísel, což je 4 988 sbírkových předmětů. Jádrem sbírky je fond skla, který tvoří 95 % celé podsbírky. Zbytek (275 ev. čísel) přináleží fondu porcelánu; fond sklářské dokumentace je do sbírky teprve postupně začleňován.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Podsbírka uměleckoprůmyslových prací je z 100 % zpracována v 1. stupni evidence – je zaznamenána v přírůstkových a inventárních knihách a v počítači prostřednictvím programu BACH. Ve druhém stupni evidence je dosud zpracováno asi 92 % evidenčních čísel, tato evidence je vedena v programu BACH i prostřednictvím lístkového katalogu. Na rok 2016 je plánováno dokončení katalogizace všech přírůstkových čísel.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Podsbírka uměleckoprůmyslových prací se nachází ve třech depozitářích v budově MRV v zámku Kinských (Muzeum regionu Valašsko, Zámecká 3, Valašské Meziříčí). Téměř čtvrtina podsbírky je součástí stálých expozic zámku Kinských a zámku v Lešné u Valašského Meziříčí. V depozitářích je sklo i porcelán uložen na dřevěných nebo kovových policích na vysokých

regálech. Kompletní lustry jsou zavěšeny na rampě, její kapacita je však již naplněna. Sklářská dokumentace je uložena v archivních krabicích a uzavíratelných skříních v pracovně kurátora.

V depozitářích jsou pravidelně sledovány teplotní a vlhkostní parametry a další vlivy, které by mohly zapříčinit poškození uložených sbírkových kusů. U jednoho z depozitářů však není možné regulovat depozitární podmínky (teplota, vlhkost): tepla v místnosti v průběhu roku sice pozvolně, ale velmi kolísá.

O sbírkové předměty pečuje muzejní konzervátor, který je připravuje před vystavením, konzervuje a restauroje podle aktuálních potřeb. Většina předmětů je ve velmi dobrém stavu, dlouhodobý plán na jejich konzervaci proto není sestaven.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Podsbírka uměleckoprůmyslových prací patří mezi profilové sbírky Muzea regionu Valašsko a je proto z více než 20 % využita ve stálé expozici zámku Kinských. Kromě toho je podsbírka využívána i dalším prezentacím, během posledních pěti let ji MRV využilo na 15 výstavách a 5 přednáškách (nepočítaje komentované prohlídky v expozic). Předměty této podsbírky jsou součástí stálých expozic v Baťově institutu 14/15 (Krajská galerie ve Zlíně) a Muzea skla v Karlovině a bývají zapůjčovány i ke krátkodobým výstavám jiných institucí (např. VMP Rožnov p. R., Karloviné muzeum v Karlovicích).

Podsbírka včetně sklářské dokumentace je využívána i badateli a studenty – během posledních pěti let posloužila jako základní zdroj pro 4 diplomové práce a bývá využívána k publikačním účelům pro odborné i popularizační články. Pro publikační účely byla během posledních let využita např. v monografii Aleny Podzemné, která se věnovala i muzejnímu fondu skla (Podzemná, Alena – Stanický, Petr. *Historie a současnost sklářské tvorby na Zlínsku*. Zlín 2010) a pro publikace vydané MRV (Valoušková, Kamila – Youry. *Tajemství skla*. Vsetín 2014. - Valoušková, Kamila. *Sklo a gobelíny z Valašského Meziříčí*. Vsetín 2015.)

Ke většímu využití podsbírky by přispělo vydání monografie věnované produkci skláren firmy S. Reich & Co., která by sbírku začlenila do širšího kontextu a dlouhodoběji ji zhodnotila. Exkluzivitu sbírky zvyšuje také její detailnější zpracovávání, které návrhářsky určené předměty sbírky činí atraktivní i pro badatele, které spíše než sklo zajímá design a výtvarné umění. Badatelsky velmi atraktivní je sklářská dokumentace, svým rozsahem naprosto ojedinělá. Ta je však do podsbírky teprve postupně začleňována.

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Přestože je dlouhodobě pozastaven nákup předmětů do sbírek, podsbírku uměleckoprůmyslových prací se daří rozšiřovat prostřednictvím darů, ať už od soukromých osob či institucí. Pro její zhodnocení je třeba i nadále doplňovat kolekci osvětlovacího skla, pro lepší prezentaci ideálně i s monturami (případně i montury samotné) či celé lustry. Ve struktuře sbírky je nedostatečně zastoupena původní produkce 50.–80. let 20. století (speciálně pak např. rapotínské stropní mísy), je třeba sbírat i komponenty k petrolejovým

lampám (především stínidla, specifické tvary z 80. let 19. století známé i z pozdější produkce), celoskleněné elektrické lampy z 20.–40. let 20. století, geometrické (nedekorované) tvary stínidel k víceplamenným lustrům z 30. let 20. století, dekorativní produkci 40. let 20. století a obecně technické typy světel pro veřejné prostory ze 40. let 20. století navržené světelně technickou laboratoří ČMS (i z pozdější produkce). Dále by sbírku zhodnotila stínidla vyráběná na zakázku pro velké nadnárodní společnosti a pro speciální příležitosti, která (nerozpoznaná) mohou ještě stále být umístěna v domácnostech někdejších sklářů. Pro ucelení vypovídající hodnoty sbírky je potřeba získat do sbírky výrobky Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské z Valašského Meziříčí (dokončit započatá jednání o předávání vybraných maturitních a klauzurních prací sklářských oborů školy). Fond porcelánu by měl být rozšiřován zejména soubory jídelního a nápojového porcelánu (veškeré ucelené soubory jsou v expozicích) a produkce Jaroňkovy malírny a dílny na něj navazující (např. Karel Solařík). Sklářskou dokumentaci je vhodné rozšířit i na doklady vztahující k jiným sklárnám než jen ke sklárnám ve Valašském Meziříčí, ovšem s preferencí osvětlovacího skla.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Vnitřní prioritou je dokončení evidence rozsáhlého daru ze zrušených skláren ve Valašském Meziříčí. S tím souvisí i roztřídění, zpracování a zaevidování sklářské dokumentace, která byla součástí téže akvizice. Přestože většina sbírkových předmětů z fondu skla je již zpracována ve 2. stupni evidence, chybí u nich podrobnosti k datování, případně o návrháři nebo objednateli, které jsou velmi cenné. Z dotazů badatelů (i zahraničních) je veliký zájem o sklářskou dokumentaci a to nejen v kontextu sklářském, ale i designérském a architektonickém. Badatelsky zajímavé jsou i nabídkové katalogy firem, jejichž výrobky tvoří to, co dnes zahrneme pod pojem "běžná produkce", tedy výrobky spotřebního zboží z 1. poloviny 20. století (několik kusů vedeno v pomocném materiálu). Z hlediska prezentace je pak největší zájem o kompletní osvětlovadla (tj. skla i s monturou, kompletní lampy) a úplné soubory (nápojové, jídelní).

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Inventarizace bude prováděna podle schváleného plánu inventarizací MRV na léta 2013–2022. Do roku 2022 bude dokončena inventarizace celé podsbírký: v letech 2015–2017 bude dokončena inventarizace fondu skla, v roce 2018 inventarizace fondu porcelánu a na rok 2015 je naplánována inventarizace nově vzniklého fondu sklářské dokumentace, vyčleněného z podsbírký písemností a tisků. V případě, že dojde k plánované rekonstrukci depozitárních prostor v zámku Kinských, bude provedena mimořádná inventarizace.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Z podsbírký uměleckoprůmyslových prací se postupně vyřazují předměty duplicitní (do zvlášť vedeného pomocného materiálu - duplicity skla) a nevratně poškozené.

Zpracovala: Mgr. Kamila Valoušková

Podsbírka č. 19 – Písemnosti a tisky

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Podsbírka písemností a tisků obsahuje dokumentační materiály často archivní povahy. Dokumentuje rozvoj řemesel a průmyslu v regionu, činnost organizací, spolků, kulturní život i život jednotlivců. Obsahuje rovněž fond kartografického materiálu.

Tato podsbírka doplňuje po stránce dokumentační ostatní podsbírky. Jsou v ní evidovány plakáty, pozvánky, katalogy, drobné tisky, osobní dokumenty, reklamní a propagační materiály, brožury, mapy, korepondence, kalendáře, školní výkresy, čísla novin apod. Je neustále aktuálně rozšiřována především sběrem. Zahrnuje období od 18. do 21. století, výjimečně několik starších materiálů ze století 16.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Podsbírka značená v muzeu signaturou HL (historické listiny) se začala prakticky tvořit až v sedmdesátých letech. Do této doby bylo mezi dokumentačními materiály zaevidováno pouze několik předmětů, zvláště kartografický materiál. Koncem šedesátých a hlavně v průběhu let sedmdesátých začalo muzeum sbírat soudobou dokumentaci z regionu a ta byla postupně doplňována historickým dokumentačním materiálem.

Celá podsbírka soudobé dokumentace je regionální, zahrnuje sběrnou oblast Valašskomeziříčska, v menší míře Rožnovska, Vsetínska, z části také Frenštátska a Novojičínska. Podsbírka je převážně tvořena vlastním sběrem a dary místních občanů i organizací.

Během let se postupně daří doplňovat podsbírku o zajímavé a ojedinělé dokumenty z 19. a počátku 20. století, např. výroční zprávy Odborné školy pro zpracování dřeva, učební pomůcky a výkresy žáků této školy, výroční zprávy gymnázia, různé firemní materiály, které mapují rozvoj průmyslu na Valašsku v tomto období.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Podsbírka písemností a tisků čítá k 31. 12. 2015 celkem 1 958 evidenčních čísel, což představuje 7 419 předmětů dokumentační či archivní povahy.

Každý předmět v podsbírce je označen razítkem a evidenčním číslem, přičemž přírůstková čísla mají všechny předměty, inventární číslo s označením HL pouze ty, které už byly zpracovány v II. stupni evidence. K podsbírce je veden lístkový katalog ve trojím vyhotovení s řazením podle inventárních čísel. Celá podsbírka prochází v roce 2015 periodickou inventarizací, v rámci níž jsou odstraňovány případné nepřesnosti v evidenci dokumentace podsbírky je rovněž zároveň přepisována do počítačové evidence v programu Bach.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Podsíbka písemností a tisků je uložena částečně v depozitáři starých tisků (fond DŠ), většina předmětů je však v depozitáři D2 společně s podsíbkou historickou, což není vyhovující. Materiály jsou uloženy převážně v kartónových krabicích řazených podle čísel na kovových regálech, plakáty a mapy jsou v mapových skříních. V depozitářích je pravidelně kontrolována vlhkost a teplota. Vzhledem k různorodosti materiálů v depozitáři D2 však není možné zajistit optimální podmínky pro všechny předměty.

Podsíbka je v poměrně zchovalém stavu. Základní ošetření v případě nutnosti provádí konzervátor muzea (podlepení plakátů, map, jejich částečné vyčištění apod.).

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Podsíbka písemností a tisků je jednou z nejvyužívanějších muzejních sbírek vzhledem ke snadnému přemísťování a rozmanitosti materiálů, které mají vysokou vypovídající hodnotu. Jednotlivé předměty z tohoto fondu se využívají jako doprovodný materiál téměř u každé výstavy, při přednáškách a besedách, slouží jako studijní materiál pro badatele, studenty a zájemce o historii.

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Sbírka písemností a tisků je cílevědomě doplňována sběrem, dary z pozůstalostí občanů, v menší míře nákupy, (pouze pokud se jedná o významný historický dokumentační materiál). Cílem sbírkotvorné činnosti je doplňovat podsídku o dokumenty a písemnosti, jež by následně zvýšily vypovídající hodnotu všech muzejních podbírek.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Vzhledem k dlouhodobým záměrům muzea, tzn. především orientací na region, se pracovníci snaží akviziční činností doplnit chybějící historické mezery v dokumentaci a zároveň podchytit současnost, tzn. sbírat materiály týkající se společenského a kulturního života ve městě a okolí, navazovat spolupráci se současnými podniky, drobnými živnostníky, podnikateli, umělci a získávat jejich propagační materiály, ceníky, fotografie, katalogy apod. Podobná spolupráce probíhá a bude probíhat i nadále se školami a místními organizacemi.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Byl zpracován a schválen plán inventarizace sbírky MRV na roky 2013–2022.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

V podsírbce písemností a tisků se vyskytuje řada duplikátů, které by bylo vhodné z ní vyřadit z důvodu přebytečnosti.

Zpracovala: Mgr. Ivana Ostřanská

Podsbírka č. 25 Jiná – Zoologická-Evertebrata

1. Charakteristika fondu a její členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Zahrnuje většinu řádů členovců uloženou v lihu (hromadné sběry do zemních padacích pastí), jen velmi malá část je preparována metodou preparace nasucho. Drtivou část entomologické sbírky tvoří sběry získané vlastní činností pracovníků muzea – hromadné sběry do zemních padacích pastí získané při výzkumech v pralesovitých porostech a dalších biotopech regionu a jiné sběry z terénních činností. Celkový počet dosahuje téměř 120.000 kusů, povětšinou nedeterminováno.

Sbírka byla od svého založení spravována a rozvíjena RNDr. Lubomírem Brabcem (1964–2002). Dále pak RNDr. Karlem Pavelkou (2002–2004). Od roku 2004 pak spravována RNDr. Lukášem Spitzerem, Ph.D.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Celkový počet ev. čísel podsbírky je 2 892. Celkový počet kusů podsbírky je 93 345 ks. Nejvíce zastoupenou skupinou v této podsbírce jsou chvostoskoci (*Collembola*), jejich počet dosahuje 41 240 kusů (309 přír. čísel). Druhou nejpočetnější jsou roztoči (*Acarina*), s počtem 26 670 kusů (306 přír. čísel). Další početnou skupinou jsou pavouci (*Araneida*), v počtu 21 303 kusů (410 přír. čísel) a sekáči (*Opiliones*) v počtu 17.147 (298 přír. čísel). Další skupiny jsou zastoupeny jen okrajově (z významněji zastoupených čeledí: Mollusca (324 přír. čísel / 5 296 ks), Isopoda (163 přír. čísel / 3 583 ks), Pseudoscorpiones (223 přír. čísel / 1 605 ks).

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Podsbírka je ze 100 % zpracována v 1. stupni, z 100 % katalogizována ve druhém stupni dokumentace. Užito je pouze hromadné papírové dokumentace. V roce 2016 dojde k zdigitalizování záznamů.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Podsbírka je uložena ve samostatné místnosti – uložena v lihu v „mokrém“ depozitáři v budově MRV v zámku Kinských (Muzeum regionu Valašsko, Zámecká 3, Valašské Meziříčí). V místnosti jsou pravidelně sledovány teplotní a vlhkostní parametry a další parametry, které by mohly zapříčinit poškození uložených sbírkových kusů. Konzervační médium v materiálu uloženém v lihu je pravidelně doplňováno dokumentátorem.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Podsbírka je pravidelně navštěvována odbornými badateli, kteří využívají fondu ke komplementaci znalostí o rozšíření jednotlivých zájmových skupin. V případě digitalizace podsbírky budou získaná data poskytována univerzitám, akademickým a dalším institucím a organizacím a badatelům-jednotlivcům pro potřeby přípravy katalogů, síťových atlasů rozšíření a pro použití v samostatných odborných publikacích. Sbírkový fond je navštěvován badateli (cca 2x ročně). Využíván je i při přípravě výstav (min 1 x ročně).

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Zlepšením kvality znalostí rozšíření hlavně společenstev pavouků a Myriapod ze sběrné oblasti muzea bude možno vyhodnocovat trendy z hlediska ekologického i socioekonomického (z hlediska utlumující se zemědělské činnosti místních obyvatel). Výsledkem bude rozšíření pokrytí sběrné oblasti se zaměřením na biotopy, které z rozličných důvodů v krajině ubývají. Další skupiny budou sbírány jen omezeně, a to převážně pouze na nejvhodnějších lokalitách, kde lze předpokládat nejvyšší diverzitu dané skupiny.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Sbírkotvorná činnost bude zaměřena na posílení zastoupení sbírek pavoučců a Myriapod (obojí vzhledem k dostupnosti determinátorů). Zmíněné skupiny patří mezi celorepublikově nejprozkoumanější řády hmyzu. Další skupiny nejsou v současnosti vzhledem k momentální absenci odborného determinátora rozšiřovány. Tyto skupiny podsbírkou budou rozšiřovány jen ojediněle, a to vždy exempláři vysoké sbírkové kvality (z pohledu expozičního a biologicko-ochranářského).

Kvantitativní a kvalitativní růst sbírky je založen na třech pilířích:

- na nákupech sbírek od zpravidla amatérských sběratelů – tento zdroj je závislý na množství finančních prostředků muzea. Vyhledávány a nákupu vybírány budou sbírky místních sběratelů, jejichž jádro bude tvořeno především sběry z definované sběrné oblasti muzea, budou obsahovat převážnou většinu dobře preparovaného a lokalizovaného materiálu, případně budou obsahovat dobře vedenou dokumentaci ke vzniku sbírky. Nakupované sbírky musí být vhodně rozloženy jak časem vzniku, tak i místem vzniku nutným pro dosažení komplexního pokrytí sběrné oblasti muzea historickými údaji.
- na vlastním sběru materiálu – jedná se o materiál získaný při práci na vědecko-výzkumných úkolech, při exkurzích v rámci různých seminářů a kongresů atd. Vlastními sběry budou posilovány sbírky motýlů a brouků, a to hlavně sběry na v současnosti ohrožených biotopech:
 - a) extenzivní pastviny a xerothermní lokality ve sběrné oblasti muzea (ohrožené zarůstáním a upouštěním od soukromého maloplošného chovu domácích zvířat či naopak intenzifikací hospodaření)
 - b) zachovalé přírodní lesy ve sběrné oblasti muzea (ohrožené intenzifikací lesního hospodaření a převodech na jehličnaté monokultury)
 - c) mokřadní biotopy v krajině (luční a lesní prameniště, podmáčené louky a těsná okolí rybníků a vodních toků)

Materiál bude získáván pomocí světelných lapačů, zemních pastí, ale i zvýrazněním individuálních sběrů. Preparace a uchovávání takto odloveného materiálu bude v suchém stavu (pokud není možné jinak, pak v lihu).

- na darech – z tohoto zdroje pochází většinou jen malé množství materiálu, někdy se jedná jen o ojedinělé položky. Pravidelně jsou muzeu darovávány sběry místních sběratelů v počtu několika set kusů za rok. K zvýšení hodnoty podsbírky (hlavně nákupy a zrychlením digitalizace) je plánováno využití mimomuzejních zdrojů (EU, MK ČR).

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Inventarizace bude prováděna podle schváleného plánu inventarizací MRV. Do roku 2015 bude dokončena inventarizace celé podsbírky. V letech 2013–2022 bude v souladu s prováděnou inventarizací podsbírky přikročeno v digitalizaci sbírkového fondu. Důkladnou katalogizací dat a dalších okolností, bude vytvořena srovnávací datová základna pro vyhodnocování a plánování nových sběrů. Výše vybrané skupiny je možno determinovat na druhovou úroveň (nutné bude pouze částečné zapojení externích specialistů na determinačně složitě skupiny).

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Ve sbírce budou zachovány sbírkové předměty duplicitní povahy z důvodu budoucího možného poškození sbírky a nutnosti zachování co nejvyšší vypovídající hodnoty sbírky (duplicitní sbírkové předměty nyní nepředstavují víc než 5 % celkového rozsahu sbírky). Ze sbírkové evidence budou vyřazovány následující dvě skupiny sbírkových předmětů:

- sbírkové předměty nelokalizované a nedatované, včetně exemplářů s nedostatečnou lokalizací (příliš široká lokalizace; nevěrohodné a chybné položky)
- sbírkové předměty nevratně a zásadně poškozené (pokud se bude jednat o zásadní sbírkový předmět, nebude tento vyřazen). Informace (určení a nálezové údaje), které nesou sbírkové předměty navržené k vyřazení z důvodu poškození, budou databázovány v oddělené databázi vedené souběžně s hlavním databázovacím programem (zde DEMUS).

Zpracoval: RNDr. Lukáš Spitzer, Ph.D.

Podsíbírka č. 25 – jiná – Staré tisky a rukopisy

1. Charakteristika fondu a jeho členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Podsíbírka staré tisky a rukopisy obsahuje k 31. 12. 2015 4 974 evidenčních čísel předmětů, což je 6 889 kusů předmětů – starých tisků, rukopisů, not a materiálů z pozůstalostí významných osobností regionu. K nejvzácnějším patří dva prvotisky: Bible pražská z r. 1488 a

Nový zákon z r. 1497/98 a také tisky z 15. století z významných českých tiskáren. Většinou se jedná o tisky vydané do roku 1800, avšak v případě jarmarečních písní či tisků vztahujících se k regionu jsou zařazovány do podsbírky i vydání ze století devatenáctého. Rukopisy, noty pozůstalostní materiály zahrnují dobu od 18. století po současnost. V roce 2015 byla do stávající podsbírky přiřazena také část původně vsetínského fondu starých tisků o rozsahu 719 ev. čísel, tj. 719 ev. čísel předmětů. Celá podsbírka tak k 30. 6. 2015 čítá 4794 ev. čísel, tj. 4551 kusů předmětů.

Pro podsbírku starých tisků a rukopisů platí, že přes rozdílnost místa vydání, téměř všechny předměty pocházejí ze sběrné oblasti Valašskomeziříčska, Vsetínska a Rožnovska, popř. Frenštátska. Autoři rukopisů mají svůj původ v regionu.

Sbírka starých tisků má svůj základ před vznikem Muzejní společnosti ve Valašském Meziříčí, resp. muzea, v r. 1884. Při Občanské záložně vznikla už v r. 1871 knihovna, která byla neustále doplňována, a z níž se vyčlenil v r. 1884 soubor starých tisků darovaný záložnou Muzejní společností. Cenné přírůstky získalo muzeum ještě koncem 19. století a následně počátkem století dvacátého, kdy podsbírku obohatil cennými dary páter Eduard Domlivil (1845–1921), dlouholetý předseda Muzejní společnosti. Ve 30. letech 20. století věnoval muzeu řadu starých tisků meziříčský lékař Fr. Benda.

Od padesátých let je podsbírka spravována odbornými pracovníky muzea, kteří získali část gymnaziální knihovny se vzácnými starými tisky vydanými nejen v českých, ale též zahraničních věhlasných tiskárnách. Od r. 2002 byly do podsbírky evidenčně přiřazeny pozůstalosti významným regionálních osobností, které do muzejních fondů získávali odborní muzejní pracovníci od 2. poloviny 20. století do současnosti.

1.b. Velikost fondu (počet kusů, invent. čísel)

Celá podsbírka k 31. 12. 2015 čítá 4 974 ev. čísel, tj. 6 889 kusů předmětů (starých tisků, rukopisů, náboženských a jarmarečních písní, not a pozůstalostního materiálu).

Každý předmět ve podsbírce starých tisků je označen razítkem muzea a evidenčními čísly, tj. číslem přírůstkovým (ve všech exemplářích) a číslem inventárním s indexem "L". Dále se v knihách objevuje číslo, pod kterým bychom tisk našli v "Knihopisu starých tisků". Všechny tisky jsou označeny štítkem s inventárním číslem na hřbetě knihy. Původní fond starých tisků ze vsetínského muzea je označen inv. číslem s indexem ST.

Ke sbírce je zpracován lístkový katalog. Katalogizační lístky jsou řazeny v prvním katalogu podle přírůstkových čísel, v dalších dvou jsou lístky seřazeny tématicky do dílčích sbírek a oddílů a v nich řazeny abecedně. Katalogizace starých tisků byla prováděna v sedmdesátých a osmdesátých letech. Jejím základem je bibliografický údaj v souladu s pravidly katalogizace starých tisků a rukopisů. Popis obsahuje pouze základní údaje, v některých případech je popis zcela nedostatečný. Velký kus práce na poli katalogizace odvedla kurátorka p. A. Studeníková, která zkatalogizovala velkou část starých tisků a spolupracovala při této činnosti s odborníky z jiných muzeí. Mimořádná inventarizace

podsbírky proběhla v roce 2014 v souvislosti se stěhováním podsbírky do nového depozitáře, resp. s přesunem fondu vsetínských starých tisků do pobočky muzea ve Valašském Meziříčí.

Podsbírka je historicky členěna do několika fondů, toto členění má však pouze formální charakter a objevuje se na kartách II. stupně evidence, ve skutečnosti je nefunkční (nehraje roli ani v evidenci, ani v uložení sbírkových předmětů), kurátorem tedy není využíváno. Členění na fondy je zachováno a důsledně dodržováno při inventarizaci a uložení pouze u fondu Not a fondu Pozůstalostí.

Fond rukopisů obsahuje 158 ks rukopisných knih, stupeň registrace v II. evidenci 100 %, fyzický stav: průměrný.

Fond náboženské literatury obsahuje mimo jiné významný soubor 63 ks Třanovského tisků, soubor 48 ks postil a soubor 60 ks biblí - mezi nimi prvotisky Bible české z r. 1488 a Nový zákon z r. 1497, šestidílnou Bibli kralickou a jednodílnou Kralickou bibli, Benátskou bibli z r. 1506, bible "melantrišky", několik kusů Bible svatováclavské, Bible hallské, přešpurské atd. Stupeň registrace ve II. evidenci 100 %. Fyzický stav: u řady cenných tisků velmi špatný, jinak průměrný.

Fond náboženských a jarmarečních písní zahrnuje přes 800 ks drobných tisků uchovaných buď jednotlivě nebo v tzv. špalíčcích. Ve II. stupni evidence zpracováno 100 % fondu. Fyzický stav: špatný, neboť se jedná o dokumenty vydávané na nekvalitním papíře a často používané.

Fond tisků světských obsahuje soubory kronik, kalendářů, kratochvilného čtení, slovníků, učebnic, odborných publikací, kuchařských a lékařských knih. Vše zpracováno ve II. stupni evidence. Fyzický stav: u několika cenných tisků velmi špatný, jinak průměrný.

Fond not má vlastní číselnou řadu i signaturu. Dělí se do dvou souborů (oddílů) na noty tištěné a noty ručně psané. Jedná se o uzavřenou sbírku s 250 evidenčními čísly notového materiálu. Noty jsou evidovány formou zápisů do samostatné knihy s označením "Noty". Stupeň registrace: 100 %. Fyzický stav: dobrý.

Fond pozůstalostí je evidován pod signaturou „P“ a dále v číselných řadách. Každá pozůstalost má vedený vlastní inventář, které však nesplňují parametry archivního zákona a předměty jsou revidovány pro potřeby muzea tedy dle zákona muzejního.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Ve druhém stupni evidence je zpracováno 100 % sbírkových předmětů. Katalog starých tisků kompletně veden též na počítači v systému BACH. Při počítačovém zpracování je katalogizační karta doplňována o chybějící informace, např. o dárcích, o nově zjištěné údaje o předmětu, jsou opravovány chybné údaje. Podle možností jsou na karty v PC přidávány též foto titulních listů, významných stran knih, popř. foto vazby.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Podsíbka je umístěna v dřevěných uzavíratelných skříních v depozitáři v II. NP zámku Kinských, v suché místnosti, která má poměrně stálou teplotu a vlhkost. Tyto parametry jsou pravidelně kontrolovány a v rámci možností, v případě nepříznivých ukazatelů, regulovány. Na regálech jsou k dispozici lokační karty. V místnosti je zabezpečovací zařízení.

Většina knih je zabalena v ochranných papírových obalech (lepence), se zvlněným vnitřním okrajem, který umožňuje nutný přístup vzduchu.

Vzhledem k finanční náročnosti oprav a údržby knih je zajišťováno muzeem pouze základní odborné ošetření v případě napadení tisků nejrůznějšími parazity. Řada knih je hodně poškozena a muzeum se snaží zajistit pro nejnaléhavější případy finanční výpomoc u sponzorů, většinou formou grantů (viz grant MK ČR na restaurování Bible pražské). V katastrofálním stavu je však v současné době více tisků. Např. vydání Ewangelistských písní duchovních z r. 1615, které patří k nejkrásnějším tiskům z kralické tiskárny, má tak poškozené listy, že se téměř rozpadají v prach. Zachránit by potřeboval reprezentativní tisk z počátku 16. století Benátská bible, stejně jako Münsterova Kosmografie česká, Lauterbeckova Politia Historia vydaná r. 1584 u Daniela Adama z Veleslavína a další.

Většina tisků (pokud jim nehrozí akutní nebezpečí zničení) může být ponechána v původním stavu, tj. s poškozenou vazbou, zašlým kováním, utrženými přezkami, bez titulních listů apod., neboť tato poškození historicky dokumentují muzejní exponát, jeho životní pouť od doby vzniku až po současnost.

V nejbližší době bude nutné vyřešit nevhodný obalový materiál použitý na kramářské tisky, tzn. místo igelitových sáčků použít speciální papírové obaly.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Podsíbka starých tisků patří k ozdobám a chloubě muzea. Několik exemplářů tisků je pro návštěvníky vystaveno ve stálé expozici v prosklených zabezpečených vitrínách (chráněné před denním světlem) na chodbě zámku. Knihy obohacují tématicky a časově historické výstavy, doplňují výtvarné výstavy ukázkami výzdoby rukopisné a tištěné knihy. Učitelé základních a středních škol projevují zájem o využití jazykových ukázek z českých knih, ve kterých mohou názorně interpretovat vývoj českého jazyka (staročeština, doba veleslavínská, Blahoslavova čeština z Bible kralické), objevují se požadavky badatelů, kteří se zajímají o jazykové překlady z němčiny, latiny či řečtiny do češtiny. Veřejnost je seznamována s muzejní sbírkou starých tisků formou článků v časopisech, publikacemi (Příběh české tištěné bible, Písničky veselé i truchlivé).

V roce 2013 byla dokončena digitalizace vybraných sbírkových předmětů v rámci projektu **Rozvoj e-Governmentu ve Zlínském kraji** (reg.č. CZ.1.06/2.1.00/08.07170) realizovaným Krajským úřadem Zlínského kraje, pro kterou byly vytipovány nejcennější staré tisky, kramářské písně, mapy a plakáty ze sbírek Muzea regionu Valašsko; celkem bylo zdigitalizováno 607 ev. čísel, (tj. 607 sb. předmětů) z podsíbky starých tisků a rukopisů.

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Fond starých tisků a rukopisů je v současnosti doplňován sběrem, náhodnými dary a nákupy od místních občanů, čímž si stále uchovává regionální charakter a vysokou vypovídající hodnotu o úrovni vzdělání a duchovním životě lidí na Valašsku. I nadále je nutné pokračovat v této akviziční politice, neboť mezi místními obyvateli je stále velký počet vzácných knih. Výsledkem sbírkotvorné činnosti by v budoucnosti mohlo také být (v souvislosti s doplněním sbírky o knihy vydané přímo v regionu) zmapování nejstarších tiskáren v širší oblasti Valašska. Toto téma ještě nebylo celkově zpracované.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Muzeum si klade do budoucna za cíl rozšiřovat už dnes velmi početný soubor kancionálů Jíříka Třanovského (evangelického kněze, který žil ve Valašském Meziříčí 10 let) a získat postupně většinu vydání jeho knih.

Muzeum má poměrně silné zastoupení tisků vydaných ve Škarniclově tiskárně v Uherské Skalici, resp. též v Hranicích na Moravě. Byla to tiskárna, jejíž tisky nedosahovaly vysoké úrovně, avšak u Škarniclů se tisklo hlavně pro nejširší vrstvy obyvatelstva. Získáním ucelenějšího souboru knih z této tiskárny bude možné historicky zhodnotit produkci jedné z významných tiskařských oficín, která ovlivňovala kulturní a společenský život na Moravě.

Cílem muzea je také doplňovat podsbíрку tisků o knihy z 19. století vydané ve valašskomeziříčské Vaňkově tiskárně, (později tiskárně bratří Chrastinů), ve vsetínské tiskárně a získávat bibliofilské tisky z Krylovy a Scottiho podniku v Novém Jičíně.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Inventarizace podsbírký starých tisků a rukopisů se uskutečnila v r. 1996. Od té doby docházelo k dílčím inventurám jednotlivých fondů v souvislosti s vydáním publikací o biblích a kramářských tiscích. Celková inventarizace podsbírký byla provedena do konce roku 2010, mimořádná v souvislosti s přesunem sbírky do nového depozitáře v roce 2014.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

V současné době není z podsbírký starých tisků a rukopisů žádný předmět určen k vyřazení. Všechny mají vypovídající hodnotu. Vyřazeny byly pouze tituly, které nebyly nalezeny při dvou po sobě jdoucích periodických inventarizacích ani v rámci inventarizace mimořádné.

Zpracovala: Mgr. Ivana Ostřanská

Podsbírka č. 25 – jiná – sbírka zámku Lešná u Valašského Meziříčí

1. Charakteristika podsbírky a její členění

1.a. Vývoj a stručná historie fondu (struktura sbírky, založení, kurátoři)

Podsbírka obsahuje mobiliář ze zámku v Lešné nedaleko Valašského Meziříčí a je vnitřně členěna na fond **výtvarného umění**, fond **uměleckořemeslných prací**, fond **historický** a fond **loveckých trofejí**. Sbírkové předměty pocházejí především z 18. a 19. století a nachází se mezi nimi i řada hodnotných výtvarných děl. Jádrem grafické sbírky jsou lovecké motivy od J. E. Ridingera a žánrové grafiky z konce 18. století. Loveckou tematiku nalezneme i na malbách a součástí podsbírky je také kolekce loveckých trofejí (paroží). Mezi obrazy, kresbami a grafikami jsou i portréty majitelů zámku (hrabat Kinských) a jejich příbuzných, k nimž patří i významná rakouská spisovatelka Marie von Eber-Eschenbach. V souboru nábytku převažuje mobiliář v empírovém slohu.

Sbírkové předměty pocházejí z konfiskátu zámku hrabat Kinských v Lešné u Valašského Meziříčí, který v roce 1945 zabavila likvidační komise pro německý majetek při ONV ve Valašském Meziříčí. Obsah konfiskátu byl nejprve převezen do zámku v Choryni a v podzimních měsících roku 1945 do muzea ve Valašském Meziříčí. Do majetku muzea byly předměty konfiskátu oficiálně předány dne 12. ledna 1948. Seznam konfiskátu čítal 318 položek, jeho obsahem byly obrazy, grafiky, lovecké trofeje, historické zbraně a drobné dekorativní předměty. Další konfiskované předměty (především nábytek) z původního vybavení lešenského zámku byly v roce 1945 převezeny do svozového zámku ve Vizovicích, odkud byly v letech 1978–1987 postupně zařazovány do sbírek muzea ve Valašském Meziříčí. Jednotlivé sbírkové předměty byly původně spravovány v rámci oborových sbírek historie, výtvarného umění a zoologie. Do podsbírky jsou zařazovány i další nově nabyté předměty (t.j. nepocházejí z konfiskátu), které se zámkem a jeho historií velmi úzce souvisí.

Podsbírka byla ze sbírkových fondů Muzea regionu Valašsko vyčleněna roku 2013. Podsbírku od roku 2013 spravuje Mgr. Kamila Valoušková.

1.b. Velikost podsbírky (počet kusů, invent. čísel)

Podsbírka zámku Lešná obsahuje k 31.12.2015 392 evidenčních čísel, což je 421 kusů sbírkových předmětů. Nejpočetněji je v ní zastoupen fond výtvarného umění (238 evidenčních čísel), rozsáhlý je i fond uměleckořemeslných prací (70 evidenčních čísel), do něhož je začleněn také historický nábytek.

1.c. Stav evidence (1. a 2. stupeň, databáze PC v %)

Sbírka zámku Lešná u Valašského Meziříčí je ze 100 % zpracována v 1. stupni evidence – je zaznamenána v přírůstkových a inventárních knihách a v počítači prostřednictvím programu BACH. Ve druhém stupni evidence je dosud zpracováno 25 % evidenčních čísel. Na rok 2015 je plánováno dokončení katalogizace všech přírůstkových čísel.

2. Uložení a ochrana (místo a způsob uložení, ochrana)

Veškeré předměty této podsbírky jsou trvale vystaveny v zámku Kinských v Lešné u Valašského Meziříčí, kde jsou součástí expozic přístupných pouze s průvodcem. Kontrola klimatických podmínek je prováděna a zapisována denně provozní zámku.

O stav sbírkových předmětů pečuje muzejní konzervátor, který zasahuje podle aktuálních potřeb. Předměty jsou zpravidla v dobrém stavu, zpravidla byly ošetřeny před otevřením zámku v roce 2011.

3. Využití (badatelé, výstavy, publikace, katalogy)

Veškeré předměty této podsbírky tvoří náplň zámeckých expozic, kde mají své nezastupitelné místo. Z tohoto důvodu ani nebyvají zapůjčovány na další výstavy.

Od založení podsbírky v roce 2013 byla tato využita dvěma badateli a sbírkové předměty byly podnětem pro šest popularizačních článků a jednu bakalářskou práci. Nejvíce využívány jsou fondy výtvarného umění a fond uměleckořemeslných prací.

Celkově by bylo možné podsbírku lépe využít, kdyby byla podrobněji zpracovaná a bylo možné jednotlivá umělecká díla zařadit do širších kontextů, a to jak v souvislosti s historií zámku a panství, tak v souvislosti se sběratelstvím na Moravě a vývojem výtvarného umění. Větší využití by jistě nabídly pozdně barokní portrétní malby, u kterých není známa identita zobrazeného. Zajímavé by bylo i zhodnocení loveckých scén od J. E. Ridingera, porovnání s dalšími takovými rozsáhlými Ridingerovskými sbírkami (Šternberk, Hradec nad Moravicí a další) a srovnání s vývojem myslivosti a lovectví v 18. století.

Nové kontextuální možnosti pro zpracování sběratelské otázky se rozvinou po začlenění dalších sbírkových předmětů z původního konfiskátu do této podsbírky a po detailnějším zpracování historie majitelů zámku.

4. Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti na léta 2016–2020

4.a. Očekávané výsledky sbírkotvorné činnosti

Sbírka bude dále rozšiřována především o předměty, které se podaří identifikovat s položkami z konfiskátu v rámci podsbírek spravovaných muzeem ve Valašském Meziříčí. Další možností rozšíření sbírky je jednání s Národní knihovnou, která spravuje fond knihovny lešenského zámku (uložen v zámku Milotice, jednání probíhalo už v dřívějších letech, bohužel bez kladného výsledku). Otevřená zatím zůstává i možnost kompletace jednoho kusu nábytku, jehož část byla identifikována ve sbírkách uložených v zámku ve Vizovicích. Zatím ještě nebyla dostatečně prozkoumána otázka, zda se nějaké sbírkové předměty nemohou nacházet v zámku v Choryni, kde byl konfiskát dočasně uložen.

Další možností k rozšíření sbírky lešenského zámku je získávání původně zámeckého mobiliáře, který je roztroušen v domácnostech v přilehlých obcích: zde však není možné počítat s pouze bezúplatným způsobem nabytí a také se vstřícností současných majitelů.

Pro expoziční účely by bylo vhodné rozšířit i sbírku loveckých trofejí – z původně evidovaného konfiskátu (227 ks) se jich dochovala jen slabá třetina (71 ks). Ovšem do sbírky by měly být zařazeny pouze trofeje prokazatelně pocházející ze zámku Lešná.

4.b. Vnitřní a vnější priority sbírkotvorné činnosti

Vnitřní prioritou je dokončení přerazování předmětů do této podsbírký na základě identifikace položek v soupisu konfiskátu s předměty fyzicky se nacházejícími ve sbírkách muzea (problematické především u historického fondu, kde jsou předměty nedostatečně popsány). Dalším důležitým bodem je zpracování do druhého stupně evidence.

Pro zhodnocení sbírky je velmi důležité odborné zpracování výtvarných děl a v souvislosti s tím snaha nejen o určení autorství, ale i o určení identity zobrazovaných (např. oválné portréty šlechticů).

Z vnějšího pohledu sbírce (a zámku celému) schází publikace, která by ji představila v ucelené formě a zachytila jak vybrané hodnotné sbírkové předměty, tak celou širší historii zámku, sahající až do doby po jeho využití jako školní budovy. Detailnější zpracování sbírkových předmětů by se mohlo odrazit i v programové nabídce, propagaci a celkovém zvýšení atraktivity zámku.

4.c. Priority pro inventarizaci sbírkových předmětů

Inventarizace celé podsbírký proběhne podle schváleného plánu inventarizací MRV na léta 2013–2022 v roce 2019.

4.d. Kritéria pro vyřazování věcí ze sbírkové evidence

Ze sbírky zámku Lešná u Valašského Meziříčí jsou vyřazovány předměty nevratně poškozené a předměty bez vztahu k zámku v Lešné. Takové předměty mohou být přerazeny do jiné podsbírký, případně mohou být pro neupotřebitelnost přerazeny do pomocného materiálu (např. pro dokumentaci).

Zpracovala Mgr. Kamila Valoušková

4. Úkoly plynoucí k dopracování koncepce

1. Dopracovat koncepci Podsbírky č. 25 – Jiná – Sbírky Muzea v Kelči

a. T: 2016

2. Zrušit sbírku Sbírka Muzea regionu Valašsko, fond Kelč (MVK/002-05-22/284002) z důvodu vyprázdnění

a. T: 2016

3. Dopracovat reorganizaci struktury sbírek Muzea regionu Valašsko zrušením vyprázdněných podsbírek

a. T: 2016

4. Narovnat stav interní evidence sbírek s evidencí CES

a. T: 2019

5. Zajistit katalogizaci ve druhém stupni evidence 100 % ev. č. vedených digitálně v databázovacím sbírkovém softwaru

a. T: 2019

6. Zajistit obrazovou dokumentaci sbírky dle následující tabulky.

a. T: 2019

	Velikost sbírky ev. č.	Obrazová dokumentace %
VS Podsbírka č. 9 – Archeologická	707	20
VS Podsbírka č. 10 – Historická	3756	20
VS Podsbírka č. 11 – Etnografická	5568	100
VS Podsbírka č. 15 – Výtvarného umění	1592	100
VS Podsbírka č. 19 – Písemnosti a tisky	2927	5
VS Podsbírka č. 24 – Další – Etnografický písemný materiál	505	50
VS Podsbírka č. 24 – Další – Pozůstalosti osobností	6989	0
VS Podsbírka č. 24 – Další – Sklo	1292	100
VS Podsbírka č. 25 – Jiná – uměleckořemeslných a uměleckoprůmyslových výrobků	828	100
VM Podsbírka č. 1 – Geologická	10	100
VM Podsbírka č. 2 – Petrografická	328	20

VM Podsbírka č. 3 – Mineralogická	290	20
VM Podsbírka č. 4 – Paleontologická	1333	100
VM Podsbírka č. 5 – Botanická	3558	5
VM Podsbírka č. 6 – Mykologická	464	5
VM Podsbírka č. 7 – Entomologická	12545	5
VM Podsbírka č. 8 – Zoologická	6082	5
VM Podsbírka č. 9 – Archeologická	745	20
VM Podsbírka č. 10 – Historická	4929	20
VM Podsbírka č. 11 – Etnografická	3284	100
VM Podsbírka č. 15 – Výtvarného umění	1807	100
VM Podsbírka č. 17 – Uměleckoprůmyslové práce	4073	100
VM Podsbírka č. 19 – Písemnosti a tisky	1958	10
VM Podsbírka č. 25 – Jiná – Zoologická-Evertebrata	2892	5
VM Podsbírka č. 25 – Jiná – Staré tisky a rukopisy	4974	10
VM Podsbírka č. 25 – Jiná – Sbírky Muzea v Kelči	2889	20
VM Podsbírka č. 25 – Jiná – Sbírka v zámku Lešná u Valašského Meziříčí	392	100
Celkem	76 717	

Odpovědnost: jednotliví kurátoři sbírek

Termín plnění: 31. 12. 2019